

de quibusdā sanctis mulierib⁹ q̄ tpe psecutio-
nis seip̄as occiderūt. q̄z meōria ī ecclā celebrat̄
Arca quartū scz utrū liceat alicui hoīem oc-
cidē se defendēdo. Dicendū q̄ unū act⁹
nichil p̄hibet duos eē effectus. quoz alē solū
sit ī mēreione. ali⁹ uēo p̄ter intentōem. Mo-
rales aut̄ actus recipiūt sp̄m h̄m id qd̄ inten-
diē. non aut̄ ab eo qd̄ est p̄ter intentōem cū
sit p̄ accūs. Ex actu ergo seip̄m defen-
dētis duplex effect⁹ sequi p̄t. Vnus quidē cōseruatio
pp̄rie uite. ali⁹ aut̄ occisiō inuadētis. act⁹ aut̄
h̄mōi ex hoc qd̄ intendit̄ cōseruatio pp̄rie uite
nō habet rōnem illiciti. cū hoc sit naturale cu-
libet qd̄ se cōseruet in esse quātum p̄t. Potest
aut̄ aliq̄s act⁹ ex bona intentōe p̄ueniens illic-
tus reddi. si nō sit p̄portōnatus fini. Et iō si
aliq̄s ad defendēdū pp̄riā uitā utat̄ ī aīozi ui-
olentiā q̄z opōreat erit illicitū. si nero modēa-
te uiolentiā repellat erit licita defensio. Nā se-
cūdu iura uim ui repellere licet. cū modera-
tione inculpatē tutele. nec ē necessari⁹ ad sa-
lutē. ut actū hō modēate tutele p̄mittat ad
euitandū occisiōnē alteri⁹. qz plus tenetur hō
uite sue p̄uidere q̄z uite aliene. s; qz occidere
hoīem nō licet nisi publica auctoritate p̄pter
bonū cōe ut ex sup̄dictis patz. illicitū ē ut hō
intendat occidē hoīem ut seip̄m defendat. nisi
si ei qui hz publicā auctoritatē qui intendens
occidē hoīem ad sui defensionē refert hoc ad
publicū bonū ut patet ī milite pugnāte cōtra
hostes. & ī mīstro iudicis pugnāte cōtra latro-
nes. quāuis etiā isti peccēt si puata libidie mo-
ueant. Vñ ī eo ī quo intēdit aliq̄s occidere
hoīem ut seip̄m a morte liberet dicit aug⁹. ad
publicolā de occidēdis hoīb⁹ ne ab eis q̄sq̄az
occidat̄ nō michi placz cōsiliū nisi forte sit mi-
les aut publica fuuctōne teneat̄ ut nō p̄ se h̄
faciat s; p̄ aliis accepta legitima p̄tate. si eius
cōgruat p̄sone. Id ē. iiii. de libero. ar. dicit quō
apud dīnam p̄uidentiā a peccato liberi sūt q̄
p̄ hīs reb⁹ quas cōtempnī opōzter hūana ces-
de polluti sunt. eas aut̄ res dicit eē cōtempnen-
das quas hoīes possūt amittē uelint nolint. q̄
quoz nūo est uita corp̄alis.

Arca quētū scz utrū casuā occidēs hoīem
incurzat hoīcidii reatū. Dicendum q̄ h̄m
p̄h̄m ī. ii. p̄biē. casus ē cā agens p̄ter intentō-
nem. et iō ea que casuālia sūt simpliciē loquē-
do nō sunt intēta neqz uolūtaria. & qz omne
p̄ctm̄ est uolūtariū. h̄m aug⁹. q̄n̄l est q̄ casuā-
lia īm̄ntum h̄mōi nō sunt peccata. Cōtingit
etiā id qd̄ nō ē actu & p̄ se uolūtū uel ītentūz.
esse p̄ accūs intentū et uolūtū. h̄m q̄ causa per
accūs d̄z remouēs p̄hibēs. Vñ ille q̄ nō remo-
uet ea ex quib⁹ sequit̄ hoīcidium si debeat re-
mouē erit quodāmō hoīcidium uolūtariū.
Hoc aut̄ cōtingit dupliciē. Vno mō qn̄ dans
opam reb⁹ illicitis quas uitare debebat hoīci-
dium incurzit. Alio mō qn̄ nō adhibet debitā
sollitūdiem. & iō h̄m iura si aliq̄s det opam
rei licite debitā diligentīā adhibēs & ex h̄ ho-
micidii sequat̄ nō incurzit hoīcidii reatū. Si

uero det opam rei illicite. uel etiaz dans opam
rei licite nō adhibēs diligentīā debitā nō eua-
dit hoīcidii reatū si ex eius ope mozs hoīs seq̄-
tur. Vñ lamech qui credēs occidere bestīā oc-
cidit hoīem. sic dicit̄ gen. iiii. qz nō adhibu-
it sufficientē diligentīā reatū hoīcidii n̄ eua-
sit. Exo. xxi. dicit̄. Si quis p̄cusserit mulie-
rē p̄gnantē & abozsum fecerit & mozs ei⁹ fu-
erit subsecuta reddet. aīam. p̄ aīa. Quia uideli-
cet ille q̄ p̄cutit mulierē imp̄gnatē dat opam
rei illicite & iō si sequat̄ mozs uel mulieris uel
pueri aīati. hoīcidii crimē incurzit. Itē ī decre-
tis. d. l. multi canones inducūt ī quib⁹ casu
alia hoīcidia puniūt. qz uidelicet h̄m canones
puniūt illi qui casuālic occidunt. dātes opaz
rei illicite uel debitā diligentīā nō adhibētes.

DE ACCIDIA. PARS SEXTA. DISTINCTIONO PRIMA.

Deinde dicendū est de quarto
uitio capitali qd̄ ē accidia. Cir-
ca qd̄ cōsiderāda sūt quatuoz
Primo qd̄ sit accidia et utrū
sit peccatū. Secūdo utrū sit
peccatū mortale. Tertio q̄ mo-
dere possunt ad hoc uitū fugiendū. Quarto
de filiabus eius.

Arca primū sciendū q̄ accidia h̄m dam̄. est
quedā tristitia aḡguans q̄. s. ita deprimit
aīm hoīs ut nichil ei agere libeat. et iō accidia
importat qd̄dam rediū bene opandi. sic patet
p̄ glo. sup̄ illud. ps. Om̄em escam abhoīata ē
aīa eoz. accidia m̄qt est redium interni boni
H̄mōi aut̄ tristitia semp̄ est mala qn̄qz quidē
h̄m seip̄am. qn̄qz uero h̄m effectū. Tristitia q̄
dem h̄m se mala est. q̄ est de eo qd̄ est appens
malū & uere bonū. Sic ecōtrario delectatio ma-
la est que ē de eo qd̄ est apparēs bonū & uere
malū. Cū igit̄ sp̄uale bonum sit uere bonum
tristitia que ē de sp̄uali bono est h̄m se mala.
Tristitia etiā que est de uere malo. mala ē h̄m
effectū qn̄ sic hoīem aggrauat ut eū totaliter
a bono reth̄at. Vñ non uult. apl̄s q̄ penitens
maiozi tristitia absorbeat̄ sicut h̄t. ii. cor. vii.
Quia igit̄ accidia noīat tristitiā sp̄ualis boni.
dupliciē mala est. s. h̄m se. & h̄m effectū & sic
patz q̄ accidia est peccatū qz malū ī motibus
dicim⁹ esse peccatum.

Arca scōm scz utrū accidia sit mortale pec-
catū. Sciendūz q̄ cū accidia sit tristitia de
sp̄uali bono. si sp̄uale bonū accipiāt cōiter nō
habebit rōnem special̄ uitū. qz om̄e uitū refu-
git sp̄uale bonū uirtutis oppōite. Silt̄ non p̄-
dici qd̄ sit speāle p̄ctm̄ īm̄ntum refugit sp̄i-
tuale bonū. put̄ est laboziosū et molestū corp̄i
uel delectatiōis ei⁹ īm̄peditiū. qz sic accidia nō
distigueret̄ a uitūis carnalib⁹ quib⁹ hō requi-
rit̄ delectatiōem corp̄is & quietē. & iō sciendū
est q̄ ī sp̄ualib⁹ bonis est quib⁹ oīdo. nam oīa
sp̄ualia bona que sunt ī actib⁹ singularib⁹ u-
tutū oīdiant̄ ad unū sp̄uale bonū diuinū. cir-
ca qd̄ est speālis uirtus q̄ est caritas. Vnde ad

quālibet uirtutē p̄inet gaudere de sp̄iali p̄o-
p̄io suo bono q̄d cōsistit ī actu p̄p̄io. s; ad ca-
ritatē p̄inet sp̄aliter illud gaudiū quo q̄s gau-
det de bono d̄ino & tristitia qua tristat aliq̄s
de bono sp̄iali q̄d est ī actib; singularib; uirtu-
tum nō p̄inet ad aliquod uiciū sp̄iale. s; ad
oīa uicia. s; tristari de bono d̄ino de quo gau-
det caritas p̄inet ad sp̄iale uiciū q̄d ē accidia.
et sic p̄ q̄ accidia ē sp̄iale uiciū. q; h; sp̄iales uī-
tū rōem. Rurs; q; accidia cōtrariat caritati q̄ ē
sp̄ial' uita aīe maifestū est q̄ accidia s̄m suū
gen; est p̄ctm̄ mortale. S; cōsideratō est ī oīb;
peccatis q̄ de ḡne sūt mortalia p̄ctā q̄ nō sūt
mortalia. n̄ q̄n suā p̄fectōe; cōsecunt. ē aut pec-
cati cōsumatō ī cōsensu rōnis. Vñ si sit ei; icho-
atō ī sensualitate & nō p̄ciat usq; ad cōsensū
rōnis p̄pter imp̄fectōem act; est peccatū ueī-
ale. sic aut ī ḡne adulterii cōcupiscētia que cō-
sistit ī sola sensualitate ē p̄ctm̄ ueīale. Si tñ
p̄cedat usq; ad cōsensum rōnis est p̄ctm̄ mor-
tale. Ita etiā mot; accidie q̄nq; est ī sola sen-
sualitate qui sc; p̄uenit ex repugnātia carnis
ad sp̄m̄ & tūc est peccatū ueīale. Q̄nq; uero p̄-
tingit usq; ad cōsensum rōnis q̄ sc; cōsentit ī
fugā. horrozē & detestatiōem boni d̄ini carne
oīo cōtra sp̄m̄ p̄ualente. & tūc est maifestū q̄d
accidia ē peccatū mortale. In uiris p̄fectis ple-
rūq; iueiunt aliq; mot; accidie. s; nō p̄ueniūt
usq; ad cōsensum rōnis. Itē nota q̄ accidia nō
est recessus m̄talis ī quocūq; bono sp̄iali. s;
a bono d̄ino cui oportet mentē inherere de ne-
cessitate salutis. Vñ si tristat aliq; de h; q̄ ali-
us cogit eū ad opa uirtutis q̄ facē nō tenet nō
est p̄ctm̄ accidie. s; q̄n tristat ī hīs q̄ miūgū-
tur ei faciēda p̄pter deū. Itē nota q̄d accidia cō-
trariat p̄cepto d̄ sanctificatiōe sabbati. ī quo
s̄m q̄ est p̄ceptū mortale p̄cipit quies mentis
ī deo. cui cōtrariatur tristitia m̄tis de bono
diuino.

Quarta tertiū sciendū q̄ multa nobis osten-
dūt accidie p̄ctm̄ esse uitandū. Primo cō-
mūnis nature cōditio. Secūdo d̄ine legis tra-
ditio. Tertio sup̄ne gr̄e fulcimentū. Quarto
exemplo; multiplex hortamentum. Quinto
multū dampnū inde p̄ueniens. Sexto etreni p̄-
mii fruct; alliciens. Septimo diuini supplicii do-
lor excrucians. Primo quid ostēdit h; uici-
ciū diligēter esse uitandū cōis nature cōditio.
Oīes em̄ uature tam sp̄iales q̄m corpales tā
sup̄iores q̄m inferiores tam sensibiles q̄m in-
sensibiles ad aliq; opus sunt naturalit̄ insti-
tute. Et oīs opus illud ad q̄d creatoz eis im-
posuit excunt. Sup̄iora quidem corpa puta
sol. luna. & stelle nō cessant lumē suū sp̄erge-
re curs; suos pagēdo die ac nocte. q̄b; p̄ctis
p̄ suos circulos itez rem̄cipiūt & sine cessatio-
ne uolūtatem suā cōditiois pagunt. ut dicit̄.
baruch. iiii. Stelle dederūt lumē ī custodiis su-
is uocate sunt & dixerūt assum;. & luxerunt
ei cū iocūdicatē qui fecit eas. nec tñ expectant
talem remuneratiōem suā laboris q̄lem hō. nec
talem penā sue negligētie. Excitat pigrū radi-

us sol. ad fenestrā dom; sue radios suos mī-
tens & sup̄ faciē pigri. q. d. Vsq; quo pig; doz
mis. ego iam surzxi qui heri & tota die tātuz
cucurzi. Ozig. Indecēs est xp̄iano si eū radius
solis ī lecto suo inueniāt. Itē auicula q̄ cant;
suos incipiūt ita mane. & porci etiā sumo ma-
ne de luto surgētes & p̄ uias gradiētes. Plan-
te & arbores nō cessantes folia ramos & c. sur-
sum extēdere nisi impediānt ab extrinseco. &
tñ singulis annis a labore suo p̄uānt nec re-
muneratiōem expectāt laboris sui. Itē etiā na-
tura bzutoz que ē ita sollicita de uictu suo ac-
quirēdo & fetib; suis p̄pagandis. Itē dicit̄ pe-
tr; alfon. q̄d quidā p̄bs dixit filio suo. fili mi
uide ne fornicā sit sapiētiā te. que cōgregat ī
estate cū tanto & tam sollicito labore unde ui-
uat ī hyeme. Ne sit gallus te uigilātiō aut
fortioz qui matutinas horas ita diligēte; ob-
uat & se alis uerberādo ad cantus nocturnos
excitat. & qui ita fortis est q̄ decē uxozes ius-
tificat. & sibi facit subditas. & tu dicis q̄ tu
nō potes uincere aut subdē carnē tibi. Ne sit
canis te nobilioz qui bñfactorib; suis gratus
est & eis bene seruit & bñficia nō obliuiscit.
Itē p̄. vi. Va de ad fornicā o piger et cōsidera
uias eius. Ut faciebat malch; monach;. De
quo refert beatus Iero;. ī uitis patrū. q̄ uidit
eum senem ī heremo hñtem uxozē p̄pe eū. &
cum quererz eam retulit ei q̄ uxoz sua esset ta-
lit̄ facta cū ip̄e esset iuueis relictis pentib; fu-
git ad heremū fact; ibi monach;. Qui cū p̄-
longū temp; uellet uisitare patriā ut de boīs
p̄nis aliqua bona faceret. ī uia cap; ē a sar-
racenis q̄ cōmiserūt ei custodiā pecudū suarū
& coegerūt eum cōtrahere cū illa muliere xp̄i-
ana q̄m secū habebāt captiuā. q̄ cum uideret
eum flentē p̄ h; quod reuuet cōhabitatiōe; ei;
p̄misit ei mulier q̄d ip̄a esset custos uirginita-
tis sue & p̄p̄iti poti; q̄m hostis. qui manus
sarraceno; p̄ diuinū miraculū & adiutoriu;
euaferūt. & postea ī p̄petua castitate p̄seuera-
uerūt. qui referebat beato iero. quō maximā
cōsolatiōnem et eruditōem accepit ī heremo
cōsiderādo opa fornicaz & quō melioza ḡna
eligerāt. electa portabāt ad locum suū grana
ne germiarent crudebāt. & germē remouebāt
ne euanescerēt germē emittēdo. & quō p̄ eam
dem uiam irēt & redirēt. & quō onera maio-
ra se portarēt s; ut dicit̄ de plūbo & ferro uel
quocūq; ponderoso. & quō cadētes sub onere
humeris suis subleuabāt. & quō meat; a qua-
rū factis agregib; a suis foueis ubi grana ex-
posuerant excludebāt. & quomō quasi luctu
celebz defūctaz corpa portabāt. & exeq̄as de
functis faciebāt. & quō aliqua ab agmie nō
recedebat s; una post aliā sequebat. & quō in-
estate sibi horrea ad hyemē faciebāt. ī quibus
oīib; multū p̄ cōfundi hūana pigricia & in-
strui hūana industria. p̄. vi. Vade & c. q̄ cū
nō habeat ducē hōiem qui eam exēplo suo p̄-
cedat. aut p̄cepto; qui eam uerbo instruat &
leges ei instituat. aut p̄ncipem quē timeat q̄

ei penas infligat. aut p̄mia tribuat p̄ r̄to la-
 boze suo parat in estate cibū sibi. &c. **S**ecū-
 do hoc idem ostēdit dīne legis editio. deus eī
 homini p̄mo legē imposuit ut oparet. sic dici-
 tur. gen. ii. **P**osuit eū ī paradiso uoluptatis ut
 oparet & custodiret illū. i. ut opus custodiret
 illū a casu. uel ut opando custodiret paradysum
 & q̄cito p̄ accidiā cessaret ab ope. t̄cito p̄derz
 paradysum. **I**tem homini p̄ p̄ctm̄ legē imposu-
 it. q. p̄ p̄nā p̄mi peccati dicēs. gen. iii. **I**n labo-
 rib⁹ comedes ex ea cūctis dieb⁹ uite tue. **S**eq̄-
 tur. **I**n sudore uultus tui uesceris pane tuo.
Huius legis & p̄nīe trāsgressores sūt accidio-
 si. qui qz hīc nō labozāt sine fine labozabūt s;̄
 mutiliē ī inferno. p̄s. **L**abozabit ī eternum
 & uiu;̄ adhuc ī finem. **I**dē. qz ī laboze hoīm
 nō sunt. ideo cum hoīb⁹ nō flagellabunt s;̄
 cum demonib⁹. **H**anc legē deus etiā p̄ scrip-
 turā uoluit p̄mulgari. eccl. vii. **S**ubiice hūme-
 rū & porta illam & ne accidieris ī uinculis
 illius. eccl. ix. **Q**uodcūqz p̄ man⁹ tua instā-
 ter opare. qz nec opus. nec rō &c. **I**cē. xii. **V**er-
 ba sapientū. q. stimuli qz. s. stimulant accidio-
 sos & pigros ad bñ & salubziē opandū. **I**tem
 Io. ix. **O**pamini dum uenit nox quādo
 nemo p̄t opari. **I**cē gal. vi. **D**um tēpus habē⁹
 opemur bonū. & multa talia legim⁹ ī locis ī
 numeris ī scriptura. **T**ertō ad idē monet su-
 p̄ne gr̄e fulcimentū. ad hoc em̄ deus nobis gr̄-
 tiam suā cōfert ut nos moneat excitet et adiu-
 uet ad salubziē opandū. **V**ia breuis porta ap-
 ta & adminicula m̄ta sunt. **S**ic diuine gratie
 donū. sacramētales medicīe. suffragia ecclē q̄
 nō sunt ī uacuū suscipiēda **I**deo dicit apl⁹
 i. cor. vi. **H**ortamur uos ne ī uacuum gr̄am
 dei recipiatis. **E**t. i. cor. xv. **G**ratia dei ī me ua-
 cua non fuit. **V**acua autē est q̄ nō opatur hō
 p̄eam. uel accidiose opat. **Q**uarto monet
 ad hoc fugiendū exemplū multiplex horta-
 mentū. p̄mo exēplum ip̄i⁹ dei qui sex dieb⁹
 opatus est. et septima die requieuit. aug⁹. **C**ū
 audis deū sex dieb⁹ opatum fuisse et ī septi-
 ma quieuisse frustra speras requies nisi p̄ la-
 bozem. **O**patur etiā deus cōtinue gubernādo
 mūdū. ordiādo. p̄uidendo. **I**o. v. **P**at̄ me⁹
 usqz mō opat̄ et ego opoz. **I**tem exēplum xp̄i
 habem⁹. q̄ dicit. **P**aup̄ sum ego & ī labozib⁹
 a iuuētute mea. pius dñs labozare nō destitit
 usqz ad diem mortis sue. dieb⁹ quidē discursē
 do. p̄dicādo. corripiedo. miracula faciēdo. nos-
 trīb⁹ autē ī ozōnib⁹ insistēdo & sic cōtinue
 p̄ salutē nr̄a penaliē labozādo. **B**. **M**ultū quidē
 labozauit nec ī omī machīa mūdiali tantuz
 sibi fatigatōis assumpsit a ctoz uite q̄m carnē
 assumēdo. ī qua habuit ī factis obseruato-
 res. ī uerbis cōtradictozes. ī flagellis irrisōel
 & ī morte. **I**dē quid nō erit suaue cū recoz-
 datus fueris q̄ nobis xp̄s exhibuit ī carne ī
 fantulū necessitatū labozū quos p̄ulit ī p̄e-
 dicādo. fatigatōnum ī discursēdo. uigiliaz ī
 ozādo. temptatōnum ī ieiunādo. & hōz sī-
 milia. &c. **Q**uis ampli⁹ gemit dicēs. nimium

ieiunamus. nimium uigiādo. cū nec millesi-
 me p̄i debitoz reddē ualeam⁹. **E**xemplū etiā
 beate uirgīs q̄ panem ociosa nō comedit. sed
 opata est cōsilio manuū suaz. ut cū acu & cū
 filo sibi & filio suo uictū acq̄reret. **D**e qua re
 fert **I**ero⁹ q̄ usqz ad hozā tertiā p̄seuerabat ī
 ozōne. a tertia usqz ad hozā nonā ī manuū
 ope. totū uero tēpus residuū expēdebat ī ozō-
 ne & ī cōtemplatōe. **E**xemplū etiāz angeloꝝ
 qui nūq̄m cessant laudare deū assistere et mi-
 nistraē. **D**e sanctis aliquib⁹ dicit apoc. iiii. q̄
 nō habebāt requiē die & nocte clamātia. san-
 ct⁹. scūs &c. **E**xemplum p̄riarchaz. s. ade. cui
 dixit dñs. **I**n laboze comedes cūctis dieb⁹ uī-
 te tue &c. zach. xxiii. **H**ō agricola ego sū. adā
 exemplū meū ab adolescētia mea. **S**ilr noe &
 abzaam & alii qui om̄s fuerūt uiri labozatoēs
 agricole & pastoꝝ & ī assiduo laboze et af-
 flictōne. **S**ic dicit iacob. gen. xxxi. **D**ie ac no-
 cte urebar estu & gelu. **E**t p̄. **A**fflictōez meā
 & laboze manuū meaz respexit dñs. **D**e abza-
 ham silr dicit ozig. sup̄ illud gen. xviii. **F**estia
 ut abzaham ī tabernaculū &c. **S**enex currit.
 sara accelerat. puer festinat. null⁹ piger inuei-
 tur ī domo sapiētis. **I**cē exemplū ap̄loꝝ quo-
 rū laboz usqz ī mundi fines se extēdit. quia
 ī om̄em tēzā exiuit so. e. **E**xēpla multa **R**e-
 quire m̄fra. **O**tiūm. **H**oc bñ significatum est
Mat̄. xx. ī hoc q̄ sūm⁹ p̄familias ab hozā
 p̄ma usqz ad hozā undecimā mittit oparios ī
 uimeā suam arguēs ociosos. **Q**uō oñ die
 hoc uitiū uigilantē esse uirādū m̄plex damp-
 nū īde p̄ueniens. utpote tēptatōnum. & alioz
 rū m̄toꝝ maloꝝ occasio. **Q**ō bñ sigē. **M**at̄
 xii. **C**ū immūd⁹ sp̄s assumit septē sp̄s neq̄o-
 res se & ingredit̄ domū q̄m inueit uacantem
Iero⁹. **S**emp est agendū aliqd̄ ne agrī nr̄i pec-
 tozis malaz cogitatōnum sentibus occupē.
Grego⁹. **C**ū ocōsam aiām callidus tēptatoz ī-
 uenerit ad eam quibusdā alloquitur occasi-
 onib⁹ accedit. **Q**m̄ ut dicit. **B**. **O**ciositas ē ma-
 oīm uitōz. & nouerca uirtutū. **Q**ō aē sit ozig-
 o temptatōnum & ruina p̄ diuersa uicia. ha-
 beē p̄ uerba cassiani ī coll. p̄m. ī libro de sep-
 tem uitiis p̄cipalib⁹. **P**res p̄ egyptū fr̄es ocō-
 sos nullo mō uiuere p̄mittūt. maxie iuuenes
 p̄pter custodiā cordis et p̄fectū uirtutū. & ut
 de labozib⁹ suis submittent infirmis & pere-
 grinis. **I**tem ī eodē de accidia apud egyptoz
 ab antiquis p̄rib⁹ ē laudata sn̄ia opantē mo-
 nachum uno demone pulsari. ociosum īnu-
 meris demoib⁹. **I**m uic pa. quidā monach⁹
 iuueis regulam monachi p̄didit & p̄ tristitia
 op⁹ monachi dimisit. **C**ū autē postea quesisset
 a p̄rib⁹ monachoꝝ statuta et accepisset p̄ acci-
 dia et dissuetudinē. nesciebat quomō opus mo-
 nachi incipet. s;̄ totū dimittebat. uariis agita-
 tus tēptatōnib⁹. **V**enit ad senē qui cognoscēs
 passionē suā. dixit illi. **Q**uidāz pater p̄cepit fi-
 lio suo ortū suū excolē. qui uidēs ei⁹ magnā
 rudiem. redio affect⁹ incipit opus dimittere.
 et s;̄ abozoz dormire. **E**t sic fecit p̄ mltos dies

ad agrū colendū miss⁹. usq; quo spīe et ma-
le herbe totū occupauerunt. Pater autē eū uisi-
tās. inueit totū agrū malis herbis occupatū. &
eum nichil fecisse. cām querit quare nichil fe-
cerat. Rūdit. ppter ei⁹ magnitudinem qm̄ ui-
debat. tedio afficiebat. & diffidebat se posse p-
ficere. Tūc pat̄ ait. fili fac quotidie de agricul-
tura usq; ad quātitatē corpis tui. qd̄ ille rece-
pit gratantē. & in breui totū ortū excoluit. Sic
est de illis qui se excolere negligunt. & ociosi
pigrescunt. replent sentib⁹ malay temptatio-
nū. & herbis malis malay cogitadū & de-
siderioy. Et h̄ ē qd̄ dicit. p̄. xxiiii. Per agrū
hoīs pigri trāsui. & p̄ uimeā uiri stulei. & ecce
totū repleuerāt urtice. & opuerant supficiem
eius spīe. & maceria lapidū ei⁹ d̄structa erat.

Sexto dissuadet h̄ uitiū fruct⁹ alliciēs scili-
cet spūale merituz & eternū p̄miū. q̄ modico
tēpoze & nō multo labore possunt acq̄ri. nam
quasi p̄ nichilo lucrari p̄t hō plusq̄m ualeant
om̄s diuitie & om̄ia regna mūdi. scz grām &
gliaz. p̄s. Grām & gloriā dabit d̄ns. p̄. xxii.
Sup̄ auz & argentū grā bona. p̄ qm̄ ut dicit
ap̄ls acquirēt uita eterna. Greg. Amoz dei nū-
qm̄ est ociosus. opatur em̄ magna si est. si au-
tē renuit opari. amoz nō est. Ideo de militib⁹
alexādzi legit̄ in cronis. Hug. de sancto uic-
qd̄ ideo om̄s p̄uictores indefessi erāt. qz ordi-
natissime in bellis p̄cedebāt. nemo illoz fugā
s; uictoriā cogitabat. Spes illoz nō in pedib⁹
s; in lacertis erat. nō piculum belloz s; diuitia-
rum lucra memorabāt. p̄dam auri p̄fici. et di-
uitias totius ozietis añ se in mēte reducebant.

Sic laborabāt indefesse qui lucra laboris facti
in caritate & ex caritate attēdūt. Ad hoc uehe-
ment & efficacē nos excitare debēt. imo op̄el-
lere laborz quē uolūtariē sumūt & gaudenter
sustimēt hoīs mūdani oib⁹ dieb⁹ uite sue p̄
modico lucro uel cōmodo tēpozālī. sic merca-
tozes uel alij negociatozes ardētissime imbian-
tes diuitiis tēpozalib⁹ cōgregādīs. Deniq; si
cōsiderem⁹ quātos labores. timozes. & picula
quātas sollicitudines & angustias sustimēt mi-
seri p̄ctōzes p̄ flagitiis suis & pueris uolūta-
tib⁹ adimplēdis. quib⁹ nō uitam. s; mortē sibi
mercant̄ eternā. Aug. in libro de patia. Intu-
eamur q̄nta in dolorib⁹ & laborib⁹ sustineāt
p̄ reb⁹ quas uitiōse diligūt. quāta p̄ falsis di-
uitiis. & quāta p̄ uanis honozib⁹. q̄nta p̄ lu-
dicris affectionib⁹ piculofissima & molestif-
sima paciētissime tolerant. pecuie glie lasciuie
cupidos uidem⁹. ut ad desiderata pueniant.
optatis qz non careāt. soles. ymbzes. uiues. &
glacies. fluct⁹ & p̄cellosissimas tēpestates. as-
pera & incerta belloz imaniū. ictus & uulne-
ra horrēda plagay nō inuitabili necessitate.
s; culpabili uolūtate pferze. Et p̄ aptis sceleris-
bus. nō ut ea puānt. s; ut p̄perrent hoīs mul-
ti grauissima pferūt. Quid de latronib⁹ dicā
quoz om̄es & singuli cū insidiānt uiatozib⁹
nocturnas patjūt insidias. atq; ut trāsentes
excipiāt innocētēs. sub qualibz celi aspitate nō

centē aim corpuzq; defigūt. Vñ bñ dicit̄ Iere-
ix. Ut iniq; agerēt laborauerūt. p̄p̄t qd̄ ama-
rissime s; mutiliē in inferno plāgere cōpellunt̄.

Sap. v. Lassati sum⁹ in uia iniquitatis & p̄di-
cōis ambulauim⁹ uias difficiles & c. b. Quid
ignauie est fratres. ardenti⁹ ei appetūt hoīs
p̄niciosa. qz nos utilia. alacri⁹ curzūt ad mo-
tem. qz nos ad uitam. Aug. O si possem⁹ ex-
citare hoīs & cū ip̄is parit̄ excitari. ut tales es-
sem⁹ amatozes uite p̄manētis. q̄les sunt ama-
tozes uite fugiētis. Itē in uic. pa. Abbas pam-
bo uadens in alexandriā. uidēs ibi mulierem
faleatricem. amare fleuit. Requirīt̄ cām. ait.
due cause mouēt me. vna est damnatō huius
mulieris. alia est qz toto tēpoze uite mee non
habui tale studiū placēdi deo. q̄ntum ista pla-
cēdi hoīb⁹. Item nota de pelagia meretrice
cuius ornātū & curaz. uenandi. s. aīas dyabo-
lo cū uideret palam ep̄s elyopoleos. in concilio
ep̄oz alte suspirās. demisso capite. grauissime
fleuit. cām reddēs. qz uni⁹ diei meretricis hu-
ius ornāt⁹. uite mee supauit industriā seruien-
di deo. & post. in ueritate dico uob̄ dixit ep̄s
ip̄am nobis p̄feret deus in iudicō qui negligē-
tia tozpem⁹.

Septimo oñdit h̄ uitiū eē sū-
mope detestandū diri supplicii doloz excrucie-
ans qui debēt accidiosus sic arborib⁹ infructu-
osis. Mat. vii. Om̄s arbor que nō facit fru-
ctum bonū. excidēt. et in ignē mittēt. Io. xii.
Si quis in me nō māserit mittēt fozas sic pal-
mes. & arefcet. & colligēt eum. & in ignē mit-
tent. et ardet. Ficulnea sterilis. i. que fructum
nō habuit qm̄ do⁹ esuriēs uenit ad eam. male-
dicta fuit & aruit. Io. xxi. et tñ nō erat tūc tē-
pus pomoz. sic dicit Aug. Seruū mutiliē p̄-
cepit pat̄familias p̄ici in tenebras exteriores.
Mat. xv.

D. II.

O circa quartū scz de filiab⁹ accidie. Scien-
dum qz multe sunt. qz multis modis p̄
accidiā peccat homo. Eius autē filie sūt
hee. Dilatio. Segnitie siue pigritia. Tepidi-
tas. Pusillanimitas. Incōstātia siue implestā-
tia. et Inquietudo corpis. euagatō mentis. Ig-
nozātia. ociositas. uerbofita siue multiloqui-
um. uaniloquiū. murmur. taciturnitas mala.
indiscretō. grauedo. somnolentia. negligētia
omissio. ingrātudo. in deuotō. languoz. tedi-
um. impedītō. bonoz. impnīa. despātō.

Prima igit̄ filia accidie ē dilatio bonoz
agēdoz. puta quersionis ad deū. siue i-
gressus religionis. pegrinationis. penitē-
tie. cōfessionis. solutōnis uoci. uel impletōnis
alicui⁹ boni p̄positi p̄concepti. Sūt autē septez
cause quare bñfaciēdi sit piculosa dilatio.

Prima cā est ira dei. qui exclus⁹ p̄mo blan-
dit̄ ut ei apiat̄ stans ad hostium & pulsans.
canē. v. Vox dilecti mei pulsantis api michi.
Et. iiii. En ip̄e stat post pietem n̄m respiciens
p̄ fenestrā. apo. iiii. Ego sto ad ostium et pulso
qui si diu extra dimittat̄. irascit̄. et mimat̄. gla-
diū uibzādo. ostium frāgendo. adulterā occi-
dēdo. p̄s. Deus iudex iust⁹ & c. Et post. Nisi

cōuersi fueritis gladiū suū uibrabit. &c. **Eccī. v.** Ne tardes cōuerti ad dñm. subito em̄ sup-
 ueiet ira illi⁹ & in tēpoze uindictē dispdet te.
Itascī ostra excusatōem dicentiū. ysa. xxviii.
Manda remāda. expecta reexpecta &c. **Tal**
 erat aug⁹ añ ouersionem ut ip̄e ait. **Non** ha-
 bebā qd̄ tibi dicēti surge qui dormis rñderem
 nisi uerba somnolenta & lenta. sine mō sine
 paululū. et illud mō nō habebat modū. et illō
 paululū ptendebat ī longū. **Siles** sunt illis q̄
 inuitati ad cenā p̄iffamilias om̄s diuersimo
 de se excusabāt. & ueire nolebāt. **Luc. xiiii.** Itē
 deū offēdunt maxie. nō solū eum qui spons⁹
 est extra dimittēdo. s; adulterū & adulteram
 inē amplex⁹ tenendo spōso otempto. qm̄ dya-
 boli delectatōes momētaneas et res caducas
 ei p̄ponūt amādo. **Olee. ii.** Auferat adulteria
 sua de medio ubez suoz. ne forte statuā eam
 nudam &c. **Itēz** differēs cōuerti deū offendit.
 disponēs p̄ uoluntate sua de tēpoze qd̄ pat̄ po-
 suit in sua p̄ate. ac. i. cui⁹ dispositōem non
 cōcessit aplis aut alicui pure creature. h̄ faciūt
 qui dñt qm̄ fecero h̄ et illa. tūc intrabo religi-
 onē. uel p̄mo faciā hoc. post illud. uel p̄mo col-
 ligam messē. post uindemiā. **Sic** dicebat ille
 de quo **Luc. xii.** Hoīs cuiusdaz diuitis. uberes
 fruct⁹ ager p̄ulit. & cū dixisset. destrua hōz-
 rea mea & maiora hōz faciā &c. **Rñdit** ei do-
 min⁹. **Stulte** hac nocte repetēt aiām tuā a te.
 et q̄ congregasti cui⁹ erūt. **eccī. xxviii.** Repzo
 missio nequissima mltos pdidit. **Secunduz**
 p̄pter qd̄ accelerāda est cōuersio. ē mortis
 metus. et incertitudo. **eccī. ix.** Nescit hō finē suuz
 neqz tēpus neqz locū neqz modū neqz statum
 mortis sue. **Sed** sic p̄fices capiuntur hamo. &
 aues p̄prehenduntur laqueo subito et improui-
 se. sic capiunt hoies in tēpoze malo scz mortis
Seneca. Iuuenes mortē hnt a tergo. senes an-
 te oculos. **De** hac materia sup̄. **De** morte timē-
 da malis. p̄ totum. **Tertiū** p̄pter qd̄ accele-
 rāda est cōuersio est difficultas exeūdi malaz
 cōsuetudiem. que q̄to diuturnioz est. fortioz
 est. et uehementi⁹ ligat. et forti⁹ tenet. et im-
 pedit ne hō cōuertat. uel facit ut difficulti⁹ cō-
 uertat. h̄ voluptas h̄ta libenē repetit. repeti-
 ta blandit. cōsuetudo ligat. rō cōsopit. **Diffici-**
lioz est aut cōuersio dilata. p̄pter cās. **xii.** **P̄mo**
 p̄pter male cōsuetudis m̄duratōem. qz res iu-
 uenes et tenere citi⁹ accipiūt nouam formam
Secdo p̄pter malitie occupatōem q̄ est tinctu-
 ra mala. in qua cū pann⁹ diu māsit. nō p̄t de
 facili recipere aliū ostriariū colorē. **Tertio** facit ad
 hoc bonoz naturalū cōsumptō. **Quarto** uas
 cordis lōga infectō. **Quito** p̄ctōz lōga et
 assidua honoratō. **Sexto** elōgatō a deo q̄ dif-
 ficilius audit clamentez. **difficili⁹** p̄t redire ad
 eum. **Septio** cura circa mortē est maxie diffi-
 cilis p̄pter sollicitudies de rerū et dom⁹ dispo-
 sitōne. **Octano** qz iustū est ut ī fine a deo cō-
 demnet q̄ eū otemptit q̄diu uixit. **Iuxta** uer-
 bū aug⁹. **Hac** aiaduersione p̄cutit p̄ctōz. &c.
Nono qz tūc dyabol⁹ magis ei insidiat et tūc

magis patur ostra eū. **Decimo** amaritudo diu-
 turne infirmitatis. q̄ tūc maxie sentit scz uete-
 ris peccati. q̄ facit bona desipere. **Vndecio** ama-
 ritudo memozie mortis q̄ sepat a p̄sentib⁹ bo-
 nis. **Duodecio** timēda est dilatio cōuersionis
 usqz ad finē. maxie p̄pter maloz diuersoz oc-
 cursionē. q̄ cōcurzūt et occurzūt circa mortem
 q̄ inducit hoiem ī boni obliuionē p̄pter malo-
 rū opp̄sionē. uel etiā in despatōem. **Quar-**
tū p̄pter qd̄ est accelerāda cōuersio est piculo-
 sus status p̄ctōz. **Est** em̄ in magno piculo q̄
 gladiū ire dei habz sup̄ caput suū qz uibrat ut
 secet eū mediū. p̄s. **Gladius** suum uibrabit. **Et**
 qui undiqz spectat mltiplicis mortis gladius
 euagiatum quo diuersimode feriat. **Iob. xv.**
Qui est in domo lutea fragiliori qm̄ si eēt ui-
 trea. **Qui** ictu lapidis satis pui p̄t atteri. obfel-
 sus ab infernalib⁹ hostib⁹ sanguinem suū sicut
 entib⁹. **Qui** etiā ī cubili secū hz plures hostes
 capitales spūales qui ibi eū ligant. & ad infer-
 ni patibulū secū ligatū trahunt. **Qui** usqz ad
 portas inferi deduct⁹. nō distat ab eo nisi per
 trāsitum corpis trāsuerlū. qui in puteū infer-
 ni est statū p̄iciēdus et in pūcto descēsur⁹ ibi
 & in igne p̄petuo cōcremandus. & a dzaconi-
 bus deuozādus. **Quintū** ē cura lucrādi bo-
 na plura q̄ pueniūt ex acceleratōe ouersionis
 q̄ sunt. **x.** **Vñ. treñ. iiii.** **Bonū** est uiro cū poz-
 tauerit iugū dñi ab adolescētia. **Primū** bonuz
 qd̄ inde p̄ueit ē boni p̄funditas & tenacitas.
 qz q̄ntociti⁹ incipit. t̄to p̄fundit⁹ insigif. ut
 radix arboris & diutius seruat. qz quo semel
 est imbuta recēs suabit odorē. testa diu. **Simi-**
litē & uestis noua plicam. & lana colorē. **Secū-**
dum ē bonitatis iocūditas acquisita ex cōsue-
 tudie longa. **Tullio.** **Optia** uiuēdi forma eli-
 gēda est qm̄ iocūdā reddet ōsuetudo. **Sic** p̄z
 in pueris qui cū amaritudie & angaria et uer-
 berib⁹ uix possunt uel uolūt addicere lras &
 postea p̄ ōsuetudiem est ita delcābile ut om̄ia
 postponāt ut addiscāt. **Tertiū** ē uiuēdi securi-
 tas. qz secure uiuit hō. p̄. **xv.** **Secura** men s.
 q. iuge cōiuiū. **Quartū** est uite bone diutur-
 nitas. q̄ q̄ntociti⁹ incipit. t̄to p̄ diuturni⁹ eē
 bona. de om̄ib⁹ bonis aliis uult hō habē ma-
 ius bonū q̄ minus. **Quintū** est seruitii grati-
 ositas. p̄oza ei bona sūt grōza qz postioza. ut
 fructus p̄maturi. ut flozes ficuz. **Nūi. xviii.**
Om̄ia q̄ offertis &c. in donaria dñi offeretis
 melioza & elcīoza. **Mal. iiii.** **Maledict⁹** hō qui
 hz masculū in grege. et uotū faciēs offert debi-
 le dño. **Mat. xix.** **Sinite** paruulos ueire ad
 me. &c. **Sextū** est spei cōsolatio ex lāgiozi pe-
 nitētia. aug⁹. de illo qui differt usqz ad extre-
 mū diem uite p̄ntis dicit se ignozare utrū sol-
 uat. **De** illo aut qui in iuuetute peitet sponte
 dicit qz certus ē de eius salute. & concludit. te-
 ne certū. dimitte icertū. **Septimū** ē ignis pur-
 gatorii liberatō. i. coz. **iii.** **Saluus** erit sic tñ q̄
 si p̄ ignem. **Octauū** est ecclie cōicatō. q̄ citi⁹ fit
 peitenti. **cap. viii.** **Scio** qz cōicabit michi ī bo-
 nis suis. **Nonū** ē maioris meriti accumulātō

quod est ex eo q̄ diutius fuit in dei seruitō.
Decimū ē maior remuneratō. **S**exto picu-
 losa ē dilatō ouersionis. qz qui cōuertit differt
 iniqu⁹ est in deū. in seipm̄ in angelū. & i pxi-
 mū. In deū. **Iob. xxxi.** Iniquitas maxia & nega-
 tō extra deū est osculari manū suā scz blandiri
 sibi de ope suo malo & differre ouersionē. In-
 qu⁹ est in deū. **P**rimo. qz in eius esca fel poit.
 scz dilatōem in bono. **S**ecō qz illud qd maxie
 odit dñs. añ eius oculos gerit. **T**ertō qz eū mi-
 sericordit uocantē orennit. **Q**uarto qz p̄rem
 misericordē dies moze sue cōputantē sua tardi-
 tate affligit. **tho. ix.** Scis qm̄ dies cōputat p̄-
 meus. & si tardauero una die. plus cōtristabi-
 tur aīa eius. **Q**uinto qz dyabolo meliozē deo de-
 teriozē p̄tem uite sue tribuit. illi floze. deo fe-
 ces. **S**exto dei misericordiā in damnatōem su-
 am cōuertit scz h̄ q̄ sperat q̄ eum deus miseri-
 cordit debeat expectare. ipe ecōtra ei incessan-
 ter repugnet. **ro. ii.** Ignoras q̄ benignitas dei
 ad p̄niam te adducit. tu autē s̄m duritiaz. t. et
 eoz impe. & c. hoc ē qm̄ de misericordiā dei cō-
 gregat sibi malitiā p̄tōz. **I**n angelū ē impi⁹
 qz de expectatōe gaudiū qd sperat de eius cō-
 uersione affligit. **p̄. xiii.** Spes q̄ differt affli-
 git aīam. qz ad monitōem se nō corrigit. s̄ eaz
 poti⁹ cōtemnit. qz apud eum irzeuerentē se ge-
 rit. **b.** Quouis angulo. quouis diuozio reue-
 rentiā habe cū angelo tuo. nec audeas cozā eo
 facē qd facē me p̄ntē n̄ auderes. **I**tē iniqu⁹ agit
 oē seipm̄ qz poti⁹ uult hēre malū qz bonū. i fir-
 mū qz sanū. seruū qz libez. mortuū qz uiuū. i
 statu laicōis qz regis. paupez qz diuicē. et oīm
 bonoz ecclasticoz exptem qz p̄cipē. & cōsoz-
 tem demonū qz angeloz. & mutilē qm̄ m̄lēm
 ualentē. qd non faceret de aliquo suo. ma-
 gis se uilipēdens qz aliqd suo. **I**tē iniqu⁹ est
 extra p̄xim suum quē suo malo exēplo corru-
 pit. & qz ei i bello sp̄ali adiutoziū nō impen-
 dit. s̄ sese ei inutilē reddit. qz deus ei⁹ peccato
 aliqn̄ p̄xim punit. ut filios illr̄ p̄p̄t peccatoz
 achoz. **S**eptio malū est differre ouersionē
 p̄pter fatuitatē maxiam. q̄ appet in hac dila-
 tōne in. x. qz qui differt quali in uitulo. i. uis-
 ta lasciuā & sine iugo obediētie. credit caudā
 iumētīnam boni finis muerē. ut balaam qui
 dicebat. **Nūi. xxiii.** Moziā aīa mea mozte ius-
 toz. & fiāt nouissima mea hoz filia. contra
 quē uersus. **V**ive pius. moziere pius. uitamqz
 bonoz. **Q**uere pius si posterius mozte cupis
 hoz. **S**ūt autē decē casus in quib⁹ fatua repu-
 eā dilatō. **P**rim⁹ est ex uie cōditōne. qz ouer-
 sio uie celestis est aggressio q̄ cito ē inchoāda
 qz uia difficilis & lōga. temp⁹ bzeue. expectā-
 tes magni. qz ad magna nos expectāt scz ad
 coronā regni eterni. impedimēta uie m̄lta &
 ianua cito claudēda & cōtinua nature debili-
 tatō. & itinerātis fatigatō. & qz q̄ nimis tar-
 de incipit. malū hospitū habebūt scz in fernū
 uel purgatoziū. **S**ecō casus quare mala sit di-
 latō est piculum p̄scriptōnis. timere debēt qz
 dyabol⁹ difficultē dimittit quos diuti⁹ posse

die ut dicit beda. **T**ertius casus quare dilatio
 sit piculosa ē rōe loci in quo hō cecidit. qz i lo-
 co p̄fundo nitioz & imūdo. p̄s. **N**on me de-
 mergat tēpestas aque. neqz absorbeat me pzo-
 funduz & c. **I**eremias rogabat emitti de lacu
 ne ibi mozeret. **Ie. xxxviii. b.** **C**adit asina. et ē
 qui subleuet. perit aīa. & non est qui curet.
Quartus casus ē qm̄ aliqs in loco piculoso ceci-
 dit. & aliqs magnus manum ei porrexit. sine
 quo nō p̄t subleuari & ipe differt manū acci-
 pe. **S**ilis est p̄tōz piger cuidā quadzigario
 cuius cū quadziga cecidisset. et ipe sedēs in lu-
 to a trāseuntib⁹ adiutoziū peteret. quidaz no-
 bilis manū extēdit ut euz iuaret. s̄ cū miser
 nec uellet surgere nec ad quadzīgā subleuan-
 dam manū mittere s̄ differret. recessit nobilis
 indignās & dicēs. ex quo tu miser non iuuas
 te. nec ego curo de te. **S**ic faciet dñs de eo qui
 differt se iuuare dimittit eum putrescē in lacu
 miserie & in luto fecis. manuz grē & adiuto-
 riū sui ei subtrahēdo. **I**tē sile legiē in uic. pa. q̄
 quidā mundū relinquēs iuit ad heremū. et fa-
 ctus est heremita p̄batissim⁹. qd audies quis-
 dam secularis q̄ fuerat ei⁹ loci⁹ uisitauit eum
 ferēs panes ei in sacco suo. rogās ut ozaret p̄
 eo ut de⁹ daret ei grām ut a p̄tō resiliet. qd
 cū ipe p̄mississet facē rogauit eū ut post quin-
 denaz rediret. & cū hoc fecisset q̄siuit ab eo si
 adhuc placeret ei peccatū suū sic pius. **R**ndit
 q̄ deterius erat ei tūc peccatū. **R**ogat eū here-
 mita q̄ post. xv. dies silr̄ ad eū redeat. & tunc
 forū p̄ eo se afflixit heremita & ozauit p̄ eo.
Cū autē redisset. & sibi esse deterioz d̄ret. atten-
 dēs heremita q̄ p̄pter ei⁹ negligentā h̄ effect.
 accepit sacco in quo panes detulerat. & imple-
 uit harena. rogās ut humeris suis imponeret
 qd cū ipe facere attēptaret. heremita retrahē-
 bat inferioz. qd cum ille uideret. dixit. **N**ō pos-
 sum onus hoc subleuāe. qz tu deozuz trahis.
Cui ille. trabe sup te. & ego iuuabo te. qd cū
 uterqz faceret. facillime sup humez imposue-
 rūt onus. **T**ūc heremita. **S**ic ego nō possum
 iuuāe te. qz tu niteris ad ozariū scz trahere de-
 ozsum. s̄ appone manū & iuua te. & tūc uale-
 bit tibi adiutoziū meū. & de⁹ iuuabit te. qz ut
 dicit aug⁹. **Q**ui creauit te sine te. nō iustifica-
 bit te sine te. **Q**uinto fatua est dilatō in rerum
 necessariāz p̄paratōe. qm̄ icerta ē hora qm̄ sūt
 necessaria p̄parata. ut qm̄ aliqs nescit hozaz q̄
 debet nauis a portu recedere. fatuus ē cū debz
 nauis recedere si tūc p̄mo incipit de necessariis
 cogitare. & qui tūc p̄mo cū debet sp̄so cū ue-
 ste nuptiali caritatis occurzere. tūc incipit p̄zi-
 mo linū & lanā querere scz de materia cogitāe
 & quō texat. consuāt & c. **H**ec ē uestis nuptia-
 lis de qua. **Math. xxii.** **Q**uo huc intrasti non
 hās uestē nuptialē. sine qua indut⁹ ē hō sacco
 nec est ei licitū intrare aulā assueri. **Hes. iii.**
Sexto fatua est dilatō in rebus quas tēpus &
 oportunitas trāsit. ut est i arborib⁹ plantadis.
 uineis putadis. & silib⁹. et uirgis rectificadis.
 et plicadis salicibus. dum scilicet noua sunt. et

anq̄ duruerit. et malā formā et or̄iaz cepint
Silr in morbis et uulnerib⁹ curandis. Poeta.
 Principiis obsta. sero medicina patur. Cū ma-
 la p longas. cōualuere mozas. **S**eptimo fatua
 est dilato in reb⁹ in quib⁹ or̄inue depit succur-
 rendū. ut in igne excutiēdo a domo q̄ oburif.
 subueire uasi cui⁹ uinū effundit. **b.** Abscōdi
 ignē in sinu meo. et exusto iam latere nuda-
 tis uiscerib⁹ iam sanie effluēte. adhuc osulen-
 dum est an excutiā illū. **O**ctauo fatuitas ē dif-
 ferētis qn̄ cecidit in piculo mortis et uult dif-
 ferēti subueiat ei. ut qn̄ cecidit in mari uult
 differēti sbuentōem. cū nichil ei supsit nisi sb-
 mersio. **T**alis est qui cecidit in pfundū uicō-
 rū. **p̄s.** Veni in altitudiem maris. & tēpestas
 demersit me. **A**liq̄n offerē ei tabula p̄ qm̄ eua-
 dit naufragiū. & renuit ludēs in undis. & cū
 offerē & accipit. credit eā nimis magnaz. uel
 eriā aliq̄n oblatā relinquit. & i undis se p̄icit
Hiero. **S**cōa tabula post naufragiū est p̄nā.
Nonus casus i quo piculosa ē dilato ē nimis
 morari in reb⁹ eligēdis. i quib⁹ de facili amit-
 tendi piculum inuenit. ut ē in illis qui delibe-
 rāt se religionē intrare. s̄ nimis morantē i de-
 liberatōe qm̄ debeāt peligere quousqz piculus
 interueit. **S**iles sunt cuidā latroni. de quo dic-
 cit petrus alfon. q̄ cū intrasset thesauros regi-
 os uidēs ibi multitudiem uasoz p̄ciosoz. in-
 cepit libzare quot uas eēt p̄ciosi⁹ & p̄derosi⁹
 qd̄ secū deferret. & tantā fecit morā in delibe-
 ratōe & ponderatōe q̄ dies supueit. affuerūt
 custodes. cepunt eum & suspēderūt. **S**ic aliq̄
 qui uouerūt intrare religionē qn̄ morantē cō-
 siderando & p̄derando cōditiones diuerfas
 diuifoz quousqz aspirat dies mortis. & ab ho-
 stib⁹ infernalib⁹ capiunt et in patibulo infer-
 ni suspendūt. **I**cē siles sunt cuidā canī d̄ quo
 dicit q̄ cū duo pia nuptiaz fierēt i uilla sua
 et uideret sp̄sōs et sponsas trāseūtes. restitit
 in media uia cogitās ad quas illaz iret. et q̄
 si ad istas iret. alias amitteret. et dū de bonis
 et malis cōditōnib⁹ utrarūqz cogitaret. clau-
 sesunt porte. ad quas uēiens nō introiuit. s̄ a
 ribaldis est repulsi⁹ cū uerberib⁹. **S**ic mlti stul-
 ti anq̄ religionē intrēt. deliberādo musitant
 quousqz adueiente morte. ianua m̄ie dei ē eis
 clausa. **D**ecio piculosa est dilato eoz q̄ fugan-
 tur ad mortē. insequit̄ hoīnem mozs a tergo.
 et hostes infernales. **H**iero. **H**ostis me⁹ inseq̄
 tur me euagiato gladio ut me p̄imat. et ego d̄
 m̄ris lacrimis cogitabo. **E**x p̄dictis patz qz
 damnosa & piculosa sit dilatio bñ agendi. &
 ideo cū summa sollicitudie est uitāda. & p̄ cō-
 sequēs q̄zutilis sit et p̄ficua festina conuersio
 et bñ faciendū auida aggressio. **A**d quaz debēt
 nos mltā mouere. **P**rimo em̄ ad hoc mouē
 nos debet uite p̄ntis breuitas. & tēpozis uelo-
 cissime curētis cōtinuitas. **eccī. x.** **N**oli cūcta-
 ri in tēpoze angustie. **Sap. v.** **T**rāseunt om̄ia
 uelut umbra. et quasi nūtius p̄curzēs &c. **S**o-
 lus piger or̄tra cursum nature nitit̄ in ope icho-
 ando tardare. **S**ecūdo piculoz. uarietas sc̄

negocioz mūdialiū infirmitatis mortis & de
 monū que tardātes. mltiplicite impediē nitū-
 tur. **eccī. xxxi.** **I**n om̄ib⁹ opib⁹ tuis esto uelox
 & om̄is infirmitas nō occurzet tibi. **T**ertio
 peccatoz ad mortē currētū magna uelocitas
 . **b.** **A**lacri⁹ curzūt ad mortē. qz nos ad uitam
Quarto mūdanoz i negociis mūdanis in
 ofessa strēnuitas. poeta. **I**mpiḡ extremos cur-
 rit mercator ad yndos. **P**er maē paupiem fu-
 giēs. p̄ saxa p̄ ignes. **Q**uinto sp̄s sancti i
 mēsa mobilitas. **amb.** **N**escit tarda molimina
 sp̄s sancti gra. **S**exto p̄currētis xp̄i suauit-
 as. qui silis est panthere. de qua dicit̄ i bysto.
 trāsmarina. q̄ postqz dormiuit p̄ triduū. exci-
 tata emittit odozē suauissimū. que sequit̄ ferē
 illecte. & ip̄a partē eis p̄dam suā. **S**ilr xp̄s re-
 surgēs fecit. **S**eptimo spectantium & expe-
 ctantiū & puocantiū ad festmandū multitu-
 do & nobilitas. qz de⁹ et celestis curiā nos spe-
 ctat & expectat. **ysa. xxx.** **E**xpectat dñs ut
 misereat nri. **i. cor. iii.** **S**pectaculum facti su-
 mns mūdo & angelis & hoīb⁹. **I**deo beat⁹ Io-
 hānes euāgelista cū apparuisset ei dñs cū dis-
 cipulis suis. & diceret ei. **V**eni dilce mi ad cō-
 uuiū meū &c. **I**ncepit festinare post dñm. sed
 dñs dixit ei q̄ usqz ad dñicam sequentē expe-
 ctaret. qd̄ cū fecisset. & pplō qui ouenerat p̄di-
 casset. descendit in defossum locū sepulture.
 qz sibi p̄parauerat. & facta ozōne. dixit. **D**ñe
 suscipe me cū fratrib⁹ meis. o doz tuus i me eē
 nas concupiscētiā gnauit. **b.** dicto clamauit.
Venio. uenio. et statim facto celesti lumie su-
 per eū & sursum tendēte. nō sparuit ultra be-
 atus ioh̄s. nec cor⁹ ei⁹. **O**ctauo maxia cō-
 moditas q̄ sequit̄ ex festiatōe. ut patz. **Lu. ii.**
Pastozes festiantes inuenerūt i p̄se. mariam
 et ioseph & infantē posētū in p̄sep̄io. **S**ilr &
 magi qui statū ueniētes ab oziete. sup̄ dzome-
 darios ascenderūt ut citi⁹ uenirēt. **Mat. iii.**
Et. **Sap. xvi.** **O**portet solem p̄uenire ad bene-
 dictōem. **I**o beat⁹ nicola⁹ qz p̄ueniebat alios
 ad eccliam. uoce de celo delapsa. dignus ep̄atu
 iudicatus est. q̄ insinuauit cuidaz p̄suli q̄ illuz
 in ep̄m acciperet q̄ alios ad eccliam p̄ueniret. **p̄.**
xxii. **V**idisti hoīem uelocem i ope suo cozā re-
 gib⁹ stabit. **N**ono future hereditatis feli-
 citas & iocūditas. ad heb. **iiii.** **F**estinem⁹ igre-
 di in illā requiem. **Iud. xviii.** **d**ñe explozatoēs
 fratrib⁹ suis. **V**idim⁹ terzam et opulētam &
 uberē. surgite ascēdamus ad eā. nolite negli-
 gere. nolite cessare. **E**t post. **T**radet nobis dñs
 locū in quo nulli⁹ rei est penuria. **D**ecio cō-
 fusionis imensitas qua ofundenē cardī in iu-
 dicō oleū nō habētes. & ianua clausam inuei-
 entes. **S**ed tūc maxie cū dicit eis sp̄sūs cū fa-
 tuis uginib⁹. **N**escio uos. **Mat. xxv. Di. iii.**
Quēde ofiderandū est de segnitie. igna-
 uia. uel pigritia q̄ reddit hoīem impo-
 tentē ad opandū. & ne se uertat uel
 moueat a malo statu. reddit eū uelut imobis-
 lem. **Osē. vii.** **E**ffraim fcūs est quasi subcine-
 riti⁹ panis. q̄ nō reuertat̄ ex una pte cōburit̄

diuersis desideriis uitōz. et ex alia pte remanet in sua cruditate intacta. s. ab igne caritatis. ex pte bonoz crudus. ex pte maloz totus exustus. alieni scz demones & uitia comedunt robur eius. & ipse ignozauit. Silis est piger asino qui quasi insensibilis existēs pmittit se uorari a lupo. nec recalcitit usqz quo doloze mortis sentiat. cū eum extra cor mortibus urget & tūc ei resistere nō ualz. **I**gnauia facit hoīem ut ydolū qd pulchras hz manus & mēbra. nec tū eoz habet usum. nec se defendit eis. s; permittit se precipitari & cōburi. Ignauia silis est adonibezeth. de quo legitur **Iud. i.** q. reges quos capiebat manuū & pedū summitatibz amputatis. inutiles reddebat & impotētes. **E**st ecē palytis spūalis auferēs usuz mēbroz. **Mat. viii.** Puer me⁹ iacet in domo palitic⁹ & male torquet. **Q**uidā pbs ait cuidā pigro. Indignare ris si qd optaret ut inutiles man⁹ & pedes haberes. nūc cū itegra sint tibi tu nō uis eis uti. **I**te guillis eps pisiē. querebat. qd ierrioz. aut cuius pes igne arzipit & totū pmittit se cōburi cū posset pedem retrahē et liberari. aut cui⁹ sup oculos iacentis stillicidiū cadit et pmittit se execari cū possz caput diuertē et liberari. aut qui pmittit aures suas a muscis corrodī et cōsumi usqz ad cerebrū. aut qui panē qz i oze hz dimittit muribz in os suū corrodere et cōsumere cū posset os claudē et liberari. hec mers facit. pedē uolūtatis nō retrahit ab igne peccati. nec oculos mentis diuertit a stillicidio carnalis uoluptatis. nec muscas temptatōnū abigit ab auribz materialibus uel spūalibz. nec claudit os s; pmittit ut mures infernales ei panes uite auferāt ab oze ne eius suauitatē & dulcediem sentiat. s; totus inertia cōsumitur. **C**atho. **S**egnitiem fugito q uite ignauia fertur. **N**am cū anim⁹ languet. cōsumit merita corzpus. **I**tem non solum ignauia cōsumit corzpus. s; ipas res tēporales. **I**n collatōnibz pīm cassian⁹. **V**idim⁹ apud egyptū nōnulla de lahozibz frīm pōz maxia celeritate fūdara et edificata q moderni ex ignauia de facultatibus datis uix fulcīre sufficiūt. **I**te inertes in tempore pzelii nō solū ad arma nō currūt. sed aue eis nō utuntur aut ea sine renitētia piciunt. et se hostibz gratis tradūt. **S**icut ille qui uidens cornua testudis timoze corzreptus. spatā suam pmittere cadere pmgīt. **C**ōtra tles. **B**rū. **Q**ue est hec fatuitas mter frendentiū undiqz hostiū fulgurātes hastas circūuolantia spicla ad uersario arma piciere. **Q**uid ignauie ē sociis in sanguīe & cede uersantibus. uos aut cibos diligētis delicatos. aut somnos capitis matutinos. **A**liis inqz nocte & die cura puigili festinātibz redimere tēpus. qm dies mali sunt. **V**os ecōuerso et lōgas noctes dozmiēdo cōsumitis. et breues dies fabulādo ducitis ociosos. **S**egnities seu pigritia ē recepraculū oīm uitioz. qz pigri temptatōnes oīes recipiunt. nō reiciūt. s; nutriūt. ex quo mala oīa generant. **L**uc. xi. **S**pūs immūdus inueniēz domū

uacantē. inhabitat in ea cū septē spūitibz neqz ozibus se. **Q**uod significat in **Apoē. xviii.** **F**acta est habitatio demonioz. & custodia oīs spūs immūdi. & custodia oīs uolucris immūde & odibilis. pū. xxiiii. **P**er agrū hoīs pigri trāsiui. & ecce totū repleuerāt urtice & coopuerant faciē eius spīme. s. pctōz diuersorū. **B**erū. **H**ec est maledictio adē in terra laboris nrī. i. agro cordis & corzpis. ut noxia & inutilia gratuito passim pueiant & eam repleāt nisi assidue extirpent. **U**talia uero necesse est excolere cū laboze. ps. **R**epleta ē malis anima mea &c. **S**ic ergo patz q pigritia replet aiām malis culpe. **I**te replet aiām malis pene. s. paupertate spūali uilitate & afflictōne. pū. xviii. **O**mnis piger semp in egestate ē. **E**t pū. xvii. **A**ie effeminatoz esuriēt. **I**te pū. xx. **P**ropter frigus piger arare noluit. mēdicabit ergo estate. & nō dabit ei. **M**at. xxv. **T**ollite a seruo pigro talentū. et date ei qui hz decem. **E**t post **H**abēt dabit. et abundabit. ei aut qui nō habet et qd uidēt habere. auferēt ab eo. qui non uolūtatem habet bñ opandi. amittit facultatē **A**ufert tēporalia bona. **Q**uidāz desidiosus rustic⁹ et piger uēit ad qzdam uetulā q se diuinā faciebat. querēs ab ea quō posset abundare. qz dom⁹ sua oppssa erat maxia inopia. **I**lla aut circūspiciēs eum. notauit eū multa opzpressum pigritia. et dixit q mane surgeret & attēderet quid primo dicerēt ei yrūdmes. aut cornices cū primo surgerēt. **S**ilr h idē attēderet cū sero iret cubitū & ad eam rediret. & dicta huius auū referret. **Q**d cū attendisset rediēs ait. q uoces dictaz auū audierat. s; nō intellexerat quid uellēt ei dicere. uel qd garric⁹ eaz significaret. **T**ūc illa ait. dixerūt tibi. si i tellexisses. cuba tarde. & surge cito. & discurre p cibo. & habebis bladū in sacco. et si non dixerūt h tibi uerbo. dixerūt tū exemplo suo qz hmōi aues mane surgūt. & tota die discurrūt. & p multū laboze sibi necessaria acquirūt. **V**ade & tu fac silr. **I**te pigritia facit hoīem inopē & famelicū bonis fortune. grē & glorie. quibz uacuis oīibus sensibz esuriēt. oculi nō possunt satiari rebus curiosis uagi ubiqz. aures rumoribus ociosis & uanis. cor delatationibus uanis & uariis uoluptatibus picuris. ps. **E**suriētes & sitiētes anima eoz in malis tabescebat. **I**te pigritia silis ē litargie que facit hoīnē mozi dozmiēdo & nō sentire infirmitatē suaz. **I**te pigritia ē gelu spūale qd homines obrigescere facit. exo. xv. **O**brigueēt oīes habitatozes chanaam. **S**ilis est mōstro meduse. de quo fabulose dicit. q mutauit hoīes in lapides. **T**heodolus. **N**ā qui uiderūt lapides. q diriguerūt. **I**te silles sunt illis militibz de quibz refert ozofius li. v. de cladibus romanoz diceēs. q cū pōpeius uicisset qzdam gentē et occidisset cū eoz impatoze quatuoz mila uiroz i uno agmie cōglobata. confugerūt ad iugum mōtis ubi occupati sunt a gelu. & ut lapides diriguerūt. & licet eēt moztui stabāt immobiles

ac si eēt uiuū & armati. Sicut etiā sunt multi qui ad altitudinem religionis cōfugientes occupant a frigozib⁹ aquilonis. ut dicit Bern. et fiunt immobiles. q. lapis. licet armati uideant armis religionis. adonibezech dyabolus amputatis summitatib⁹ manuū & pedū cles referuat. ut uiuētes in longa miseria contabescant. Silr legi fecisse iulius cesar quibusdā hostibus suis q. diu ei rebellauerant. cū eos cepisset manus eis amputauit ut mutilati ī longa miseria punirent. ut dicit ozosius. li. v. Similit dyabolus manus accidosus amputat dum eos reddit inutiles ad omne opus bonum. p. uer. xix. Piger manum suam abscondit sub assella.

¶ DI. III.

Demde cōsiderandum est de tepiditate q. est recessus a feruore debito caritatis hec facit hoīem deo exosum. & abhoīa bilem ut cibū corruptū. ps. Corrupti sunt & abhoīabiles facti sunt. Tales puocant deum. q. ad uomitū. ut tales secū a doloze efficiat canibus infernalib⁹. qui canes e uomitū pascunt & delectant. Talis erat angelus laodicie. de quo dicit apoc. iiii. Quia tepidus es. incipiā te euomere ex ore meo. Talis erat monachus desidio⁹. de quo refert Iohānes abbas beato Hiero. qui a feruore tepescēs. magis ac magis panem sibi a deo missum inueiebat magis ac magis sordidū. de quo sup. Bern. Cauendū ē nobis a frigoze aquilonis. qui si semel in sinū mētis lapsus fuerit. deferuescit nouitius feruor. liuoz mētis extinguit. & bona intima moriuntur.

Demde cōsiderandum est de pusillanimitate. que ē nimia sui deiectio. Iuxta illud. pū. xviii. Pigrū deicit timor. qz pusillanimes nimis timēt ubi & in quib⁹ nō deberēt. ps. Illic trepidauerūt timore ubi non erat timor. Hanc dissuadz sapiēs. ecclī. vii. Noli esse pusillanimis in aīo tuo. Et ysa. xxxi. Dicite pusillanimes cōfortamini & nolite timere. ps. Timor & tremor uenerūt sup me & expectabā eum qui saluū me fecit a pusillanimitate spūs. ad modū melācolicoz qui solas ymaginatas fantasias trepidāt. & uana credūt uera. & deiciunt ab hiis que nec sūt. nec fuerūt. nec erūt. Item siles sunt equis umbraicis qui trāsētes p. pontē. umbzā suam ul arboz uidētes. in aquā se piiciūt & submergūt. Item accidiosus filis ē puero cui cū nutrix fecit le barbou. i. fictū pauozē fugit. & se abscondit. & cadere pmittit. Item silis est chaim dicit. Omnis q. inuenerit me. occidet me. gen. iiii. pū. xxii. dicit pig. leo est ī uia. in medio plateaz occidend⁹ sum. ligant filis araneaz. imo solo timore uicunt nemie plequēte. Seneca. Illud tibi p. cipue cauendū est ne sis miser ante tepus. cū illa que uelut iminentia expauisti forūtan nunqz uētura sunt. Itē sunt sic excozdes pugiles qui campū dimittūt a nqz a duersariū uideant aut sentiāt. et arma piiciunt et se uictos dūt. Itē duris & uilib⁹ obiurgatōni

bus arguēdi sunt. ecclī. xxii. In lapide luteo lapidabat piger. & omēs loquent super aspernatōem eius. De stercoze boū lapidabit piger. Item maledictus est. heb. vi. Terra proferens spmas et tribulos reproba est. et maledictioi. pxi ma cuius cōsumma tō in cōbustionem.

Demde cōsiderandum est de incōstātia. Ad cuius euidentiā sciendū. q. incōstātia & impseuerātia dnt sic cōstātia & pseuerantia. Nam cōstātia & pseuerantia cōueniunt in fine. qz ad utrāqz p. tinet firmiter psistere in aliquo bono difficili. Differūt aut hū ea que faciūt difficultatē ad psistēdum in bono. Nam uirtus pseuerantie p. zie facit hoīem psistere in bono o. tra difficultatē q. puenit ex ipa difficultate actus. Cōstātia aut facit firmiter psistere in bono cōtra difficultatem q. puenit ex aliquibus aliis impedimētis exterioribus. Ita impseuerans dicit aliqz qn ex diuturnitate actus fatigatus & fractus deficit aī finem. Inconstans uero dicit qn ex difficultate exterioroz impedimētōz fractus desistit a bono difficili. De cōstātia & pseuerantia dictū est supra. Incōstātia aut est mobilitas uel instabilitas animi qua agitant accidosi. qui circūferunt omni uēto temptōnum. nō ualētes psistere in bono difficili. si ue ozōne. siue alio bono ope. pū. xi. Impi⁹ facit opus instabile. Iob. xxiii. Leuis est sup facie aque. q. cōtinue ab omi uēto mouet & agitāt. Sic accidosi sunt mobiles ut peluis in aq. gallus sup p. naculū. nebule turbinib⁹ agitate. puluis qz piicit uentus. & lanugo q. a uento mouet. & spuma que a p. cella dispergitur. nauicula in mari q. fluctib⁹ iactat. In. xii. li. coll. legiē xpientia & relatōne senioz xpētū est demones nō habere tantā uim uel ferocitatē cōtra modernos monachos qz cōtra antiquos. qz h. facit negligentia nra q. ipos reddidit lentōzes. p. pter quā cōtempnit nos sic im pugnare. Tantus em ē torpor aliquoz & mētis & corpis incōstātia ut necesse sit eis dicē. Comedatis & bibatis qntum uultis. et dormitis dum nō recedatis a nobis & uagi fitis & grossiozib⁹ culpis uos implicetis. Itē in uit. pa. quidā senex dixit. quare nō p. ficimus qz mēsuras p. zias ignozam⁹. non habemus cōstātiā in bono ope qd incipimus. s. sine laboze uirtutē adipisci uolumus. leuitate accidie de loco ad locū trāsimus. spantes inueire locū ubi non sit tēptatoz dyabolus. Cōtra hāc instabilitatē habet infra in pte de p. nia. & sup de tēptationib⁹. Dissuadēt aut impseuerantiā septē que suadent pseuerantiā. de quib⁹ habetur in tractatu de pseuerantia. Ad eandē speciē p. tinere uideēt mollities. Cōuenit em mollities cū pmissis in fine q. est desistere ab aliquo bono difficili. Sed differt ab eis. qz laus pseuerantie & cōstātie cōsistit in hoc q. hō nō recedat a bono p. pter diuturnam tolerantia difficiliū & labozioso. Cui directe uideēt oppo. ni q. aliquis defacili deficiat a bono p. pter

aliqua difficilia q̄ sustinere non potest. et hoc p̄tinet ad rōnez molliciei. Nam molle dicit̄ aliquid q̄a facile cedit tangēti. Non at̄ d̄z aliquid molle ex hoc q̄ cedit forti impellēti. nam et pies cedit machine p̄cūcti. et iō nō reputatur aliq̄s mollis si cedat aliq̄b̄ ualde graui impellētib̄. Manifestū est at̄ q̄ ḡui impellit mee piculoz q̄z cupiditas delcātionū. Ip̄a etiā uoluptas p̄sens forti mouet attrahēdo q̄z tristitia de carētia uoluptatis retrahēdo. qz carētia uoluptatis est pur̄ defect̄. Et ideo s̄m pl̄m pp̄rie dicitur mollis qui recedit a bono p̄pter tristitias cātas ex defectu delectatōnum. q̄si cedens debili mouēti. De hac mollicie dicitur p̄. xviii. Qui mollis et dissolut̄ est in opere suo fr̄ est sua opa dissipātis. p̄. xix. Aīa dissoluta esuriet. destituta a ueris delictis. om̄busi uanis solatiis uult pasci. Hiē. i. Effusi estis sicut uituli sup̄ herbam mollē. ut later male coctus in aqua delictiaz cito in lutū resoluīt. ut cere ad ignem tribulatōnis cito liq̄fit. **V**idorus. Sapiens nūquā aīo marcet. et si h̄t aliquādo aīm remissū. nūqm̄ tamen solutum.

O Finde considerandū est de inquietudine corporis. Sed nota q̄ est inquietudo ex affect̄ flagrantia. s̄. exferuētī desiderio ueniendi ad deū. Sic dicit auḡ. i. li. cōfess̄. Dñe inquietū est cor n̄m donec req̄scaat ī te. Ideo dicebat p̄s. Heu michi qz incolat̄ meus plongatus est. Idem. Quēadmodū desiderat ceruus fontes aquaz. &c. Item ē inquietudo ex afflictōis miseria. Sic dicit apl̄s. ii. coz. vii. Nullā requiē habuit caro n̄ra. foris pugne in t̄ timozes. Colūba emissa de archa noe cū nō inueisset ubi requiesceret pes eius sc̄z p̄pter aquas reuersa est ad noe in archam. gen̄. vii. Itē est inquietudo ex accidia. qz accidios̄ nec corde nec corpe requiescit. Vñ de muliere fatua dicit̄ p̄. ix. Mulier garrula & uaga quiescētis impatiēs. nec ualēs in domo cōsistere pedibus suis. De talib̄ dicit apl̄s. i. thes. iii. Audiuius quosdam fratres inquiete ambulare nichil opantes s̄ curiose agētes. hos p̄cipit corrip̄i. i. thes. v. Corripite inquietos &c. Tales qz nō habent ī cōscientia sua quietē. ideo q̄runt eam exteri & nō inueniūt. Ideo omnē locus fastidiūt. intus desideriis estuāt. & extra inq̄tudiem patiunt̄. ysa. lvii. Impii quasi maē feruēs q̄ quiescere nō p̄t. redūdant fluctus eius in cōculcatōem & lutū. Et post. Non est pax impiis &c. qz non in bonis possunt quiescere accidiosi. cū sint eis amara. nec in malis. cum remordeāt eos cōscientie. Silis est inquietudo musce canine q̄ dicit̄ oestru. qz al̄ cui īfideret & q̄ moxdet quiescere non p̄mittit. Osee. iii. Vacca lasciuēs declinauit isrl̄. Alia l̄ra. Vacca p̄cussa oestro. i. musca canina. quā cū uacca habet sub cauda nō p̄t quiescere. sic nec accidiosi. ii. thes. iii. Hii ambulāt in quiete nichil agentes.

O Finde cōsiderandum ē de euagatōne mēris circa illicita. qz ē accidiosus nō

sistit in seip̄o suam cōscientiam excolēdo. nec sp̄alia meditādo. ideo euagatur cor eius. s̄m illud. ysa. lvii. Abiit uagus in uia cordis sui. s̄. lius p̄digus abiit in regionē lōginq̄a. Quid em̄ est longinq̄us q̄z recedere a seip̄o. sicut ait ambzo. Chaym a facie dei p̄iectus ait. Ecce eiicis me a facie tua. & ero uagus & p̄fugus. Hāc euagatōem sentiūt etiā sp̄uales uiri uelint nolint. Vñ cōqueri in meditātōnib̄ suis beatus Bern̄. dicit̄. Nichil est fugatius cor de meo. q̄ quotiēs me deserit & p̄ p̄zauas cogitatōnes effluit. totiēs deum omnipotentē offendit. Cor meū uanum uagū et inscrutabile nō potest in se cōsistere. s̄ om̄i mobili & p̄ infinita distrahē. &c. Sequi. uult & nō uult. & nūq̄z in eodē statu p̄manet. Cor meuz cogitātō amara. turbat & immūda maculat. uana inq̄tat. Cor meū celeste nō querit gaudium. nec dñm petit auxiliū. ab amoze celestium elōgat̄. & in amoze terrestrium occupatur &c. Sicqz submergit̄ uitis uniuersis qm̄ unū deum qui ei sufficere poterat non quesiuit. Hāc euagatōem mēris maxie patiunt̄ homines qm̄ lectōni orōni uel diuinis laudibus occupari deberēt. & tanq̄z accidioso cordi uelut apes uel musce se ingerūt importū. s̄ olle feruētī musce nō īfideret. Essent eī tales musce & feruore deuotōis & manu discretōnis celeriter abigende.

DI. V.

O Finde cōsiderandum ē de ignorātia eoz q̄ p̄tinent ad salutē. que ignorātia est p̄ctm̄ qm̄ est crassa & supina. uel qm̄ est affcāta. p̄s. Noluit intelligere ut benegeret. q̄ est qm̄ hoies & maxie plati & aīaz curati nolūt labozare q̄o scient se & alia que sibi & aliis quibus tenent̄ sunt necessaria ad aīaz salutē cum possent & negligūt p̄pter lahozē. uel cum oīo sciētias pietatis cōtemnunt & ignorāt. Debet aut̄ homo & maxie clericus animari cōtra hoc uitiū p̄pter hec quatuoz. Maxie p̄pter diuinū cōsiliū & magisteriū q̄ cōtemnit. p̄pter seip̄m & suos quos spernit p̄pter bona que suū cōtrarium sc̄z sciētia confert. p̄pter mala q̄ ignorātia infert. P̄tio p̄ hoc. qz sp̄s sanctus & xp̄us docēt omnē ueritatē & omnē sciētia. p̄. ii. Dñs dat sapientiam & ex ore eius prudētia et sciētia. ysa. xlvi. Ego dñs docens te utilia. utinā attēdistes ad mādata mea. Iob. xv. Docebit uos omnē ueritatē. Io. iii. Vnctio docet de om̄ib̄. Silēs sūt iudeis qui cōtemnunt eē discipuli ueritatis. Sc̄do qz cōtemnens scire ea q̄ sunt salutis. cōtemnit deum scire & seip̄m. & ē silis gentib̄ que ignorāt deū. i. coz. xv. Ignorātia dei q̄dam h̄t. similes cyro. de quo ysa. xlv. Accixite & non cognouisti me. Silēs sūt ceconato qui nō cognoscebat illuātorem suū. Io. ix. licz ei loquere. Itē sunt multi qui m̄ta sciunt. & seip̄os nesciūt. Silēs sūt oculo qui alia uidet & iudicat. & seip̄m nō uidet nec cōsiderat. p̄s. Nesciūt neqz intellexerūt qui ī tenebris ambulāt. ideo aut̄ est cognitō sui. Iō hāc petebat

ab eo aug⁹ ozando sic. **D**ñe nouerim te. no-
uerim me. phs. de celo descendit uotis litos. **S**e-
neca. **I**nitiū salutis est notitia sui. **G**reg⁹. **H**oc
primū nobis grā dei cōtulit qđ penam nrām
cognoscibile nobis fecit. **I**dē. **E**o ipō hō uebe-
menti⁹ desipit. quo semetipm nescit. **I**dē **V**er-
ba dei eo mēs unius intelligit. quo m eis seip-
sam querit. **I**dē. **B**n̄ possumus seruare qđ su-
mus. si nō negligim⁹ pensare qđ fuim⁹. **I**dē.
De uite eterne dispensatōe cōquereris. q̄ sub
manu artificis te nō ignorare teneris. **T**ertō
notand⁹ qđ sunt bona plurima q̄ sciētia cōfert
q̄ cōtrario mō ignorātia aufert. **M**ala at̄ que
ignorātia infert sunt decē. **P**rimū est isen-
sibilitas. pū. xxiii. **E**ris. q. dormiēs in medio
maris. & q. sopitus gubernatoz amisso clauo
& dices. **V**erberauerūt me. & ego non dolui
traxerūt me. & ego nō sensi. **S**imilis ē asino.
Osee. vii. **A**lieni comederūt robur eius. **E**con-
tra sciētia facit ut homo sentiat mala ī quib⁹
est. eccl̄. iii. **Q**ui addit sciētiā. addit & dolorē
Scōm malū qđ infert ignorantia est. qz au-
fert homini cēsum siue thesaurū cordis qui ē
uirtus & sciētia. pū. iii. **M**elior est acquisitio
eius acquisitōne auri & argēti. **E**iufdem. iiii.
Melior est cunctis opibus p̄ciosissimis. **S**ap.
xvi. **V**bi nō est sciētia aīe. nō est bonū. **S**ap.
viii. **S**i diuitie appetunt⁹ in hac uita. qđ sapiē-
tia locupletius. **I**bidē. xii. **V**ani sunt omēs ho-
mines in quib⁹ nō est sciētia dei. **Y**sa. xxxiii.
Diuitie salutis sapiētia & sciētia. **S**apiēs. **S**ci-
entia est nobilis animi possessio. q̄ distributa
incrementū suscipit. q. auarū dedignata pos-
sessorē. si non distribuit elabit⁹. **H**oc thesauro
aīam euacuat ignorantia. **T**ertū malū qđ ī-
fert ignorantia est. qz a deo qui est uera lux se-
pat. **O**see. iiii. **Q**uia sciam repulisti. repellā te
ne sacerdotio fungaris michi. **E**ph. iiii. **A**liena-
ti sunt a uero deo ppter ignorantiam q̄ in eis ē
et ppter cecitatē cordis eoz. **I**ob. xxi. **D**ñt deo
recede a nobis. sciētiā uīaz tuaz nolumus.
Quartū est. qz ignorantia facit hoīem quasi
irrōnabile pecus. **P**s. **N**olite fieri sicut equ⁹ &
mulus. **B**erū. **N**ichil bestialius homine qui ē
rōne uigens & nō rōne utens. **I**i. pe. ii. **H**ii ue-
lut irrōnabilia pecaora q̄ ignorant blasphemāt.
Quintū est. qz ignorantia excecatur oculū ra-
tōis uel eccl̄ie p̄lacum in quo turpissima et pe-
riculosissima ē ignorantia. ut macula cecitatis
in oculo materiali. **Y**sa. lvi. **O**mnes bestie agri
ueite ad deuozandū &c. **E**t post. **S**peculatozef
tui ceci omēs. nescierūt uniuersi. **B**erū. **I**rridē
dus ē speculatoz cecus. dux claudus. p̄co mu-
tus. medicus cure ignarus. pū. xxx. **S**tultissi-
mus hoīm sum. & sapiētia nō est mecum. **E**t
reddit cām. **N**ō noui sciētiā sc̄toz. **H**iero.
Lras nescit qui sacras lras ignorat. illa illuāt
aīam dans ueram sciētiā. **I**i. coz. iiii. **D**eus il-
luxit in cordibus nr̄is ad illuminatōem sciētie
Sextū est. qz ignorantia p̄cipitat hoīem in
mala plurima culpe & pene. **O**see. iiii. **N**ō est
sciētia dei in terra. **H**iero. **M**aledictū &c. ma-

la mūdauerunt sup terrā. pū. xxvii. **Q**ui eui-
eat discere. incidet in mala. **Y**sidoz. **N**ichil stul-
titia peius. nichil insipiētia deteri⁹. nichil igno-
rantia impius & ignoosius. **I**gnorātia ma-
est & nutritrix oīm uitioz. quid sit damnū cul-
pe nō sentit insipiēs. assidue peccat. in doctus
facile decipit. stultus in uitū citolabit. **E**con-
tra sapiētia m̄ est oīm bonoz. **S**ap. vii. **P**ro-
posui p̄ luce habere illā. uenerūt michi omnia
bona p̄ter cū illa. **E**t post. **O**mniū bonoz ma-
ert est sapiētia. **S**eptimū est. qz ignorantia
facit ignorari a deo. **I**. coz. xiiii. **I**gnorās igno-
rabit. qz dicit eis deus eos a regno & a suo et
sc̄toz cōsortio excludēdo. **N**escio uos **M**ath.
xxv. **O**ctauū est. qz homo p̄ ignorantia ca-
pit. & captus teneē. **E**cōtra p̄ sciētiā libera-
tur. & seruat a captiuitate. **Y**sa. v. **C**aptiu⁹ du-
ctus est p̄pls meus. qz nō habuit sciam. **E**con-
tra. pū. iii. **I**usti liberabunt sciētia. pū. ii. **S**i
sciētia anime tue placuerit. cōsiliū cudo stiet
te. & prudētia seruabit te. **N**onū est. qz ig-
norātia ducit ad p̄ditōnem. & pire facit. **I**ob.
iui. **Q**uia null⁹ intelligit. in eternū p̄ibit. **I**ob.
xxviii. **E**xpellēt eū de luce in tenebras. & de oz
be trāfferēt eū &c. **E**t post. hec sunt taberna-
cula iniqui. & iste locus eius qui ignorat deū
Ecōtra sciētia dei ducit & dirigit ad salutem.
Luc. i. **A**d dandā sciētiā salutis plebi eius in
remissionē p̄ctoꝝ eoz. **S**ap. x. **S**apiētia eos q̄
se obseruat a dolorib⁹ liberabit. **D**ecimū ē
qz ignorantia occidit. **R**e. xvii. **L**eones occi-
derūt eos qui ignorabāt cultū dei. **P**uer. viii.
Omēs qui me oderūt diligūt mortē. **E**contra
aut. **Q**ui me inuenerit. inuēiet uitam. et hauri-
et salutē a dño. **Y**sa. xi. **N**ō nocebunt neqz oc-
cidēt. qz repleta ē terra sc̄ia dñi. **D**i. vi.
Deinde cōsiderandum est de ociosita-
te. quam oñdunt multa diligēt esse
uitandā sc̄z ordiatio naturalis. obliga-
tio sp̄alis. exemploz inspectō. maloꝝ occasio
bonoz amissio. supnum auxiliū. eternū sup-
plitiū. **P**rimo quidā oñdit ociositatem esse
uitandā ordiatio naturalis. **S**ic em̄ deus na-
turā omnium rerū instituit qđ nichil in eis p̄-
mittit eē ociosum. **S**ic patz in beatis spir̄itib⁹
in corpibus sup̄celestib⁹. in plantis & uegeta-
bilib⁹. & h̄mōi. **M**ltomagis hō rōnalis ex̄ns
non debet ociosus esse. **A**liōqn omnē naturā
deozdinat. qđ nō faciūt alie creature. **D**e hoc
Reqre supza. **A**ccidia. **S**ecūdo hoc idē ostē-
dit obligatō sp̄alis. qua uidelicet deus hoīem
astrixit cui laborē imposuit in p̄cepto. q. p̄ pe-
nitētia p̄me trāsgressionis. **G**en. iii. **I**n labori-
bus comedes ex ea &c. **S**equit⁹. **I**n sudore uul-
tus tui uesceris pane tuo. **D**e hoc sup. **A**ccidia
Tertio demōstrat ocīū esse uitandū exem-
ploz inspectō. p̄mo dei qui sex dieb⁹ opatus
est. & in. vii. requieuit. **D**e hoc sup. **A**ccidia. **L**e-
git de beato **B**erū. qđ semp occupat⁹ inuenie-
bat. aut legēdo. aut scribendo. aut ozādo. aut
pfallendo. aut meditando. ut p̄ labore interno
sensus ad exteriōza clausi redderent. **A**d idēz

est qđ habet sup̄. de accidia. De beato Antho-
nio legit qđ cū ozaret dñm qđ oñderet ei quō
ialuaret. uidit angelum sibi silem ozōni incū
bentem. & post ad opus manū surgentes &
hoc successiue facientē. et dicentem. hoc fac. &
saluaberis. Item in uic. pa. quidaz frater extra-
neus uisita uir abbatē siluanum. qui uidēs fra-
tres opantes ait. Opamini nō cibum qui perit
&c. qz maria optiam prem elegit &c. qz abbas
in cella reclusit. libzū ei tradēs ut legeret. Cū
aut usqz ad nonam ieiunasset expectās si qđ
eum ad refectiōne uocaret. ad ultimum questi-
uit ab abbate si nō comedisset fratres. Rñdit
tu spūalis nō indiges hoc cibo tempozali. nos
carnales indigem⁹ & comedimus. & iō labo-
rare necesse habemus. Quo cōpuncto abbas ī
tulit. ergo necessaria ē martha marie. Item ab-
bas iohēs dixit fratri suo maiorī uolens semp
esse securus. sic angeli nichil opantes s; sine ī-
termissione deū laudantes. quo dicto. reiecto
pallio iuit ad interiorē heremū & post octo di-
es rediit pulsans ad celle ostiū. a quo cū que-
suisset frater quis eēt. & diceret qđ iohannes
Rñdit frat. Iohēs angel⁹ factus est. & int̄ ho-
mimes iam nō est. Qui cū diu pmisisset eū ex-
tra affligi. instanti pulsando apuit. dicens. Si
homo es. necesse habes o par ut uiuas. Si an-
gelus. quid queris intrare cellā. Ad qđ uerbis
perituit. Quarto oñdit hoc uitū diligenter
esse uitandū maloz occasio. i. temptatōnum
& oīm uitioz. est em̄ ut ait Bern. mater oīm
uitioz. nouerca uirtutū. & occasio temptatō-
num sicut dictū est sup̄. de tēptatione. Bern.
Oīm temptatōnum & cogitationū malaz &
inutiliū sentina ē oīū. Hoc dauid pēxit adul-
teriū. pditōnem et hoīcidium. Hoc salomonē
eius filiū irretiuuit in amozē mulierz alienige-
naz. ut coleret ydola earum. Hoc significatur
Math. xii. Spūs imūdus assumēs septē spiri-
tus nequiores se. i. uniuersa uitia. habitat cū
eis in domo quam uacantem inueit. In huius
sentine pfundū ociosus sepe cadit. nec surgit
a limo pfundi Seneca. Stultitiā nemo em er-
git nisi manū porrigat ad labozem. Ideo dicitur.
eccī. xxxiiii. Seruo maliuolo toztura et cō-
pedes. mitte illū in operatōem ne uacet. mul-
tā em̄ malitiam docuit ociositas. Nota qđ sic
přfamilias oparios misit ī uineā suā. & quos
inuenit ociosos. arguēs misit in uineā. Math
xx. Sic dyabol⁹ oparios suos mittit ad op⁹ &
occupat. & si quē in diuino ope non occupa-
tum inuenit occupat eū in suo. Exemplū
de molēdino qđ incessantē uoluit. ī quo si fru-
mentū imittit ad molendū. multū fructū af-
fert přfamil. s; em̄ eius p̄icit in illū uel lu-
tum ad inqñandum. uel picē ad iuisandum
uel paleas ad illud inutilit occupandū. uel la-
pides ad frangendū. Molendinū est cor hū-
num qđ incessantē uoluit de una cogitatōne ī
aliā. nec potest esse penitus ociosum qñ semp
circa aliqd bonuz uel malū occupet. Qđ si cir-
ca bonū intentū sit. bonū fructū dño suo red-

dit. Sed dyabol⁹ inuidēs bono nro immittit
cordi uel cogitatōnes imundas ad inquinan-
dum. uel picē. i. amozē terrenoz qđ sunt uiscus
aīe ad inuisandū. uel paleas. i. cogitatōes ua-
nas & friuolas. saltē tempus pdendū & bonū
impediendū. uel lapides. i. mot⁹ ire & impacī-
entie ad frangendū. Quarto ad uitandū
ociū mouere nos debet bonoz amissio. Ocio-
sus em̄ pdit tempus suū bona sua spūalia tē-
poralia & eterna. p̄io quidē tēpus amitti. cu-
ius amissio inestimabili ē damnosa. & ideo
studiose ualde cauendū est ne p̄ oīū amittat
eccī. iiii. Fili cōserua tēpus & declina a malo.
eccī. iiii. Omnia tēpus hñt &c. & tu habes non
perdas illud quia suis spaciis transeunt uni-
uersa. tempus aut seruandū est ut expendat
totū in dei seruitio. ne amittat p̄ abusum uel
nō usum. p̄pter hec octo que sequuntur. Hec
aut sunt tēpozis breuitas. uelocitas uel labili-
tas eius. irremediabilitas. p̄ciositas. qz est mul-
tum debitū uite nostre inseparabili cōiunctum
qz est nrm siue nobis p̄pziū. qz est ratōis red-
dende obligatoziū. Qđ breue sit. p̄t. Job. xiiii
Breues dies hoīs sunt. p̄s. Mille anni añ ocu-
los tuos tanqz dies hesterni &c. Aug⁹. Omnia
tempora eternitati cōparata qñ p̄ctus sunt.
De uelocitate & leuitate. Seneca. Infinita est
uelocitas tēpozis. punctum est in quo uiuim⁹
& p̄cto min⁹. Job. xx. In p̄cto ad inferna
descendūt. De irremediabilitate. Bern. Nemo
paz estimet tēpus. cū in uerbis consumit ocio-
sis uel factis. uolat uerbū irreuocabile. nec ad-
uertit insipiēs quid amittat. Cū quidam di-
ues clericus uigilaret p̄suis ad fenestram stu-
dēs. & quidā cantaret in uico qđdam cantile-
nam. qđ dicebat gallice. tēpus uadit. & ego ni-
hil feci. tēpus uelit. & ego nichil opoz. incepit
p̄mo cogitare circa dulcediem cantus. & post
circa ubi sniam cogitās qđ sibi uerbū cōpererz
q. sermonē a deo sibi missum illud accipiens.
in mane omnia relinques. ordiem fratrū pdica-
toz intrauit. Sexto mouere debet ad oīū
uitandū supnum auxiliū. i. adiutoziū diuine
gratie. Reqre sup̄. de Accidia. Septimo mo-
uere debet eternū supplicium Require supra.
Accidia.

DI. VII.
Deinde cōsiderandum ē de uerbosita-
te uel multiloquio. dicit p̄. x. In mul-
tiloquio non deerit p̄ctm. eccī. xx. Qui
mltis uicē uerbis ledet aīam suā. Et Leuit. xv.
Vir qui patit fluxū sanguis. imundus erit.
Iterū est signū stulticie ecēs. v. In mlis hmo
inb⁹ stulticia inuenit. Idem. x. Stultus uerba
multiplicat. Et. xxix. Sicut urbs patens absqz
muroz ambitu. sic hō qui nō potest in loquē-
do cohibere spiritū suū. De hoc Require mul-
ta sup̄ de Silentio.

Deinde cōsideranduz ē de uaniloquio
siue de uerbis ocōsis. Nota s̄m Gre.
qđ ociosum uerbū est qđ aut rōne ius-
te necessitatis. uel inētiōne pie utilitatis carz
Scōm Hiero. Verbū ociosum est quod absqz

loquēis uel audiētis utilitate p̄fertur. **A** uerbis ociosis abstinere debet hō mltiplici rōne. **P**rimo qz uir iustus sit celū. s̄m illud. **A**nima iusti sedes est sapiētie. os eius est porta celi. celum nunqz ap̄tum fuisse legi sine magna et utili causa. sic patz ubiqz. **I**te homo ē uelut castrū obfessum undiqz. s̄m illō. p̄s. **I**nimici mei aīam meam circū dederūt. os aut̄ hoīs est porta hui⁹ castri. p̄ quā castrū istud frequēt ap̄itur. **I**deo nō sine magna utilitate debet ap̄iri. s̄ cum magna diligētia custodiri. **I**te qui thesaurū aīe non uult amittere. debet portaz oris sollicitē custodire. **I**te uno uerbo potest homo mereri grām. **V**n̄ reprehēdit. **B**erñ. eos q̄ nō timēt tēpus amittere in cōfabulatōibus suis. **C**ōfabulari aut̄ licet donec p̄transierit. quā sibi ad agendā p̄niam. ad obtinendā uerū. ad acquirendā grām. ad p̄merendā gloriā miseratō cōditōis indulerat. nec soluz sibi. s̄ & mltis aliis potest hō esse salutis occasio uno uerbo. **V**n̄ ex magna corruptōne p̄uenit qz homo ita passim uerba inutilia loqui uelit. **I**te lingua hoīs est calām. sp̄ū sancti. p̄s. **L**ingua mea calām. scribe. ue. feri. **I**reuerentiā ergo facit sp̄ū sancto qui linguā suā ad utilia uerba laxat. **I**tem loquela in solis rōem habentib⁹ inuenit. & ligua ē rōnis interp̄es & ideo nūqz debet homo sine rōne p̄ferre s̄ monē. **I**tem p̄ uerbis ociosis ad examē diuini iudicii p̄rahemur. **S**icut dicit sup̄ illud. **I**ob. xxxi. **N**ōne ip̄e uias meas cōsiderat sic gress⁹ dinumerat. ut nec minutissime cogitatōnes. nec tenuissima uerba que apud nos usu uiluerunt indiscussa remaneant. **E**t **M**at̄. xii. **D**e omni uerbo ocioso qd locuti fuerit homines reddēt rōnem in die iudicii. **S**ed heu q̄ rō posterit reddi de uerbis ociosis. cū sine rōne dicantur. **V**n̄. **B**erñ. **S**i p̄pterea uerbu ociosum est qz nullā rōnabilem cām habet. qm̄ rōnem reddere poterim⁹ de eo qd est p̄ter rōem.

Quod ad accidiā p̄tinet. qz puenit ex interne unctōis & exterioris cōsolatōis defectu. **E**t p̄ dici murmur oblocutō in debita cōtra deū ul̄ aliū. hoc aut̄ generat sepe accidia & uite tediū. ut filii isrl̄. **N**ūi. xi. quasi dolenti um p̄ laboze cōtra dñm. **O**rtū ē murmur ppli &c. **E**t post. **V**ulgus q̄ppe p̄miscuū &c. **E**t p̄ Aīa nostra arida ē sup̄ cibo isto lenissimo. oculi nostri nichil respiciunt nisi man. **E**t. xiiii. **V**tinā mortui essem⁹ in egypto. **S**ūt aut̄ multa q̄ nos a peccato murmuris cohibere debēt. & oñdunt h̄ uitū sollicitē fugienduz. **P**rimo qd debet p̄hibere p̄ctm̄ murmuris ē sacra scriptura. **S**ap̄. i. **C**ustodite uos a murmuratōe. i. coz. x. **N**e murmuraueritis &c. **p**hyl. ii. **O**mnia facite sine murmuratōibus. ut sitis sine quēla simplices filii dei. **N**ō murmurat qui se filiū dei cogitat. & qz ex amoze flagellat. apoc. iii. **E**go quos amo arguo & castigo. **G**reg⁹. **I**lle solus de flagello murmurat. q̄ causam p̄cussoris ignozat. **S**ecūdo cohibz mur

mur pia cura summi medici cū cogitat homo qz tribulatō datur homini a summo medico. qz medicū. qui uulnerat p̄rem ignobiliorē hoī. minis. i. corpus ad sanandū digniorē. i. aīam. **I**ob. v. **I**pe uulnerat & medet. p̄cutit. et man⁹ eius sanabūt. eccl̄. x. **P**rudens & disciplinatus nō murmurabit cozrept⁹. **I**n uitē. pa. cū quidā peteret ab abbate iohē ut rogaret p̄ eo ut curaret. ait. **R**em tibi necessariaz cupis ablicē. qz ut cozpa purgantē medicinis amarīs. ita aīme languozib⁹. & tñ dedit ei oleū benedictuz. & sanatus ē. **D**icit magister iacob⁹ qz quidā miles erat in frācia. **C**um aut̄ quidā cleric⁹ pauper aquā bñdictam ad domū suam portaret dictus miles nichil ei dabat. nec dari p̄mtebat. s̄ cōuitis afficiebat eū. **C**um aut̄ dict⁹ miles egrotaret. & dictus cleric⁹ ad domū e⁹ uenisset. p̄cepit ei aliquid dari. rogās ut ozarz ut deus curaret eū. qui quesuit ab eo in quo statu magis timebat deū. & meli⁹ se haberet. qui rñdit qz i infirmitate magis eū timebat et cozde inuocabat. tūc cleric⁹ ait. **E**t ego rogo deū ut in illo statu uos custodiat in quo melius ei ualeatis. **I**te fatuus ē qui de paup̄tate murmurat. cū paupes eligat de⁹ ad regnum. **I**ac. ii. **N**ōne paupes eligit de⁹ i hoc mūdo. diuites in fide. heredes regni. **V**t patz p̄ exemplū lazari. **L**uc. xvi. & sup̄ p̄ima pte de aīa paup̄is p̄grini ad celum sine dolore deducta. & i uita pauli p̄mi heremite paup̄is quē beat⁹ antho⁹ nius uidit cū sc̄toz chozis deduci ad celū. **S**i militē de beato martino qui paup̄ hic et modicus diues celū igredit. & a chozis sc̄toz sc̄cipit & inuitat. mane nobiscū meñū. **I**te fatu⁹ ē qz murmurat de in tempie. cū ip̄e qui eū dat sc̄it quid expediat. **I**n uitē. pa. cū quidaz heremita semiasset olera. & tēpus siccū esset. uisum fuit ei qz pluuia indigerēt & rogauit p̄ ea. et obtinuit. uisum est ei ut serenitate indigerēt. petiit & obtinuit. & illo āno om̄ino nulluz uentolus. & credēs qz illo anno eēt olez sterilitas patientē tulit. **C**ū aut̄ uenisset ad domū alterius uidit ea ibi pulcherrima. **C**ū aut̄ dixisset illi heremite qd ei acciderat. **R**ñdit merito hoc ei accidisse. eo qz se deo sapientiorē fecerat. qz sc̄iret qd melius expediret. **A**d hoc facit quod sup̄positum ē exemplū de obediētia de illo qz dicebat qz deus nichil faciebat nisi qd ip̄e uolebat. qz ip̄e uolebat q̄quid deus faciebat. **D**e maloꝝ p̄speritate & bonoꝝ aduersitate multū murmurāt qz cām ignozāt. **H**ic. xii. in p̄sona taliū. **Q**uare uia impioꝝ p̄sperat. & bene est eis q̄ male faciūt. p̄s. **V**sqz quo p̄ctōres domine. usqz quo p̄ctōres gloziabunt. **E**t soluit. **H**ic. xii. **C**ōgrega eos sicut gregē ad uictimā **G**reg⁹. **C**ōtinu⁹ successus t̄p̄alium eterne dānatōis est iudiciū. aug⁹. **S**cit scelestis medic⁹ qd nobis datur⁹ sit ad cōsolatōem. quid subtrahitur sit ad exercitatōem. nō em̄ sine causa subtrahit iumēto pabulū. nō ergo murmurādum est de paup̄tate. **C**ū quidam heremita miraret in corde suo murmurās de diuersis

iudiciis dei. de hoc q̄ hii qui male uiuebant in p̄senti bene habebat sepe. **E**cōtra frequenter bñ uiuētes mltas habebat aduersitates. & aliqui illi qui bonā uitam duxerant in fine ui debāt habere finē abiectū. et mali finē pulchz & boni amittebāt frequēter t̄palia. malis bene succedebat in istis. **C**ū hoc in ozōe reuolueret rogauit deū ut ei oñderet quare h̄ faceret affuit angelus dicēs ei. q̄ miss⁹ erat ut ei ostēderet que petierat a dño & q̄ sequeret se ī fozma heremite apparentē. **Q**uō cū faceret. uenerunt ad domū cuiusdā heremite. cuius dom⁹ sup̄ saxum altissimū erat sita sup̄ mare. **Q**ui p̄dicante angelo de temptatōnib⁹ & cōtra impseuezantiā. cōfessus est cū multis lacrimis q̄ cum fuisset ibi in magna afflictōne penitētie p̄ xl. annos. ad ultimū ita erat uictus a cogitatōnib⁹ suis. q̄ uolebat omnia bona dimitte & ad seculū redire. quē cū uideret uere penitēte. angelus p̄cipitauit eū subito & mortu⁹ est. **C**ū autē ad hoc factū terreret heremita fortius suus & fugeret. uocauit eū dicēs. **N**oli timere. oñdit tibi deus unū de iudiciis suis. **C**ōsequenter uenerūt ad domū alterius heremite. qui cū recepisset eos eū magno gaudio. pp̄iauit eis potū cum cypho argēteo q̄z habebat. q̄z occulte arripit angelus in sinu suo occultas secū deportauit. uerentes autē in nocte ī domo cuiusdā p̄donis militis. uix sunt in ea recepti. & ualde male tractati et cōuictis affecti. tamē aliqua pauca sunt eis data & lecti parati. licet uiliter. **I**n mane noluit angel⁹ recedere nisi p̄ us loqueret cū hospite. et extrahens cyphū de sinu suo dedit ei. q̄ uidēs heremita miratus est. & murmurauit in corde suo de hoc q̄ uiderat. **A**lia nocte uenerūt ad domū alteri⁹ militis q̄ satis uix recepit eos. tñ mediocriter tractauit eos. **I**n mane cū uellēt recedere. rogat⁹ ab angelo dixit cuidaz filio suo unigenito q̄ eos cōduceret. et eis uiam mōstraret. **Q**uō cum puer faceret. subito eū angls arripuit. occidit. et in fossatū p̄iecit. **Q**uō cū uidisset heremita fugiebat eū. dicēs eum nō esse angelū s; dyabolū. **E**cce dicit angel⁹ ostēsa sunt tibi occulta dei iudicia quoz causam scire uolebas. **S**alutē illius p̄zis heremite q̄z p̄cipitauim⁹. p̄curauimus. q̄ de sua temptatōne cōpunctus. ad dominū iuit. non hñs aliā penā nisi mortē abiectam. **Q**ui si sup̄uixisset redeūte temptatōne malū q̄ cōceptat adimpleuisset. **A**lius heremita homo cōtemplatiuus ē & magnaz ozōnuz dyabolus autē p̄curat suis impedimentū ozōibus. quidā ei diues cyphū argenteū q̄z s̄bstulimus ei dederat ut p̄ eo ozaret. cū autē ozare uellet. ueiebat ei cogitatō quid de cypho illo facere posset. uel ne furaret eū aliqs. ita q̄ coz suū & ozōnes cyph⁹ ille ei aufereret. iō salutē eius p̄curauim⁹ cyphū auferendo. redibit em̄ ad solitas ozōnes sine impedimento illo. **A**li⁹ autem ad q̄z post uenimus malus homo est. nec est dign⁹ celesti remuneratōne. p̄ hoc q̄ fecit nobis. iō tempozalem ei dedimus mercedem.

Alius homo fuit hospitalis et multaz esarum & cū nō hēret plem. rogauit uiros religiosos q̄ rogarēt dñm ut daret ei plem. q̄ fecerit & dedit ei filiu⁹ q̄z uidisti submergi a nobis. quo habito cepit opa misericordie que facere cōsueuerat dimittere. & multa mala facere ut multa bona filio acquirerz. puero mortuo in īnocētia salutē p̄curauim⁹. qui si sup̄uixisset. multa mala fecisset. **S**ilr & p̄ris pueri q̄ eo mortuo ad osueta bona opa reuertēt. **A**d hoc etiā facit q̄ habet sup̄ de infernō in fine. de illa q̄ uidit p̄rem q̄ bonā uitā duxerat. & sepulturā uilem. & finem sine honore p̄senti habuerat in summo gaudio. & m̄rem q̄ cōtrarium habuerat ī summa pena. **T**ertio dissuadz murmur ius iusticie. **T**riplici em̄ iure exigit iusticia q̄ toti sim⁹ dei. & ut de nobis faciat sic et de re pp̄ia uoluntatē suā. scz rōne creatōis. re dēptōis. iustificatōis. **B**erū. **T**otū te debes & **I**dem. **I**nfidelē naturalis urget rō totū se debere a quo se totū habet. ysa. xlv. **V**e qui cōtra dixit factori suo. nunqd dicit lutū figulo. cur ita facis. **E**t. xxxix. **P**uerla est ista ueitra cogitatō. quasi si lutū extra figulū cogitet & dicat opus factori suo nō me fecisti. **D**ñi sumus ratione emptiois. i. coz. vi. **E**mpri estis precio magno. **R**omanoz. xvi. **S**iuē mozimur siue uiuimus dñi sumus qui p̄ nobis dedit uitam suā & mortē sustinuit. iuste sibi uendicat uitā nr̄am qui p̄ nobis dedit suā rōne iustificatōis in qua dedit nobis spiritū sanctū. **Q**uarto dissuadēt murmur multa commoda q̄ pueniūt eis qui patientē ferūt aduersa. acquirūt em̄ qui patientē portāt p̄ctōz ueniā. gr̄am & gloriā. & euadūt penam eternam. **G**reg⁹. **S**ancti t̄palem uitā lucrū putant. qz per hanc eternā euadere nō formidāt. eccl. x. **P**rudens disciplinatus nō murmurabit correctus. **H**ec scz atredens & multa alia bona que facit patientia de quib⁹ infra in tractatu p̄nie mltā ponunt exempla. **Q**uinto dissuadet murmur & cōp̄mit gr̄a siue unctio spū sancti. **I**o. ii. **V**inctōem habetis a sancto. **S**ignū est q̄ deficit hic unctio ubi est murmuratō. eccl. xxxiii. **Q**uasi rota carri p̄cordia fatui. & q̄ axis uersatilis cogitat⁹ illius. **R**ota male uncta semp murmurat. & uulgariē dicit. **R**ota carri deterior est querulosior. **C**anonica iude. **H**ii sunt murmuratores & querulosi. ambulantes s̄m desideria sua. p̄mittit penā eoz quibus caligo tenebzaz in eternū seruata est. **S**exto dissuadet hoc uitium mltiplex pena siue radix unde p̄cedit. **H**oc uitium uidet gnari a quolibz. vii. capitalium uitōz. **A** superbia ut. nūi. xii. **M**urmur aaron & marie. **S**ymonis pharisei. **L**uc. vii. **H**ic si esset p̄pha. & c. **S**ilr **L**uc. v. de hoc q̄ xps māducabat cū matheo. murmurabāt scribe & pharisei. **S**ilr. **L**uc. xi. et. xv. et. xix. de hoc pharisei murmurabāt cōtra deū qz peccatores recipet. & cū eis māducaret. & ad eos dechnaret. **E**x inuidia nascit. **M**atth. xx. **M**urmurabant aduersus patremfamil. **I**tē ex ira.

Numeri. xvi. Murmurauit ois multitudo &c.
Ec. xx. Item ex accidia. **Nu. xi.** Ortū est murmur populi. q. dolentiū p laboze. &c. **Item** ex auaritia ozitur. ut iude dicētis. **Io. xii.** Quare unguentū h non uenūdatur. ccc. denariis. Hoc dicebat nō qz curaret de paupibus. s; qz fur erat & loculos hns ea que mittebantē porcabat. **Itē** qnqz ozit a luxuria. **ysa. xxxvi.** In tribulōne murmuris doctrina tua eis. i. luxuriosis. qn eis pdicat fornicatō eē mortale peccatū. uel cum pdicat momentaneū eē qd deletat eternū. & sine fine quod cruciat. **Hiero.** Momētanea est fornicatōis delectatō. & eterna pena fornicatōis. **Item** cū dicē in euāgelio scriptū q solo cōsensu fornicatōis in eternum damnanē luxuriosi. **Matth. v.** Qui uiderit mulierē ad cōcupiscendū eam. iam mechatur est in corde suo. cū hoc audiūt murmurādo inferūt ergo omēs in pditōnem ibūt. **Item** ozit ex gula. sic sepe murmur filioz contra deū & moysen dicentiū. **Vtinaz** mortuū essem in egypto qn sedebam sup ollas carniū. & hoc faciebāt fere quotiēs cibo uel potu egebāt. ut habetur. **exo. xvi.** **Nu. xi.** & **xx.** **Siles** sunt claustrales multi qui licet sint mortuū. tñ comedūt illos detrahēdo qui eis mīstrant necessaria qn aliq eis deficiūt. **Septimo** dissuadet hoc uiciū uis uel obligatō uoti & cōditō religionis. ubi qui se intromittit rapinā facit. nam alii curas sui dederat. & eo inuito cui dedit reaccipit. **Bern.** Vos qui curā nobis semel urī cōmissistis quid adhuc uos de uobis intromittitis. **Io dñs** arguit petrū **Io. ulē.** dicens. Quid a te tu me sequere. **Itē** claustral murmurās eripit secum dispēsans cōtra omē ius de cruce obediētie ad libitum carnalis pndētie que est mortis. **Bern.** Suspecta est michi fateoz tua dispensatio. & uereoz tibi illud sub regimie & nomie discretōnis a prudētia carnis. **Item** claustral murmurās cōtemptra disciplina xpī uult esse discipuls nō moysi aut iohis aut pauli. nō bñdicti. aut bernhardi. s; galyeni. cōtra eos q nimis medicinalia sequūtur. & querūt in religione. ait. **Bern.** Xps docet aīas. i. aīalitates i hoc mūdo pdere & in futuro saluare. galyenus & ypocras hic saluare. & in eternū pdere. cui cōsilio acquiesces. aut cuius uis esse discipulus. **Idem.** Puta te esse monachū nō medicū. nec cōplexione iudicandū. s; de pessione. **Filiū** isrl nō habuerūt in deserto aliud medicamentū nisi aspectū serpentis enei p speculo sibi dati. **Nu. xxi.** **Silr. Io. iiii.** Sicut moyses exaltauit spētē i deserto. ita exaltari oportet filiū hoīs. ut omīs qui credit in eū nō peat &c. **Medicina pauli. Ro. xiiii.** Qui infirmus est olius māducat. hos qui in religione medicinalia sequūtur frequēter refugit diuina cōsolatio & medicina. **Bern.** Delicata ē diuina cōsolatio. & nō datur admittentib; alienā. **Dicit** q quidā ordiem intrauit qui nouerat carnalem medicinā qui cū uellet phice agere. uiuere & abstine re a fabis & aliis grossis cibariis dicēs. q sue

non cōpeteret cōplexioni. **Cū** alii uiriliter laboraret in ope dñi. ipse sepe languēs in infirmaria recūbebat multis medicinis corp; suū attenuās. & semp deterius habebat. **Cū** autē semel uenisset in cōuentum i refectozio comedens. uidit beatā uirginē cōuentū circueuntē cū puella speciosissima in manu sua pixidem electuarii p̄ciosissimi tenētē. & beatā uirginē cū cocleari in ore oīm cibaria cōmunia comedentiū. electuariū ponentes. ex quo erant eis omīa sapida & sana. **Cū** autē ad eum ueniret. & ipse os ei apiret ipa retraxit manū dicēs. qz tu tuam medicinā sequeris. meā nō habebis. **Qui** p̄tens & cōmunib; utens recepit paritē & sanitatē & cibarioz cōmunium sapidā de gustatōnem. **Itē** dādamus rex bzagmannoz alexādo & suis hic scripsit eū arguēs cum suis hīs uerbis. **Audis** q plurima comedentes digerere nō potestis. & moze puerfo naturā imutatis. ut ex ea pte ex qua escas capitis egeratis capite nō pedibus ambulātes. ita naturam ciboz nimietate distēdis. ut arte medicorū uos euacuare debeat. & p hoc maximam turpitudinem atq; egritudinem uob; acquiritis. & sic uos infani tali curatōe ipam naturā eutitatis. finē habētes uozacitatis imodice suppleum nō salutē. **Dandam** alexādo. **Medicine** remediū nobis p̄symonia est. que nō solū il lapsos p̄ curare languores. s; etiā p̄curare ne ueiant. **Sic** de hoc arguit diuites & p̄tēs seculares ac gētiles. qntum arguēdi sunt paupes regulares. **Itē** cōtra murmurātes est exemplū suppositum. tñ. de uerbo dei. de fratre q uīdit in eadem mēsa quosdā comedētes mel. ali os panē. tertios stercus. & p reuelatōem audiuit p̄mos esse illos q in mensa semp ozant. alios qui grās agūt. tertios qui murmurāt de cibis dñtes. h malū ē uel male patum. uel nichil ualet. hīi dei iudicio stercus comedūt. **Itē** dicē q cū quidaz quereret a beato. b. quō esset bonus monach;. **Rndit** si eēt de ordine asinoz nō q asinos equitaret ut faciūt illi qui de illo ordie se dnt. s; ad modū asini se habere; ut nō murmuraret de potu uel cibo uel oneze sibi imposito. **Ideo** dicē in. ps. **Vt** iumentū factus sum apd te qd non murmurat contra seffozē s; regit ad miūctum op;. **Claustrales** murmurantes siles sunt asine balaam sub calcaribus murmurāti. **Nu. xxii.** **Sed** mlti assueti monstis de murmure taliū ut balaam nō mirantur. **Claustrales**. q. mortuū in xpo nō debēt murmurare de cibo uel uestitu sic nec mortuus de sudario. **Octauo** dissuadet hoc uiciū exemplū xpī et sc̄toz. **ysa. lvi.** **Quasi** ouis ad occisionē ducet sc; xps & quasi agnus coram rōdente se obmutescet. & nō apiet os suum. **aug.** **Omnia** aduersa sustinuit hō deus. ut sustinēda doceret. **Itē** exemplū. **Iob. i.** In oībus hīs nō peccauit iob labiis suis. nec stultū qd cōtra deū locutus ē. **De aaron. Sap. xviii.** **Dicit** p̄zopans hō sine querela. **Et** post. **Restitit** ire. **De zachariā & Elizabeth** legit. **Erant**

iusti ante deum incedentes in omnibus mandatis domini sine querela. De beata uirgine scribit beatus ignatius. Mariam ibi notum referunt esse omnium gratiarum abundantem & uirtutibus secundam in persecutionibus & afflictionibus est hilaris in penuriis indigentibus non querula. in uiriantibus grata & molestata letat &c. Item exempla beatorum martyrum de quibus in psalms dicitur. Propter te mortificamur tota die estimati sumus sicut oues occisionis. De quibus ait ecclesia fuerunt sine querela. Et iterum. Ceduntur gladiis more bidentium non murmur resonat nec querimonia &c. Nonno dissuadet hoc uitium pena qua murmuratores puniuntur a deo. Quoniam enim puniuntur pena temporalis sicut maria sorora moysi propter peccatum murmuris percussa est lepza. Num. xii. Item cum populus murmurasset pro aqua per ueritatem. exo. xvii. dixit moyses. Quid iurgamini contra me. quare temptatis dominum. Ideo statim affuit amalech pugnas contra eos. Item exo. xvi. Non contra nos est murmur uerum sed contra dominum. Secundo quoniam punit eos de morte corporali. Cum enim murmurasset populus contra deum immisit in eos serpentes ignitos quorum morsibus moriebantur. Num. xxi. Item Iudith. viii. Qui improprie murmuracionis sue portauerunt. exterminati sunt ab exterminatore a serpentibus pierunt. Ideo dicit apostolus. ii. cor. x. Neque murmuraueritis sicut quidam eorum murmurauerunt. & a serpentibus pierunt. Item Num. xi. Factum est murmur populi &c. Sequitur. accensus est ignis domini in eos & deuorauit extremam castrorum partem. Tercio a regno celorum excludit. Gregorius. Nullis murmurans regnum celorum intrabit. Num. xiii. Qui murmurastis contra me non intrabitis in terram super quam leuaui manum meam ut darem eam uobis. Sicut autem tunc exclusit murmur filios israel a terra promissionis. sic & nouos israelitas a terra promissae beatitudinis. Ad hoc facit quod habetur. Num. xx. Couenerunt aduersus moysen. Quarto in profundum inferni detrudit. Sicut figuratum est. Num. xvi. Locutus est moyses ad chore & ad omnem multitudinem &c. Et post. Quid est aaron ut murmuraris contra eum. Et post ibidem. Disrupta est terra sub pedibus eorum. & apiens os suum deuorauit eos cum tabernaculo eorum & uniuersa substantia. descenderuntque uiui in infernum opti humo. & pierunt de medio multitudinis. Et post. Ignis egressus a domino interfecit. cl. uiros qui offerre debebant sacrificium.

Deinde considerandum est de taciturnitate. Sciendum est igitur quod sicut uitiosa est nimia loquacitas. ita uitiosa est quoniam nimia taciturnitas. Est enim tempus tacendi et tempus loquendi. eccles. iii. ysidorus. Seruanda est lingua non indissolubili alliganda. est enim uitiosum in electionibus & promotionibus ad officia dignitatis officii uel honore. si tacendo promittas indignum. uel minus idoneum promoueri. uel dignum promittas amittere dignitatem. beneficium uel honorem. Item in consiliis si alius ex ignorantia uel malicia male consulentibus reticeas ueritatem.

premi in iudiciis si uideas aliquem nequam accusari. uel iniuste condemnari tacendo peccas. Item in colloquiis si aliis detrahentibus alicui non arguis detrahentes. uel non excusas aut commendas personam cui detrahitur. tacendo peccas. Item si quando speras proficere uerbum edificacionis. instructionis. exhortacionis. uel correptionis retines uerbum salutis tacendo delinquas. Vn. ysa. vi. Ve michi quod tacui. Et ideo dicitur. ecci. iiii. Ne retineas uerbum in tempore salutis. Ad hoc specialiter tenentur prelati & omnes habentes curam & regimen animarum. Hoc bene figuratum est. exo. xxviii. Vbi precipitur ut in extremis partibus uestium sacerdotalium fierent tintinabula aurea cum malagranatis ut audiret sonitus quando sacerdos ingrederetur & egrediret sanctuarium. & non moreretur. Quod exponens Gregorius ait. Sacerdos ingrederis mori si de eo sonitus non audiret. quod contra se iram interni iudicis prouocat. si de eo sonitus predicacionis non procedat. It. eze. xxiii. Si speculatores uiderint gladium uentem & non insonuerit bucina. & populus non custodierit se. ueneritque gladius. & tulerit de eis animam. ille quidem in iniquitate sua captus est. sanguinem autem eius de manu speculatoris requiram. De taciturnitate laudabili. Require infra. Silentium.

CDI. VIII.

Deinde considerandum est de indiscretione. Notandum autem quod aliquando indiscretio accidit quando grauat. aliquando eam parit. aliquando autem nimia festinancia uel nimius feruor hanc parit. Ideo de nimia festinancia uel feruore quod facit huius uitium dicemus. Et primo quoniam ex accidia multipliciter potest indiscretio. Si quidem omne quod est utile in uita. ne quid nimis. Festinancia nimiam inhihet scripture. Sicut rerum nature. Et creature. & exempla diuersa. pu. xix. Qui festinat est pedibus. offendit. cito mouet offendicula pro quod cadit. pu. xiii. Substantia festinata minuetur. pro uer. xx. Hereditas ad quam festinatur in principio in nouissimo benedictione carebit. It. natura rerum. Arbores enim que nimis se fructibus onerant cum adhuc sint tenelle uirgule consueuerunt fieri steriles. & que nimis cito florent cito leduntur & fiunt steriles. ysa. xviii. An messem effloruit totus. imatura perfectio germiabit. Poeta cuidam nimis propter aie. Tu nimis properas & adhuc tua messis in herba est. ps. Natua non arietem repentinas imutationes. Item exempla etiam naturalia. festinantes sunt nimis cito desistentes. Siles sunt leopardis de quibus dicitur in historia trasmarina quod uenantur bestias. sed saltem magnos post eas faciendos si in tertio saltu preadam non cepint. eam postea dimittunt et desistant. Sic multi dum nimium festinant si statim non accipiunt. desistant. Contra quos. b. Nemo repente fit summus ascendendo non uolando apprehendit summam scalem sed statim perfectio. Aui cule dum sunt nimis tenere animum pennarum soliditate habuerit cum uolare attemptat cito obstupescunt. et euanescent. cadunt. et atterunt. Vnde petrus qui dicebat. Si oportuit me mori tecum

non te negabo. **Matth. xxvi.** ubi dicit glosa. **Auis uolare nescit sine penis.** Item in uie. pa-
dixit quida. **Si uideris iuuenem ad celum uolan-**
tem retrahere eum p pedem. **Ad hoc facit qd su-**
pra dictu est de tempraone quo antonius ui-
dit demonem impediens uolare ad celum. **Simili-**
ter de nouito habet ibide. **Item nimis festina-**
tes fructificare. **Siles sunt leenis.** de quibus in
hystozia trāsmarina dicit. qd pma uice tot fe-
tus pariūt. qd post hoc steriles fiūt. **Impotētes**
ad ultimū ferze fetus. p.imo pariūt simul. **v.**
uet. post. **iiii.** post. **iii.** post. **ii.** post. **i.** post nul-
lum. qz omīno steriles fiūt. **Itē Siles sunt cui-**
dā rustico. de quo dicit magister iacob. qd cū
haberet gallinā q̄ quotidie faceret ei unū ouū
multa lucrabat oua cōgregādo et uendendo.
cogitās & uolens totū lucrū habere infimul.
cū exirēt oua de ea cogitauit qd oua mltā pos-
set inuēiri in eam quibz posset ditari. & tūc
scidit eam & nō inuēiens oua. pdidit totum
ut dicit uulgarit & oua & gallinā. **Sic qui in-**
discrete nimis festinat ut totū sil' faciāt & cu-
mulū pfectōis acquirāt. aliqñ & se & fructū
quē debēt facere amittūt. **Item ad hoc facit qd**
idē refert qd cū beat⁹ martin⁹ uerēt p̄sius pe-
des etiā moderato gressu. quidāz quadzigari⁹
obuiāuit ei uiam rectiozē querēs. cursu conci-
to currēs & pperans. **Cui sanctus dixit.** **Via**
qua pgo longioz est qz semita qm p oculis ha-
bes. s; mecū pgens ad urbem citius pueies. qui
eum irridēs & p semitā uadēs. dū nimis festi-
naret quadziga eius fracta est. & ipse lesus a
casu. **Item arabs p̄bus.** dixit filio suo. sequere
calles q̄z uis appeant semitis longiozes. qz cū
multi irem⁹ ad urbem uenimus ad b̄uiū & se-
nem interrogauim⁹. qui ait. **strata ē langioz**
semita. s; p eam citius & securi⁹ ad urbem per-
ueietis. **Quidā autē senem irridētes semitā.** te-
nuerūt. & mueientes fluiū ciuitati interme-
dium trāsuadare nitētes. alii in eo s̄bmersi pi-
erūt. & se & sua pdiderūt. alii equis & rebus
amissis uix euaserūt. **Nos autē senis cōsilio ac**
quiescētes inuenimus in strata pōtem. & p
iuxta lictos eos qui euaserūt sua & suos piscā-
tes & lugentes. quibz diximus. **Si sano cōsi-**
lio acquiescētis iam sine piculo urbē nobis-
cum intraretis. **Item cū hostes armati insidia-**
rent quibusdā trāseuntibz p uiam ut eos ca-
perent. qzdam trāseuntē iurare cōpulerūt. ut
si eos quos expectabāt mueret. ne sibi p̄tas
insidias reuelaret. **Cū autem obuios eos habe-**
ret. & quererēt ab eis quo irēt. ait eis. p illud
deuū qd est strata qua itis citi⁹ quo itis puei-
eris. h̄ dixit ut eos ab hostibz saluaret. & iura-
mentū seruaret. **Illi autē religionē attendentes**
dntis ei crediderūt. & euaserūt. & post insidi-
as sibi in uia positas nouerūt. **Silr piclitane**
qui in uia pnie indiscete ambulāt. nec cōsilio
senū obtempant. nec nimia festinantiaz mo-
derant. & fit ut cito peant. **Indiscetus feruoz**
generat frequentē accidiā. **can. i.** **Adolescētile**
noue. aie ut nouitiū dilexerūt te nimis. qd fit

quādo tantuz indiscete se onerant qd postea
fiūt sibi & aliis onerosi. **Volūt subito ad ce-**
lum uolare & cito ad mfernū descendūt. **p̄s.**
ascendūt usqz ad celos. & descendunt usqz ad
abyssos. &c. **Adeo se sup se in religione oner-**
rant. qd postea a religione se exonerant et apo-
statāt. cōtra quos. **i. pe. iiii.** **Karissimi nolite pe-**
regriari in feruore q̄ ad cōtempraōem nobis
fit. **Bern.** **Si quid sine uolūtate u' sensu p̄is**
spūalis fit. imputabiē uane laudi. nō mercedi
tales ei sunt unitatis diuisozes. pacis inimici
& casus unius multos exteret. **DI. IX.**

Quādo cōsiderandum est de grauedi-
ne que ē qñ homo sibi ipi grauis est.
Iux̄ illō. Job. vii. **Factus sū michimet-**
ipi grauis. quā grauedinem plāgit in se ap̄lus
in p̄sona hūani gn̄is dicens. **Ro. vii.** **Nō qd uo-**
lo bonū hoc ago. s; qd malū odī illō facio. **Et**
infra. **Scio em qd non habitat in me. h̄ est in**
carne mea bonū. **Fr. infra.** **Videō aliā legem**
in mēbris meis repugnantē legi mētis mee. et
captiuantes me in lege peccati q̄ est in mēbris
meis. **Vñ tandē cogit exclamare.** **Infelix ego**
homo q̄s me liberabit de corpe mortis huius
Est etiā hec grauedo qñ quicqd ad seruitium
dei uel ad salutē p̄p̄iam p̄met reputat onero-
sum & graue. cū tñ dicat saluator. **Matth. xi.**
Tollite iugū meū sup uos &c. **Sequit.** **Iuguz**
em meum suauē ē. & onus meū leue. **Et. i. Jo.**
v. **Mādata eius grauiā nō sunt.** **Ideo. p̄s.** **Nū**
quid adheret tibi sedes iniquitatis qñ fingis la-
bozē in p̄cepto. **Item oñdiē hec grauedo qñ ḡ**
uem se reddit & difficilē ad illud inchoandū
& cōsummandū. **Job. vii.** **factus sū michi-**
metipi grauis. qñ p hoc hō efficit turbulētus
& grauis ad p̄endum. **p̄. xvii.** **Graue saxuz**
& onerosa harena. ira stulti utraqz grauioz.
exo. xvii. **Manus moysi erāt graues. s; has su-**
stentabant. **aaron.** **montanus. i. spes p̄mi.** &
hur. **incendiū amoris.** **Quia ut dicit Gre.** **Om-**
nia seua & grauiā. faciliā & p̄ope nulla facit
amo.

Quādo cōsiderandum est de somno-
lentia quā gn̄at pigredo. **Sic dicit p̄.**
ū. xix. **Pigredo imittit sopozē.** **Circa**
somnia cōsiderāda sunt duo. **Primo q̄**
& quot mala facit. **Secōdo** qualiē exciteō homo
a somnolentia.

Quādo cōsiderandum est de somnolentia uicā-
da est mltiplici rōne. **Primo** quidē qz ge-
nerat egestatē. **Secūdo** cecitatē. **Tertio** qz tol-
lit facultatē opandi. **Quarto** qz aufert p̄tatem
se tuendi. **Primo itaqz uicāda est somnolē-**
tia qz gn̄at egestatē. uidemus em cōmuniter
qd hoies somnolenti & pigri ad opandum bo-
nū sunt paupes t̄p̄aliter. uel si mltā possident
fiūt nichilomin⁹ indigētes. **Ideo dicit p̄. xx.**
Noli diligere somnū. ne te egestas opp̄mat.
Fr. xxiii. **Vsqz quo piger dormis. &c.** **Sequitur.**
Paululū dormies ut requiescas. & ueniet
tibi quasi uiatoz egestas &c. **p̄s.** **Dormiennē**
somnia suū & nichil inue. o. u. di. i. ma. suis.

Ideo monet ap[osto]l[us] ii. thess. iiii. Nō dozmiamus sicut ceteri s; uigilem[us] & sobrii simus. **E**xē plum de duob[us] uicinis quoz un[us] mltas possessiones h[ab]s paup[er] erat & indigēs. alius uero pauca possidens s; uigil & diligēs circa negocia sua. agros & uineas diligent excolens. suamq; familiā uisitās. semp in om[n]ibus abūdat. magnū hospitium tenens. multosq; curialiter & gauden[ter] recipiēs. mltā iugit expēdebat. p[ri]mo igit[ur] inquirēti cām hoz. i. quare ipse semper egeret alius uero pauca possidēs abundaret. r[ati]o est q[ui]a h[ab] erat p[ro]pter eius somnolentiam & illius uigilantiā. **S**ecūdo somnolentia generat cecitatē. thobias dozmiedo uisum p[er]didit. & homo peccādo dei et sui cognitōnem amittit. **I**onas sopoze depressus qualitatē tēporis & quātitatem piculi nō auertit. **S**ic dozmies in peccato tēpus suum amittit. & in quātis sit piculis nō atēdit. q[ui] si cognoscēs aduerteret. nullomō in peccatis & piculis dozmitarz s; p[ro] sua liberatōne deū pot[er]it exozaret. **P**etrus dozmies inter milites. uictus cathenis in carcere imminētis sibi piculū mortis de p[ro]xio nō aduertit. **L**oth dormiēs nō sensit q[ui] cum filiabus suis cōcubuit. gen. xix. **N**oe. dozmies non sensit se inuerecūde nudatum. gen. ix. **S**ic dozmies in peccato nō uidit ignoīam stat[us] sui. **T**ertō somnolentia tollit facultatē opandi. **V**n meretrix dozmiedo filiū suū oppressit iiii. Reg. ii. **I**ta dozmies in peccato bonū op[us] q[ui] fecerat an[te] peccatū. **H**ysboseth dozmies regnū & uitam p[er]didit. ii. Reg. iiii. **I**deo dicit[ur] puer xxiiii. **V**sq; quo piger dozmis. &c. **D**ozmiens nec manū nec pedē mouere p[otes]t. nichil opatur & ideo nichil lucrā. **S**ic dozmies in peccatis nichil meritoziū opatur. **Q**uarto somnolentia tollit p[ro]tatem se tuendi. **S**ysare dozmientis caput cum clauo terre infigit. **I**udicū. v. **S**amson dozmies crime sil[is] et fortitudie spoliā. **I**udith. xv. **H**olofernes dozmiedo capite trūcā. **I**udith. xiiii. **S**aul dozmies amisit cyphū cōsolatōnis. & hastam defensionis. i. Reg. xxiiii. **Q**uia scdm se[ci]p[er] que & quō quis excitat[ur] a somno. **S**ciendū q[ui] sicut aliq[ui]s cozpaliter excitat[ur] a somno. timoze sollicitate. amoze stimulatē. doloze purgente. tumultuatōe clamoris. & illustratōe splēdozis. sic hō spūaliter excitat[ur] a somnolentia sollicitatōe timozis. **M**ulta uero sunt p[ro]pter que merito timere debemus. q[ui] sum[us] in loco piculoso mltis piculis expo[si]to. i. in mūdo qui est. q[ui] mare tēpestuosum. carcer & lacus leonū. & hmōi. de quib[us] **R**equire sup[er]. **S**ed multi sunt sicut ionas dozmies in tēpestate. qui aliis uigilantib[us] & ozantib[us] sopoze grauissimo deprimunt. **E**t sic petrus dozmies in carcere inē milites & cathenas. act. xii. **I**tem sumus undiq; circūdati hostib[us] nos hostiliter obsidentib[us]. ps. **I**nimici mei aiām meam circūdederunt &c. **L**uc. xix. **C**ircūdabunt te inimici tui uallo &c. **H**ōines q[ui] sunt undiq; obsessi nō sunt libenē somnolenti. s; put possunt somnū a se excutiūt. ne hostes irruāt in

dozmietes. hec autē perfecte obfessa est ciuitas cordis nostri a diuersis demonib[us] temptantibus & malis hoībus & rebus cōcupiscibilib[us] q[ui] significat[ur] eccl[esi]e. ix. **C**iuitas pua &c. uenit cōtra eam rex magn[us]. & uallauit cōtra eam. & extruxit munitōnes p[er] gyrum & p[er]fecta est obsidio. **H**anc obsidionem p[re]cepit d[omi]n[us]. eze. iiii. describendā super laterem quō se[ci] diuerse tēptatōnes obsident ierlm mternā. **Q**uo autem hostes obsident portas sensuū. habetur **I**e. iiii. **C**ōgregabo omnes cōgregatōnes regnoz aq[ui] lonis. & ponent unusquisq[ue] solū in introitu portaz &c. **A**d hāc obsidionē p[ri]met q[ui] habetur supra. **D**e temptatōne. **D**e multitudie demonū obsidentū bonos. **S**ilr ibidē de diuersis temptatōnib[us] demonū. &c. **D**ebemus etiā timere p[ro]pter incertitudiem mortis quia nescimus q[ui] uel quō moriemur. **M**at[th]. xiiii. **V**igilate nescitis em[er] q[ui] tempus sit. **T**ūc habebimus de cōmissis reddere rōnem. **D**e quib[us] aut sit exigēda & reddēda rō. **R**equire supra **D**e iuditō. **S**coo excitat[ur] q[ui] a somno stimulatōne feruētis amoris. ysa. xxii. **D**ne nomē tuum & memoriā tuā in desiderio aiē. anima mea desiderabit te in nocte. s; & spiritu meo in p[ro]cordiis meis de mane uigilabo a te. **I**acob p[ro] rachel seruiēs ex amoē dicebat. gen. xxx. fugiebat somnus ab oculis meis. ex amoze debē[re] eē uigiles in ozōne. i. pe. iiii. **V**igilate in ozōnibus. eccl[esi]. xxxix. **I**ustus cor suū tradet ad uigilandum diluculo &c. ysa. xxvi. exp[er]giscimini et laudate uos qui estis in puluere. **I**ob. xxxviii. **V**bi eras cū me laudarēt astra matutina &c. **A**stra matutina sunt uiri alti meditatōe clarī cognitōne mūdi corde & corpe. qui surgūt ad matutinas ad laudandū deum. **T**ertō excitat[ur] aliquis a somnolentia. afflictōne dolozis. **S**ic q[ui]q[ue] cū uirgis pueri excitant[ur]. et i firmi sic excitant[ur] acerbitate dolozis q[ui] dozmie nō possunt. **S**ic malefactozes in carcere diuersis cruciatibus affligunt[ur]. ii. **M**ach. vi. dicite anebiochus. **R**ecessit somn[us] ab oculis meis. &c. **I**n q[ui]nta tristitiā deueni &c. **D**e auaro dicit[ur] eccl[esi]. viii. **E**st hō qui in dieb[us] & noctib[us] somnū nō capit oculis. **S**ilr a somnolentia excitat[ur] doloze cōpunctōnis. ps. **L**abozauī in gemitu meo. **L**ap sin. no. lec. m. &c. **I**dem. **R**enuit solari anima. &c. **A**nticipa. iugi. o. mei. &c. **Q**uarto excitat[ur] aliq[ui]s a somno tumultuatōne clamozis. **V**n serui holofernis tumultu arte moliebantur. ut excitaret eū q[ui] dozmire putabāt. qui t[ame]n mortuus erat. **M**at[th]. xxv. **D**ozmicauerūt omnes & dozmierūt. media autē nocte clamor factus est. ecce sponsus. &c. **M**at[th]. xxvi. **Q**uid dozmitis. uigilate & ozate ne in t[er]tis in temptatōnem. **N**ota quō appli grauati somno imminēte piculo dozmiebāt nec ad clamozē xp̄i pluries excitatis exp[er]gefiē poterāt. **I**udas uero cū suis uigilabat ut suaz impleret pessimaz uoluntatē. **V**n appli sic oppressi somnolentia. defecerūt in temptatōne. & xp̄m relinquentes fugierunt. **I**tem aliqui sunt siles euthitio qui

ad clamorem predicacionis pauli non fuit excitatus. sed dormiens cecidit de tertio cenaculo. **Vñ** & fructu predicacionis amisit et uitam. **Qui** eo excitat aliq̄s a somnolentia illustratoe splendoris. **Ro. xiii.** Hora e iam nos de somno surgere. **Sequit̄.** Nox precessit dies aut appropinquauit. **act. xii.** Erat petrus dormiens etc. sequitur. **Et ecce** angelus dñi asticit et lumen refulsit. **ep̄. v.** Surge qui dormis. et exsurge a mortuis. et illuminabit te xps.

DI. X.

Deinde considerandum est de negligentia. **Circa** qua quatuor consideranda occurrunt. **Primo** utrum negligentia sit peccatum sp̄ale. **Secundo** utrum sit peccatum mortale. **Tertio** que & quanta mala facit i hoie. **Quarto** quibus modis excitat & expellit.

Circa primu sciendu est q negligentia importat defectu debite sollicitudinis circa actu ppriū exhibende. **Om̄is** aut defectus debite actus est peccatum. **Vñ** manifestu est q negligentia importat et habet roem peccati. & eo modo quo sollicitudo est specialis uirtutis actus. necesse est q negligentia sit speciale peccatum. **Est** aut notandu q quedam sunt peccata sp̄alia qz sunt circa aliquā materiā. sicut luxuria est circa ueneria. quedam uero sunt sp̄alia ppter sp̄alitate actus ad omne se materiā extendentis. & hmoi sunt omnia uitia q sunt circa actus rōnis. **Nam** quilibz actus rōnis extendit se ad omne materiā morale. & ideo cum sollicitudo sit quidā actus rōnis. consequens e q negligentia que importat defectu debite sollicitudinis sit sp̄ale peccatum. **Et** sic precipitatio est sp̄ale peccatum ppter sp̄alem actum rōnis qui ptermittitur scz consilium. qzuis inueniri possit in quolibz genere peccatorum. ita negligentia est sp̄ale peccatum ppter defectu sp̄alis actus rōnis qui est sollicitudo. qzuis inueniatur aliquālit̄ in om̄ibus peccatis. **Opposit̄** aut negligentia sollicitudini. sollicitudo aut ad rōnem p̄inet. rectitudo uero sollicitudis ad prudentiā. **Vñ** p opposituz negligentia ad imprudentiā p̄inz. **Et** hoc etiā apparet d̄ ip̄o noie. **Sic** em̄ dicit ysidorus. libro ethi. negligēs dicit̄. q. nec eligēs. **Electio** autēz recta eoz que sunt ad finē ad prudentiāz p̄inet. **Dñt** aut negligentia. torpor. pigritia. & omissio. qz negligentia dicit defectu interioris actus. ad qz p̄inet etiā electio. pigritia autē & torpor magis p̄inent ad executōem. ita tamē q pigritia importat tarditatē ad exequenduz torpor autē qzdam remissionē in ipsa executōe. omissio autē ad exteriorē actū p̄inet. **Est** ei omissio qñ p̄mittit̄ aliquis actus debitus. et e effectus negligentie.

Circa scdm scz utrum negligentia sit peccatum mortale sciendu q negligentia p̄ueit ex qdam remissione uolūtatis. p qm fit q ratio nō precipiat ea que debet. uel eo modo quo debet. **Potest** ergo dupliciē cōtingere q negligentia sit peccatum mortale. **Vno** modo ex pte eius qd per negligentia p̄mittit̄. qd quidē si sit de necessitate salutis. siue sit actus. siue circūstantia. erit

peccatum mortale. **Alio** modo ex pte cause. quia si uolūtatis circa ea que dei sunt adeo sit remissa ut a caritate dei totalit̄ deficiat. talis negligentia est peccatum. **Si** uero negligentia consistat i p̄termessione alicuius actus uel circūstantie que nō sit de necessitate salutis. nec h̄ fiat ex contemptu. s; ex aliquo defectu feruoris que in eadem impedit̄ p aliquod ueiale peccatum tūc negligentia est peccatum ueiale.

Circa tertiu scz quanta mala facit peccatum negligentie. **Scienduz** q hoies negligētes lapsum culpe nō fugiunt. opus legis nō faciunt. cultum dei fastidiunt. terrenis se irreciunt. curam regis abiiciunt. **Primo** quidez lapsum culpe non fugiunt. quia i uia dei nō proficiunt. sed magis incessanter deficiunt. quia h̄m. b. **In** uia dei non proficere. deficere est. & non progredi regredi. **Isti** dum leuioza peccata p̄pendūt. plerumqz decidūt in maiora. **Iuxta** illud eccl̄. xix. **Qui** spernit modica paulatim decidit. **aug.** **Vitasti** gradia caue ne obruaris harena. **Idē.** **Noli** cōtemnere minora peccata quia parua. s; time qz multa. **In**terdu minute bestiole qz m̄te sunt opprimūt & affligūt hoiem magnū. ut si quis p̄iciatur in lectum plenu pulicib; aut formicis. **Secundo** negligentis opus penale nō faciūt. quia quicqd est laboriosum corp̄i uel penale refugiunt. & si quid opent̄ lente faciūt & remisse s; & tepide psequunt̄. **Vñ** qui i uinea dñi uenerūt hora prima & ex tūc laborare ceperunt nō nisi diurnū denariū receperūt. sic & illi q undecima hora uenerūt. **Mat̄. xx.** qz uidelicet qui tardius incipiūt s; feruentius opantur modico tpe plus merent̄ qz illi qui citi p̄ ichonantes lentius uel remissius opant̄. **Vnde** maius est gaudiū sup uno peccatore p̄niam agēte & feruenti opante. qz sup non agitante iustus q nō indiget penitētia. qz uidelz remissius opantur. **Immo** tanta p̄ esse remissio negligentie q non solū nō acquirūt. s; etiā diuinam indignatōem puocant & maledictōem incurrūt. **Iē. xlviii.** **Maledictus** qui facit opus dñi fraudulenti. alia lra habet negligentie. **Isti** qz tepidi sunt nauisem puocāt. & ex ore domini tanqz abhomiabiles euomunt̄. **apoc. iii.** **Ueinā** calidus esses aut frigidus. s; qz nec calidus nec frigidus s; tepidus. incipiā te euomere de ore meo. **Tertio** negligētes cultū dei fastidiūt & diuinū officiū in deuotissime reddunt uel audiūt. **Considerare** deberēt omnes catholici p̄cipue m̄stri ecclesie qzta sit dignitas huius officii in quo deus ip̄e p̄cipaliē honozat̄. i quo uerba sua sancta laudes & facta mirabilia. nobisqz collata bñficia recitāt. eiulqz sacramēta. p̄ces oblatōnes. & sacrificia celebrant̄. **p̄s.** **Immola** deo sacrificiū laudis honorifi. **me. p̄s.** **Repleat̄** os meum laude ut cantez gloriā. **t. &c.** **Horz** defectus nō negligit diabolus colligere in accusatōem negligentiu. unō magister iacob dicebat. q quidā sc̄tus uidit dyabolū portantē sacco plenu. adiuratus qd

portaret. respondit se portare plenum saccum illum quod collegerat in quadam ecclesia quam noia uir de minutis uersu et syllabarum & dictionum & psalmodiarum quod omiserat & dimiserat clerici in psalmodia & laude dei. uersus syllabicando & detruendo. quod seruaret ad eorum accusacionem. **M**ulti irreuerent & in deuote. i. sine cordis attentione in copando interrumpendo detruendo dicendo diuinum officium male reddunt. **V**no. ii. psal. xxiiii. **L**euite egere negligentis scilicet diuinum officium exsoluendo. ecclesias. altaria. calices. corporalia. uestimenta. & omnia alia ad diuinum officium pertinentia immunde tenendo ac sine reuerentia & deuotione tractando. **V**n. ii. Mach. iiii. **E**rat autem incrementum & perfectio gentilis & alienigene conuersacionis. ut sacerdotes iam non circa altaris officia dediti essent. sed contempto templo & sacrificiis neglectis festinaret principes fieri palestre &c. **T**alibus dicit. amos. vi. **A**ufer a me tumultum carminum tuorum. & cantica lire tue non audiam. ysa. xxxiiii. **C**ongregati sunt mihi alter ad alterum clamabit inarticulatis & inintelligibilibus. Item ibidem. **P**opulus hic labiis me honorat. cor autem eorum longe est a me. **G**aufridus de bleuex dicebat quod in dyocesi senonensi. quidam sacerdos cum seruaret. quod recentem mortuus. subito fuit a morte euocatus. & inter alia malorum supplicia quod dixit se uidisse uidit maximam multitudinem ferentium sarcinas magnas & grauissimas ad ferendum nimis sub onere laborantium & sudantium. de quibus quesiuit ab angelo ducente. quod essent. & cur sic affligerentur. **Q**ui respondit. **I**sti sunt ministri ecclesie in eius officio quodam negligentibus. quod portant in illis sarcinis uersus psalmos & syllabas quas sincopauerunt. et detrucauerunt & sub eorum oneribus grauissime puniuntur opprimuntur & affliguntur. **C**ontra negligentiam officii ecclesie & ad diligentiam eius facit quod dicitur infra. **D**e oratione. **Q**uarto mundanis se rebus irretiunt. quod enim spiritualia eis non sapiunt. ideo ad mundanalia lucra recurrunt. quanto autem se terrenis amplius implicat. tantum magis sunt habiles ad diuina. ecci. xxvi. **D**ifficile exiit negocias a negligentia sui scilicet & salutis proprias & subditoz. **I**deo dicit aplos. i. thym. ii. **N**emo militas deo implicat se secularibus negociis ut ei placeat cui se probauit. **Q**uanto pondus cure refugiunt. & curam gregis abiiciunt. ex quo enim salutem propriam negligunt scilicet dei cultum. honorem & gloriam perpedunt. non est mirum si causam & regimen negligat peccatoz. quoz negligentia multipliciter reprehendit in scriptura. & diligentia commendat. **P**rimo quidem si consideret preciositas animarum. precioso christi sanguine redemptarum. act. xx. **A**tendite uobis & uniuerso gregi in quo posuit uos deus regere ecclesiam quam acquisiuit sanguine suo. **V**e michi si negligentem seruauero talentum michi traditum. precioso sanguine agni immaculati appretiatum. **S**i enim stillas danieli sanguis preciosi in aliquo uase haberem. pauldubio diligens custos existerem. **I**tem si consideretur seueritas diuini iudicii in

quo transibunt greges ad manum nuantem. **I**e. xxxiiii. quoniam dicit princeps pastoz. illud **I**e. **V**bi est grex qui datus est tibi. **T**unc enim exiget de singulis rationem. sicut dicit. eze. xxxiiii. **E**cce ego super pastores requiram gregem meum. **E**t infra. **E**cce ego ipse requiram oues meas &c. **I**tem si consideret diligentia brutoz animalium ut canes qui cum tanta diligentia custodiunt ouile autem gregem. aut domum domini sui. **S**icut exemplum gruum. **I**lla enim que regit alias ordie latio ducit eas. si qua exit ab ordie contra eam clamat. aliis dormientibus ipsa uigilat uno pede eleuato in quo lapidem tenet. ut si dormire incepit cadente lapide exciteet. & torporis excutiat a se. **I**tem exempla materialium pastoz. qui cum tanta diligentia & per tam modico lucro custodiunt oues suas. **L**uc. ii. **P**astores in regione bethleem custodiebant uigilias noctis super gregem suum. gen. xxxi. **D**iligens erat iacob dicens ad labam captum a bestia. non ostendit tibi &c. **E**t per. **D**ie ac nocte estu & gelu urebar & fugiebat somnum ab oculis meis &c. **E**xemplo bonoz angeloz quod tam sollicite custodiunt unum pauperem quicquid bonum profillum modicum aut leprosum die ac nocte. **E**xemplo bonoz prepositoz qui accesserunt. de quibus. heb. xiii. **I**psi per uigilabant. quod reddituri rationem pro nobis. **S**icut faciebat ille de quo sequitur. **C**um iohannes quondam archiepiscopus lugdunensis nauigans per mare applicuisset in quodam insula. urgente tempestate cum solo catore ecclesie sue aliis locis suis amissis uenit ad quodam uillulam. ubi homines non intelligebat. & uidens quodam hominem senem sedentem in quadam domuncula subterranea. scribentem in tabula & legentem. ga uiscera est. querens lingua latina quis esset. **R**espondit quod erat episcopus illius ciuitatis. & cum querebat quid legeret & que esset illa ciuitas. **R**undie quod ipsa uilla in qua erat. & quod respiciebat noiam nubem. & acta prochianoz suoz per quibus te nebat reddere rationem. **L**uxta quod scriptum est in per. uer. xii. **N**ouit iustus numerum iumentoz suoz. uiscera impioz crudelia. **C**um quesiuisset archiepiscopus si sciret numerum & sic. & dixit numerum ualde modicum. **E**t cum predictus archiepiscopus stupebat. quesivit alter quis & unde esset. & quare miraretur. **Q**uod cum dixisset ei. quesiuit quoz animas habebat in cura sua. **C**ui cum dixisset quod innumerabiles quaz nec noia nec facta sciebat. respondit ille. **P**er deum & innumerabilia patieris tormentata. **I**tem exempla speculatoz. qui cum tanta sollicitudine uigilat in excubiis castroz obsessorum. **I**te plati negligentes sunt sicut formidies siue expouatalia auium & feraz quod ponunt in ortis aut uineis ad terrendum eas. que cum primo uidee credunt esse hominem armatum. & sagittarium timee. **S**ed cum non percipiunt in eis motum paulatim securre accedunt. & aduertentes figmentum totum dissipant. & circa huius figmentum & supra insidentes stercozibus suis inquinant illud. cant. iiii. **P**osuerunt me custodem in uineis. uineam meam non custodiui. **D**e quibus. baruc. in fine. **S**unt hi. i. negligentes prelati sicut formido in

cucumerario que nichil custodit. & sicut in oz
 eo alba spina super quā omnis auis sedet. Si-
 militē & mortuo p̄iecto in tenebris siles. Sūt
 sicut ficulnea succindēda. que non facit nisi
 terrā occupare. & sterilem reddere. Hiī nō so-
 lum loca bonoz occupant. imo inertias suas
 q̄. rōibus excusant. Cōtra quos magister ia-
 cobus ponit tale fabulosum exemplū. Fabulo-
 se dicit q̄ alaudē cōuenerunt insimul cōque-
 rentes adinuicem de damno qd̄ sepe faciebat
 nisus uel alietus in grege eaz̄ rapiēdo & uozā
 do. & de plumando eas. & cōuenerūt ut face-
 rent sibi regē qui eas defenderet. Cū autē de
 multis auib⁹ tractassent. tandem cōuenerūt ī
 bubonē. q̄ dicebāt magnā auē & fortē & terri-
 bilem q̄ sibi p̄fecerūt. Qui factus rex earum
 nō curauit eas sequi uel p̄cedere. s; ī cauernis
 & umbrosis quiescere. Cum autē nisus rapuis-
 set unam illaz̄ que erat in fronte aciei alias p̄-
 cedens cōuenerunt ad bubonem clamozē faci-
 entes de niso. qui quesiuit ubi erat qm̄ capta
 fuit. dixerūt in fronte agm̄is. ait. Nimis erat
 p̄sumtuosa alias p̄cedens. Post rapuit ultimā
 agm̄is. qd̄ audiēs bubo ait. Merito illa mise-
 ra perit. quare nō se tenebat in medio. Cum
 autē rapuisset unā de mediis nisus. & deferre-
 tur buboni clamoz. nunq̄ uoluit exire de lati-
 bulo suo ad eam liberandū. s; ait. Cōsuetudo
 nisoꝝ semp fuit usq; modo de rapina uiuere.
 & oportet q̄ de aliquo uiuāt. Sic faciūt mise-
 ri aliqui curam aīaz̄ suscipiētes. & cum eas a
 demonibus uidēt diuēsi modo diripi. negligūt
 nec occurrūt. loca magna et magnoz̄ damna
 biliter occupātes. Ideo p̄lati debēt esse sollici-
 ti circa curam & regimē animaz̄. maxie q̄ gra-
 tiam habēt qua sciunt & possunt p̄dicare. cō-
 sulere. & h̄mōi. i. thi. iiii. Attēde lectōni exho-
 ratōni & doctrine. noli negligere grām que ē
 in te. que data est tibi. supple nō solum p̄pter
 te. sed p̄pter salutē pluriū alioꝝ.

Circa quartū sciendū q̄ quatuor sunt que
 p̄cipue ualent ad negligentā excludendā
 a nobis & funditus expellendā. **P**rimū est
 amoris fidelitas. Qui em̄ fideliter diligit. nec
 facilliter obliuiscit dilectū. nec negligit imple-
 re b̄nplacitum uolūtatis eius. Vnde ubi puus
 est amor ibi frequentē inueniēt negligentia. Vbi
 magnus amor. ibi parz̄ est de negligentia. Vbi
 p̄fectus amor. ibi nulla negligentia. Quia igit̄
 deo summū & p̄fectum amorem exhibere de-
 bemus. ideo nullo mō debem⁹ negligere quic
 quid p̄cipit. quicqd̄ ei placere nouerim⁹. p̄p̄
 qd̄ dicit̄. deus. viii. Caue ne obliuiscaris domi-
 ni dei tui. & negligas mandata eius. Vñ er-
 go in nobis tanta negligentia nisi ex defectu
 amoris. Vñ cōquerendo de mltis dicit sic̄ reci-
 tat apls. heb. viii. Qm̄ nō p̄manserūt in testa-
 mēto meo. uidelicet federis & amoris. & ego
 neglexi eos dicit dñs. **S**ecūdo nos excitat
 ad negligentā excludendā honozis eminentia
 Qui em̄ magnos honozes & munera recepe-
 runt a dñis suis ep̄alibus nō negligenter eis

obediunt. nec debent negligere dignitates ho-
 nozis impensū. Alioquin nimis eēt ingrati.
Vnde sacerdotib⁹ & p̄latis qui receperunt a
 deo maxiam dignitatē. dicit̄. ii. pal. xxix. No-
 lite negligere qm̄ uos elegit deus ut steris. co-
 ram eo tanq; uidelicet eius speciales amici. sed
 multi negligūt hunc honozē. imo & ip̄m deū
 tante dignitatis & excellētie largitozem. Vñ
 siles sunt ozie regi iuda. de quo dicit̄. ii. pal.
 xxvi. Elatum ē cor eius in supbiam. & neglex-
 it dñm. qui tamē multa b̄nficia sibi p̄stiterat.
 multos honozes cōtulerat. & p̄pter crebras ui-
 ctorias quas ei de hostibus suis dederat. glozi-
 osum fecerat & famosum. iste nimis elatus ī
 supbiam uoluit sacerdotiū usurpare. q̄ nō cō-
 tentus p̄cipatu tp̄ali nisi etiā spiritalē assu-
 meret. b̄n signās illos qui iam adeptis hono-
 ribus nūq; possūt esse cōtenti. s; semp̄ anhelāt
 ad alios altiores. **T**ertio nos excitare debz̄
 ad negligentā depellendā dulcoris immēstas
 scz̄ retributōnis eterne. Si em̄ semp̄ p̄e oculis
 habereim⁹ eam. nulls ī nobis loc⁹ negligentie re-
 maneret. Sic excitāt explozatozes lachis filios
 dan. i. uo. xviii. Vidimus terrā ualde opulen-
 tam & uberē &c. Sequit̄. Nolite negligē. no-
 lite cessare. eamus & possideamus eam. null⁹
 erit laboz &c. heb. ii. Quo nos effugiēmus si
 tantā neglexerimus salutē. tamē de inuitatis
 ad nuptias dicit̄. Math. xxii. Illi autē neglexe-
 runt & abierūt. alius in uillā suam. alius ī ne-
 gociatōnem suam. **Q**uarto nos excitat de-
 bet timozis uehemētia. qui em̄ multum timet
 dñm suum nō negligit eius obedire mādatis.
 eccl̄. vii. Qui timz̄ dñm nichil negligit. Qui di-
 ligentē attenderet & p̄fundius cogitaret seue-
 ritatē diuīe iusticie & acerbitatē punitōis ne-
 gligētium. nec maioza peccata cōmitteret. nec
 maioza negligeret. qz̄ manifeste uideret q̄ nul-
 lum p̄ctm̄ quantūcunq; ueiale debet modicū
 reputari. qz̄ dicit̄. p̄. xix. Qui negligit uias
 suas mortificabit̄. i. ex ueialibus occasionalit̄
 ad mortalia disponet. Iuxta illō eccl̄. xix. Qui
 negligit modica paulatim decidet scz̄ in maio-
 ra. uel mortificabit̄. qz̄ opa sua sic erunt lenta
 & tepida q̄ nō erunt meritoria. q̄ tū eēt me-
 ritoria si fierent ex feruore. De pena negligē-
 tium dicit̄. p̄. i. Vocauī & renuistis. extendi
 manus meas. & nō fuit qui aspiceret. despex-
 istis omne cōsiliū meū. Et increpatōes me-
 as neglexistis. ego quoq; in interitu uō ride-
 bo. & subsannabo cū uobis illud qd̄ timeba-
 tis aduenerit. cum irruerit repentina calamitas
 & mteritus q̄si tēpestas ingruerit cū uene-
 rit sup̄ uos tribulatio & agustia. **DI. XI.**

DEmde cōsiderandum ē de omissione
 que solet eē effectus negligentie. Cir-
 ca quā cōsiderāda sunt duo. **P**riō utz̄
 ommissio sit sp̄ale peccatū. **S**cōdo uerū peccatum
 omissionis sit graui⁹ p̄ctō trāsgressionis. uel
 econuerso.

Circa primū. sciendū q̄ sicut trāsgressio cui
 opponit̄ ommissio est sp̄ale peccatum. ita &

omissio. Ideo uidentū est quō trāsgressio sit speciale peccatū. Sciendū ergo quod nomē trāsgressionis a corpore motib⁹ ad morales actus deriuatū esse uideat. Dicit autē aliquis trāsgredi sibi p̄fixum terminus autē p̄figit hominē ut ultra nō trāseat ī moribus per p̄ceptū negatiuū. & iō trāsgressio p̄prie dicit ex eo quod aliquis cōtra p̄ceptum negatiuū agit. Quō qui dem materialit̄ potest eē cōmune omnibus speciebus p̄tōz. quia p̄ quālibet speciem peccati mortalis trāsgredit̄ hō aliquod p̄ceptum diuinum. s; si accipiat formalit̄ s; s; hanc specialem rōnem quā est facere cōtra p̄ceptum negatiuum sic est spēale peccatū s; s; hō quod distinguit ab omissione. quā cōtrariat̄ p̄cepto affirmatiuo. Omissio enim importat p̄termissionem boni debiti bonum autem sub ratione debiti p̄tinē ad iusticiā. Et ideo eo modo quo iusticia est specialis uirtus et omissio est speciale peccatum. & eo modo quo facere bonum cui opponit̄ omissio est quedā specialis p̄s iusticie distincta a declinatōne mali cui opponit̄ trāsgressio. etiā omissio a trāsgressione distinguit̄. Hoc autem sciendū est quod quā omissio nō est nisi boni debiti. ad quō aliquis tenet. null⁹ autē tenet ad impossibile. ideo null⁹ p̄ omissionē peccare dicendus est si facere nō potest. Vñ mulier que uirginitatē uouit si corrupta fuerit uolent nō omittit uirginitatē nō habendo. Similiter si aliquis tenet ad restitutōnem nō est dicendus teneri nisi supposita facultate. Vñ si nō habet nec habere potest nō omittit. dum nō faciat id quod potest. Et idem in aliis est dicendū. Itē sciendū quod sicut peccatū trāsgressionis opponitur p̄ceptis negatiuis que p̄tinēt ad declinandū a malo. ita p̄t̄m omissionis opponit̄ p̄ceptis affirmatiuis quā p̄tinēt ad faciendū bonū. P̄cepta autē affirmatiua nō obligāt ad semper sed ad tēpus determinatū. & p̄ illo tempore omissio incipit esse peccatū. potest tñ cōtinuare quod aliquis tūc sit impotens ad faciendū id quod debet. quod quidē si sit p̄ter eius culpā nō omittit ut dictū est. Si uero sit impotens p̄pter eius culpā p̄cedentē. puta cū aliquis inebriauit se in sero. & nō potest surgere ad matutinas ut debet. tūc dicit quidam quod tunc incipit esse peccatū omissionis quā applicat se ad actū illicitū. non cōpossibile cum illo actu ad quō tenet. Sed hoc non uideat esse uerū. quā dato quod p̄ uolentiā excitatus iret ad matutinas. nō omitteret. Vñ patet quod inebriatō nō fuit omissio. s; omissionis causa. Vñ dicendū ē quod tūc incipit esse omissio & ei imputari ad culpā quā fuit temp⁹ opandi. tñ p̄pter eā p̄cedentem omissio sequēs reddet uolūtaria.

Quā sciendū scilicet utrum peccatum omissionis sit grauius peccato trāsgressionis uel e cōuerso. Sciendū quod omne peccatū in trā est ī quādam distantia a uirtute. Cōtrarietas autē est maxima distantia. ut dicitur x. metha. Vñ cōtrariū plus distat a suo cōtrario. quā simplex eius ne-

gatō. Sicut nigrū plus distat ab albo. quā simpliciter non album. omne enim nigrū est nō album s; non cōuertitur. Manifestū autē est quod trāsgressio cōtrariatur actui uirtutis. omissio autē importat negatōnem eius. puta peccatus omissionis est si quis penitentiā debitā reuerentiam nō exhibet. peccatū uero trāsgressionis si cōtumeliam uel quācumque iniuriā infert. Vñ manifestū est quod simplicit̄ & absolute loquēdo trāsgressio est grauius peccatū quā omissio. licet aliqua omissio possit esse grauior aliqua trāsgressione. puta omissio uel delictū quod generaliter signat quācumque omissionem. quā tñ strictē accipit̄ p̄ eo quod omittitur aliquid de hiis que p̄tinent ad deū uel quādo sciēt. & quod cū quodam cōtemptu dereliquit homo id quod facere tenebat. & sic habet quādam grauitatē. uel rōne materie uel rōne cōtemptus.

DE INGRATITUDINE. DIS. XII.

Quā sciendū scilicet utrum ingratitude sit de ingratitude. de quā cōsideranda sunt quatuor. Primo utrum ingratitude sit peccatū. Secundo utrum sit speciale peccatū.

Tertio utrum sit mortale. Quarto utrum ingratitude sint beneficia subtrahēda. Quinto quā mouere nos debet ad ingratitude uiciū detestandū.

Quā sciendū quod sicut gratitudo uirtus est. ita ingratitude ei opposita est peccatū. quā debitū gratitudinis est debitū honestatis. quod requirit uirtus. Ex hoc enim aliquid est peccatū quod repugnat uirtuti. vñ manifestū ē omnē ingratitude habere rōnem peccati. Et quia ad debitū gratitudinis reddendū sufficit sola uolūtas. si desit facultas. ideo p̄pter impotentiam reddēdi nullus ab ingratitude excusat̄. Item p̄ obliuionē beneficii nō excusat̄ aliquis ab ingratitude maxime si illa obliuio puenit ex negligētia. Sicut enim dicit Seneca. in. iiii. ob beneficiis. Apparet illū nō sepe de reddēdo cogitasse. cui obtexit obliuio. Item sciendū quod si quis auxiliū p̄stiterit ad peccandū nō tenet adiutus illum iuuare s; ad peccandū. quā qui iuuat ad peccandū nō p̄stat beneficiū. sed potius nocumentū. Ideo illi nō debet grāz actio. uel alterius beneficii redditō. nisi forte p̄pter uoluntatem. quā deceptus credidit iuuare ad bonū cū adiuuit ad peccandū p̄ter mentem. & tunc nō debet ei recōpensatio talis ut iuuat s; ad peccandū. quā non esset reddere bonū s; malū. quod cōtrariatur gratitudini.

Quā sciendū scilicet utrum ingratitude sit speciale peccatū. sciendū quod ingratitude p̄prie ex defectu gratitudinis notatur. Omnis autē defectus seu p̄iuatō sortit̄ specie s; habitū oppositū. sicut cecitas & surditas d̄nt s; differētiā uisus & auditus. Vñ sicut gratitudo ē quedam spēalis uirtus. ita etiā ingratitude ē spēale peccatū. Sciendū tñ quod in omni peccato aliqualiē inueniē ratō ingratitude ad deū loquēdo materialit̄. inquantū s; omis quod peccat facit aliqd quod potest ad ingratitude p̄tinē. Formalis autē ingratitude ē quā actualit̄

et ex intentione beneficium contemnit. & hoc est speciale peccatum. Item nichil prohibet formaliter rationem alicuius specialis peccati materialiter inueniri in pluribus generibus peccatorum. Unde ingratitude potest inueniri in multis peccatorum generibus. puta si quis benefactori detrahatur. si furem aliquid de suo uel aliquid aliud committat contra eum. hic tamen non tollit quin ingratitude formaliter sit speciale peccatum.

Quia tertiū scilicet utrum ingratitude omnis sit peccatum mortale. dicendum quod non. quod declaratur hoc modo. Sicut enim patet ex predictis. ingratus dicitur aliquis dupliciter. Vno modo per solam omissionem. puta quod non recognoscit uel non laudat uel non tribuit uices pro beneficio accepto. et hoc modo non semper est peccatum mortale. quia ut supradictum est debitum gratitudinis est. ut homo aliquid etiam liberaliter tribuat ad quod non tenetur & ideo si illud pretermittit non peccat mortaliter est tamen peccatum ueniale. quod hoc puenit ex negligentia quadam aut ex aliqua indispositione hominis ad uirtutem. Potest tamen contingere quod etiam talis ingratitude sit peccatum mortale propter interiorē contemptum uel etiam propter conditionem eius quod subtrahitur. quod ex necessitate debet beneficium. siue simplicitate. siue in alio necessitatis casu. Alio modo dicitur aliquis ingratus quod non solum pretermittit implere gratitudinis debitum. sed etiam contrarium agit. & hoc etiam secundum conditionem eius quod agit quod est peccatum mortale. quod ueniale. Sciendum tamen quod ingratitude quod puenit ex peccato mortali habet perfectam ingratitude rationem. Illa uero que puenit ex peccato ueniali imperfectam.

Quia quartū scilicet uerū ingrato sine beneficiis subtrahenda. Sciendum quod circa ingratum duo consideranda occurrunt. Primo quidem. quod ipse dignus sit pati. & sic certum est quod meretur beneficii subtractionem. Secundo considerandum est quid oporteat beneficium facere. primo namque debet esse non facilis ad ingratitude iudicandam. quod frequenter aliquis ut Seneca dicit qui non reddidit gratus est. quod forte non occurrat ei facultas. aut debita oportunitas reddendi. Secundo debet cedere ad hoc quod de ingrato gratum faciat. quod si non potest primo beneficio facere forte faciet secundo. Si uero ex beneficiis multiplicatis ingratitude augeat & peior fiat. debet a beneficiis exhibitione cessare.

Quia quintū sciendum quod ingratitude de testanda esse ostendunt multa exempla scripture sacre. tam in nouo quam in ueteri testamento. Ingrati fuerunt filii israel deo qui post multa beneficia que fecerat eis & in egypto & in deserto. quod omnino obliti petierunt ab aaron fieri sibi deos quod precederent eos. exo. xxxii. Item angelus domini improperauit filiis israel beneficia dei & increpauit eos quod dominum reliquissent. iud. ii. Item sublimauit deus Hieroboam in regnum super x. tribus. qui libidine dominandi succensus auertit populum a cultu dei. iii. Reg. xii. Item amasias rex iuda. diuino fretus auxilio uicerat ydumeos & filios seyr. & tamen deos eorum auferens adora-

uit. ad quod missus domini propheta dixit. Cur adorasti deos qui non liberauerunt populum suum de manu tua. ii. pal. xxv. Conquerendo dominus de populo iudeorum dicit. ysa. i. Filios enutriui & exaltaui. ipsi autem spreuerunt me. & ostendit eos minus esse gratos bestiis dicens. Cognouit bos possessorem suum & asinus presepe domini sui. israel autem me non cognouit &c. Item de x. leprosis mundatis a domino unus tamen regressus est ad gratias agendum. Luc. xvii. Item dominus ingratitude civitatum in quibus predicauerat & multa fecerat miracula reprehendens dicit. Mat. xi. Ve tibi corozaim. ue tibi bethsaida. quod si in tyro & sydone facte fuissent uirtutes que facte sunt in uobis olim penitentiam egissent &c. Item. Io. iiii. Multa bona opera ostendi uobis ex patre meo propter quod horum opus me lapidatis. b. Ve tibi si uiciis & peccatis penitiosa fuerit ingratitude. quid enim tam euidentem gratie aduersari. Tepescimus processu temporis a feruore conuersationis nostre. paulatim frigescit caritas. abundat iniquitas ut consumemur in carne que spiritus cepimus. Idem. Nichil ita displicet deo preterquam in filiis gratie. in hominibus conuersionis quemadmodum ingratitude. Vias enim obstruit gratie. & ubi illa fuerit. gratia accessum non habet. locum non inuenit. &c. Et infra. Nonne iure perditum reputatur quod quid ingrato donatum est aut dedisse non penitet quod posse uidetur. Oportet proinde gratum esse hominem & deuotum. quod precepta gratie munera non tamen modo sibi manere desiderat. sed & multiplicari. Idem. Felix qui ad singula dona gratie redit ad eum in quo plenitudo omnium gratiarum cui dum post acceptum beneficium non ingratos nos exhibemus locum in nobis facimus gratie. ut maiora adhuc recipere mereamur. omnino enim a profectu conuersionis impedit ingratitude nostra dum quodam modo amissus reputatur datus quod ingratus accipit. cauet sibi de cetero ne tanto plura amitteret. quanto plura conferret ingrato. Idem. Fluus aqua si stare cepit & ipsa putrescit. & inundatione facta superueniens expellitur. Sic plane gratia cessat decursus ubi recursus non fuerit. nec modo nichil auget ingrato. sed quod accipit ei uertit in penitentiam. fidelis autem in modo dico censetur dignus munere ampliori. De hac materia. Requirere multa supra. De gratitudine.

DE INDEUOTIONE. DIST. XIII.

Deinde considerandum est de indeuotione. Sicut autem deuotio est promptitudo uoluntatis totum se tradendi ad ea que pertinent ad dei famulatum. Unde dicitur exo. xxxv. Multitudo filiorum israel obtulit mente promptissima atque deuota primitias domino sic defectus huius prompte uoluntatis est indeuotio. & sic deuotione anima delectatur in domino & spiritualiter impinguatur. sic per indeuotionem anima sterilis & arida efficitur. Unde nu. xi. Anima nostra arida est &c. Huius autem ariditatis sunt cause septem. Aliquam enim puenit ex bonorum fastidio. uel accidia ut in predicto exemplo. Nu. xi. Unde subdit. Oculi nostri nichil uident nisi man-

Aliqñ accidit ex carnalis cōsolationis abundancia. qz quāto magis caro impinguat tanto magis est spūs macilētus. Sic quāto pinguior efficitur caseus tāto minus relinquit de substantia butyri. de qua. **Job. xxix.** Lauabaz pedes meos butiro. i. affectus pinguedie deuotionis. **B.** Delicata est diuina cōsolatio. nec cōcedit admittētibz alienam. **Tertio** causat ex supbia. qz super mōtes gelboe. ros nec pluuia uenit. nec ros grē. nec pluuia pietatis. **ii. Reg. i. b.** in psona deuoti ait. **Heri** & nudius tertius inuasit me languoz anime. & inde hebetudo ī solita. post inertia quedā. supbia inuēta est in me. & deus declinauit in ira a seruo suo lacrimas non cōpungit. **Quarto** orit̄ indeuotō ex cordis duritia ex antiqua malitia. **b.** Ip̄m ē cozduz qd̄ nec cōpunctione scindit̄. nec pietate molliē. nec deuotōe mouet̄. **Idem.** Quō est tāta duritia cordis qz ei nō sapit psalmodiatio. nō legere libet. nec ozare delectat. meditatōes solitas nō inuenit. p̄pter qd̄ ad uigilias solitas est homo somnolētus. ad opus manuū piger. ad iram p̄ceps. ad odium p̄tinax. lingue & gule indulgentior & securior p̄sumptōne. obfusior a p̄dicatione. **Omnes** mōtes in circuitu eius uisitāt dñs. ad eam autē non appropinq̄t. **Quinto** orit̄ ex ingratiudie q̄ est ut dicit̄. **b.** uentus urēs siccas uenas pietatis. rozē grē & fluenta mīe. **Sexto** orit̄ ex negligētia bñ operandi. & inde fit anima arida. **Eccōtrario** p̄ assiduitatē boni opis impinguat. **p̄. xiii.** Anima laborantiū impinguabit̄. **Septimo** p̄ impatientia fit aīma arida. **p̄s.** Aruit tanq̄z testa uirtus mea. que cito frangit̄. **Hō** impatientis est sic lignū aridum qd̄ modico uerbo frangit̄. et igne tribulatōnis apposito. cito in iram succendit̄ ad modicū flatum temptatōis. **Ad hoc** faciūt multa que habent̄ ubi agit̄ de ozōe infra **De deuotōne ozōnis.**

DE LANGVORE.

Dēinde cōsideranduz est de languoze. Est autē languoz spūalis grauis infirmitas & piculosa. qz aufert omnē sapozem diuine dulcedis. & oīm spūalium inficiēs palatū cordis. ut omīa sibi uideant̄ amara. **p̄s.** Omnē escam abhoīata est anima eoz. dulcia fiūt ei amara. **Aug.** Palato nō bene sano pena ē panis qui sano est suauis. **p̄s.** Quā magna mltitudo dulcedinis tue dñe quā abscondisti timentibz re. **glo.** Hanc dulcedinem nō sentiūt qui palatū hnt̄ infectū a febre iniquitatis. **Ad hoc** facit̄ exempluz de illo monacho cui omīa fiebāt amara p̄ accidiām. p̄ cōfessionē liberato. **infra.** **De cōfessione.** Itē de illo cui omīa uertebant̄ in stercō. **infra** de p̄nā. **Itē** de pane sordidato **infra.** **De cōfessione.** Item ḡuis est hec infirmitas. p̄pter insensibilitatem. **Aufert** em̄ sensum & uitā spūalem & motū. **B.** Scio lōge a salute esse mēbzum qd̄ obstupuit. & egrū sese nō sentientē piculosius laborare. **Grauis** est. qz aufert bñfaciendū p̄tatem. est em̄ p̄lysis spūalis. **Mat̄. viii.** Puer meus

iacet in domo palyt. & male torquet̄. **Eiusde** **.xi.** Offerebāt ei palyt. iacentē ī lecto. **Itē.** **Luc. v.** portātes in lecto hoīem qui erat paralytic⁹. **Accidia** est filis adonibezeth q̄ p̄scindebat eis quos capiebat summitates manuū & pedum ut dicit̄. **Iud. i.** **Mat̄. xii.** Homo manuū habēs aridam sc̄z dexterā signat accidiosum. qz ē inutilis in eis que p̄tinent ad dexterā boni opis. **Silr.** **Mar̄. iiii.** **zach. xi.** de pastoze cōdolo dicitur. **Bzachiū** eius ariditate siccabit̄. & oculus eius dexter obtenebescet. **Itē** grauis est p̄pter diuersitatē. qz est febris lenta & languor ī spū ritualibz. **ecc̄. x.** **Languoz** plixioz grauat medicum.

DE IMPEDITIONE BONORVM.

DIST. XIII.

Dēinde cōsiderandum est de impeditōne bonoz. ex eo nāqz qz accidioso bona sunt īspida uel amara displicet ei in aliis uidere qd̄ ip̄e facere negligit̄ uel cōtemnit. & ideo ne fiat nitiē impedire. **Hoc** uitiū dissuadet̄ multa & oñdunt esse summope fugiendū. **Prīmū** quare debemus hoc uitiū uitare est. qz facit hoīem dyabolo silem qui aduersat̄ omni bono. **Vnde** sathana dicit̄ aduersator uel aduersari⁹. **i. thes. ii.** Impediūt nos sathana. **zach. iiii.** **Sathana** stabat a dextris ihu ut aduersaret̄ ei. **Vnō** apparuit beato martino p̄peranti ad p̄riam suam dicens qz ei semp̄ aduersaret̄ quocūqz iret. **Quo** rudente. dñs michi adiutor non timebo. &c. quasi fumus euanuit. **Hic** impedit maxie semen bonū. **Mat̄. xiii.** **Venit** malus & rapit semē. **Luc. viii.** **Venit** dyabolus & tollit &c. **Huic** siles sunt qui p̄dicatōem uel semē boni p̄positi impediūt. **Vñ** dñs dixit petro uolenti impedire bonū p̄positum eūdi ad passionē **Mat̄. xvi.** **Vade** post me sathana scandaluz es michi. **Scō** qz impediētes bonū sunt rethe dyaboli. p̄ qd̄ retrahit ad bonū p̄cedentes. **treñ. iiii.** **Expandit** rethe pedibus meis. & cōuertit me retro. **ossee. v.** **Audite** h̄ sacerdotes. **Et** post. **Laque⁹** facti estis speculatōni & q. rethe expansum sup montē thabor uictias declinastis in pfundū &c. **Tale** rethe erat anthyocus omīa bona impediēs & fieri inhibēs. **ii. Mach. i.** **Scriptit** rex anthyocus omī regno suo ut omnes relinquerēt legē. & cōsenserunt omnes. **Et** post. **Misit** p̄ omnes ciuitates iude q̄ p̄hiberēt holocausta & sacrificia & placatōnes fieri in templo dñi. & sabbatū & dies solennes celebrari. & filios circūcidī &c. **Tertio** sunt aucupes dyaboli uenātes sibi aīmas **Hiere. v.** **Inuēti** sunt ī pp̄lo meo uiri aucupes &c. **iii. Reg. xii.** **Hieroboam** cogitās quō filios isrl̄ reuocaret a cultu dei duos uitulos posuit. **altez** in bethel qui dom⁹ dei dicit̄. **altez** in dan. qz p̄ asp̄itatis timozē que ī religione ē alios reuocat. **Alios** p̄ oñsionem & amozē mūdane p̄speritatis. qz sunt siles scribis & phariseis qui ap̄los uolebāt impedire ne fructū facerēt. & pplm̄ ne dñm sequeretur. de quibus. **Mat̄. xiiii.** **Ve** uobis scribe & pharysei qui

clauditis regnū celoꝝ añ hoīes. nec iratis nec intrare p̄mittitis. **Q**uarto qz sunt filii illis maledictis gentibus que impediēbant ne filii isrl̄ irent ad terrā p̄missionis. **V**t amalech populo. **exo. xxvii.** **E**t leon. & og. **Nūi. xxi.** **V**ia regia incedemus &c. **S**ilr̄ illis hostibus dauid qui impediēbat ne uerret ad regnū. **S**ilr̄ illis qui impediēbat ne filii isrl̄ edificarēt templuz. **i. esdr̄. iii. & .iiii.** **Q**uinto dissuadet hoc uitiū damnuz qd̄ homo impediens cōsequit̄ ex hoc. qz impedit a gr̄a & gloriā uel amittit habitam gr̄am uel gloriā. **Nūi. xiiii.** **Q**uare subūtis ppl̄m dñi dñs deus eis est daturus. sic fecerāt p̄res uestri. &c. **Q**uib⁹ iratus deus iurauit ne intrarent terrā &c. **S**exto hoc dissuadet scrip̄tura. **p̄. iii.** **N**oli phibere bñfacere eum qui potest. s; si uales ip̄e bñfac. **eccl̄. vii. Amortuo. i.** p̄ctōze ne phibeas gr̄am. **exo. xviii.** **N**ō impediariis ozare semp. **S**eptimo exēpla ut moysi. **Nūi. x.** dixit quidaz ad moysen. **D**ñe mi phibe eos ne p̄phetet. **E**t moyses **Q**uis michi det ut om̄s ppl̄s p̄phetet. & det illis de⁹ sp̄m suū. **Math. xix.** impediētib⁹ dixit. **xps.** **S**inite puulos ueire ad me. & nolite uetare. **Beata uirgo nullū uerbū legi dicitur esse p̄ qd̄ impediēret passionē filii. Sed uxor pylati illusa a dyabolo dixit. Nichil tibi & iusto illi. Jo. xii.** de magdalena dixit. **S**inite illam. **O**ctauo debet dissuadere hoc ira dei. & uitiū dicta grauis que sequit̄ ex hoc qz sepe impediētes p̄cessum bonoz p̄mit grauiē infirmitatibus & flagellis. & morte subita & inopinata **S**icut fecit egyptios detinētes & impediētes isrl̄. qz post multa flagella curus pharaonis et exercitū eius p̄iecit in mare. **exo. xiiii.** **I**nē miracula beati andree legi qz cum quidā iuuenis nobil̄ eū sequeret̄. nec pentes ei⁹ posset eum reuocare uoluerūt domū ī qua erat succedere. igne apposico qz iuuenis extinxit aqua plurima sup̄iecta cū ozōne. & cū uellent domū cū scalis ascēdere. excecari sunt. & cū p̄seuerarēt in sua duritia post breue tēpus subita morte sunt sil̄ occisi. **N**ono dissuadet h̄ grauis culpa q̄ est in hoc p̄ctō. & multiplex de qua sunt damnādi & iudicādi. **I**mponet em̄ deus & in pena & in culpa om̄ia mala que facturi sunt qui impediunt ne dñm sequantur & bona q̄ ip̄i uel fecissent ul̄ fecisse potuissent si cōuersi fuissent. & mortē eoz quos a bono retrahunt. **V**n̄ dicit iosue eis quos credebat impedire p̄fectū filioꝝ isrl̄ & terrere ne auderent p̄gredi. **I**ra dei insequit̄ sup̄ eos. & derelinquet eos in solitudine. & uos causa necis omniū eoz eritis. **D**ecimo dissuadet h̄ nocumtum multiplex. qz h̄ peccatū facit. **P**rimo q̄ alios impediūt bñfacere cito ab hostib⁹ uincunt & occidunt & fugant. ut patz **exo. xvii.** **A**malech uāciē fugat & delet. **Silr̄. Nūi. xxi.** **S**eon rex amozeoꝝ. & og rex basan impediētes isrl̄ ne irent p̄ uiam regiam ad terra p̄missionis maledicti sunt a dño.

Demde dicendum est de tedio uite. qd̄ p̄ueit ex longa tabefactōne tristitie. **S**ciē dū tamen qz est tedium uirtuosum & tediū uitiosum. **V**irtuosum quidē mltipliciter. **V**no mō fm̄ qz p̄uenit ex amoꝝe dei & desiderio celestis patrie p̄s. **H**eu michi qz incolat⁹ meus plongat⁹ ē. **G**reg. **S**ancti grauiē tolerāt q̄cquid nō sonat id qd̄ amat. **D**e augustino dicit qz displicebat ei quicqd̄ agebat in seculo p̄ dilectione dei & decoꝝe domus eius quā dilexit. **I**tem aliqñ p̄ueit ex cōsideratōe p̄ntium maloz. & ex defectu bonoz. **eccl̄. ii.** **T**eduit me uite mee uide tem omnia mala q̄ fiūt sub sole & cunctā uanitatē & afflictionē sp̄s. **I**dē. **iiii.** **V**idi calūnias q̄ sub sole gerunt. & lachrymas innocētium. & neminē cōsolatozem &c. **I**tē qñqz p̄uenit ex uehemētia tribulatōnis. ut **Job. x.** **T**edz aīam meā uite mee. **ii. coz. i.** **S**upra modū ḡuati sumus. ita ut tederet nos uiuere. **I**tem accidit aliqñ ex maloz occurrentiū & irruentiū p̄turbatōe bona. ut mathatie. **i.** **M**ach. **ii.** **V**t quid ad huc nobis uiuere. **S**eptimo p̄ueit ex diuine cōsolationis dilatōe. tediū uitiosuz fit mltipliciter. p̄uenit em̄ aliqñ ex irruentiū maloz despatione. ut herodis ascalonite qui se gladio suo uolebat occidere occurrentibus sibi suis flagitiis & irruentiū infirmitatum angustiis. fm̄ qd̄ dicit iosue p̄ **Reg. xix.** **S**ilr̄ saul irruens sup̄ gladiū suū. **i.** **R**eg. **ul̄. in fine. ii.** **R**eg. **i.** **I**nterfice me. qm̄ agustie me tenet. &c. **S**imiliter pylatus qui cōtra dñm sn̄iam mortis p̄tulit. apud gayū accusatus de sceleribus suis. & apud lugdunū missus. ne longioꝝ afficeretur malis p̄zia manu se occidit. ut dicit. **Oz. li. vi.** **I**tem qñqz ex diuini seruitii lōga afflictōne. qd̄ maxie p̄inet ad accidiā. ad qd̄ p̄t referri qd̄ dicit. **iii.** **R**eg. **xix.** de helya q̄ petiuit s̄b umbra iuniperi aīe sue ut mozeret̄.

Demde cōsiderandum est de impenitentia. dicit̄ aut̄ impn̄ia duobus modis. **V**no mō dicit̄ aliq̄s impenitens qñ actu nō penitet de peccatis suis & differt. uel negligit penitere. **A**lio mō dicit̄ aliq̄s impenitens qñ nō p̄ponit penitere. uel p̄ponit nō penitere. uel claudit dies suos cū finalī impn̄ia impenitens moziēs. **E**st aut̄ hec impenitentia uitioꝝ receptaculū. uirtutū & gr̄az obstaculū. dei & angeloz offendiculum. sp̄s sancti repugnaculū. malignoz sp̄itū habita culū & pabl̄m. p̄ditionis uinculū. mortifere damnatōnis uenenacissimū poculū. **H**ec aīe misere celū claudit. & eam ab om̄i spe salutis excludit. & demonib⁹ exponit. **H**ec a cōsotoꝝ dei & eccl̄ie eiicit. & in infernū p̄iicit. & tormētis p̄petuis subiicit cruciandam. **H**ec coz hoīs ad modū dyaboli obturat. ad modū cristallini lapidis aut incudis indurat. **Job. xli.** **I**ndurabit̄ coz eius. q. lapis & stringet̄. q. malleatoris incus. **H**ec iram diuinam super caput hoīs exaggerat. **Ro. ii.** **T**u aut̄ fm̄ duritiam tuam

& cor impenitēs thesaurizas tibi irā in die ire &c. Ideo dicit eccl. iii. Cor durū male habebit in nouissimo suo. De corde duro dicit. b. Nemo duri cordis salutē unq̄ adeptus est. nisi a quo deus abstulerit cor lapideū. & dederit cor carneū. Ip̄m cor durū est qd̄ nec cōpunctiōne scindit. nec deuotōne molit. nec mouet p̄ci- bus. nec minis cedit. indurat ad flagella. ing- tum est ad beneficia. infidū ad cōsilia. suum ad ludere. inuerecundū ad turpia. impuidū ad piculosa. inhumanū ad hūana. p̄teritorum obliuiscens. p̄sentium negligēs. futura non p̄uidens. Et ut breuē om̄ia cōcludam in ip̄m nec deum timet. nec hoīem uerec̄. Hec hoīem morte subita p̄occupat. ut. q. uiuens & uidēs in infernū descendat. ps. et descēdant in infer- num uiuētes. apoc. ij. Dedi illi tempus ut pei- tentiam ageret & nō uult peitēre. Ecce ego po- nam eam in lectū mortis. & omēs qui mechā tur cū ea. Sepe em̄ fit ut cū homo nō p̄ponit penitēre uel p̄ponit nō penitēre morte subita p̄occupetur. & aliq̄ ante eius exitū ei reuelet̄ cui damnatōni sit obnoxius. Sicut de quodā refert beda de gestis angloꝝ. li. v. ca. xv. di- cens. Noui quendā qz̄ utinā non nouissem q̄ in monasterio nobili ignobiliē uiuēs. cum ali- qui irēt ad ecclesiam ad audiendū officiū et s̄ monē. cum ip̄e esset faber optim⁹ p̄pter offici- um suum aliis utile ab aliis tolerabāt in fabri- ca sua remanēs. uacans ebrietatē & aliis illece- bz̄is carnis. qui subita infirmitate occupat⁹ cū a fratribus monerēt ad p̄niam. merens & cla- mans & despans. cepit clamare se nō posse. qz̄ sicut beatus stephan⁹ uidit moriēs sibi celum aptum. ita p̄ cōtrarium uiderat sibi infernum aptum. & ibi locū sibi patum p̄pe sathanā & caypham. & alios qui deū occiderūt. & uide- bat & dicebat iudicium suum instare. nec sibi spem salutis supesse. & hoc dicens mortuus est longe ab alioꝝ sepultura positus. nec aliquis fratru alioꝝ suffragiū ecclē p̄ eo facere ausus ē. Itē beda eodē. li. c. xiiii. refert accidisse in ang- lia mercioꝝ t̄pibus oderedi regis de milite in- solenti. qui quidē uidit in infirmitate sua du- os angelos libzū pulcherrimū deferētes. & p̄- duos demones subintrātes aliū libzū maxim̄ deferētes & post tres demones subintrātes aliū libzū maximum deferētes. &c. ut sup̄. Itē cū quidā diues morerēt & ad p̄niam & cōfessi- onem monerēt. dicebat se non posse penitēre qz̄ ip̄e ibat ad infernum cū magno cursu. dicens gallice. Je me uois en enfer les grās galos. & cum nō posset deficere uirtute totum dicere. dicebat sepe repetēdo & despando. galos. galos & post los. los. Ad hanc materiā p̄inet qd̄ ha- bet sup̄. de impseuerat̄ia. & multa que habēt tur sup̄. de timore inferni & iudicij & mortis Et infra d̄ bonis que facit p̄nā. Que impnā aufert & mala cōtraria infert. Et infra de de- speratōne.

DE DESPERATIONE. DIS. XV.

DEmde cōsiderandum est de despati- one. Circa quā cōsideranda sunt q̄ tuoz. P̄tio utz̄ desperatō sit p̄ctm̄. Sc̄do utrū possit esse sine infideli- tate. Tertio utrū sit maximuz̄ p̄ctōz. Quarto que dissuadet hoc horrendū flagitiū esse sum- mope detestandum.

Circa p̄mū sciendum s̄m p̄m. vi. et̄. qd̄ in intellectu est affirmatō & negatō. hoc est in appetitū p̄secutio uel fuga. & qd̄ in itelle- ctu est uerz̄ uel fallum. s̄ in appetitu est bonū uel malū. & ideo motus appetitiuus cōformit̄er se h̄ns intellectui uero s̄m se est bon⁹. Om- nis aut̄ motus appetitiuus cōformit̄ se habēs intellectui falso s̄m se est malus & p̄ctm̄. Cir- ca deū aut̄ uera estiatio intellect⁹ est p̄ quā p̄- uenit homini salus. & uenia p̄ctōzib⁹ datur. s̄m illud. eze. xviii. Uiuo ego dicit d̄ns. nolo mortē peccatoz̄is s̄ ut cōuertatur & uiuat. Fal- sa aut̄ opinio est qd̄ deus p̄ctōz̄i peitenti ueni- am denegat. uel qd̄ peccatoz̄es nō cōuertat ad se p̄ grām iustificatē. Et ideo sicut mor⁹ spei qui cōformit̄ se habet ad estimatōem uerā est laudabilis & uireuosus. ita motus oppositus despatōnis cōformit̄er se h̄ns estiationi false de deo est uitōsus & p̄ctm̄. Est aut̄ intelligen- dum qd̄ in om̄i peccato mortali est cōuersio ad bonū cōmutabile & auersio a bono incōmu- tabili. s̄ different. Nam peccata que uirtutē bus theologice opponuūt p̄ncipaliē consistūt in auersione a bono incōmutabili. sicut odiū dei. despatio & infidelitas. qz̄ uirtutes theolo- gice h̄nt deum p̄ obiecto. ex cōsequētī aut̄ im- portant cōuersionem ad bonū cōmutabile. in- quantū aīa deserēs deum cōsequētē necesse ē qd̄ ad alia cōuertat̄. alia uero peccata p̄ncipali- ter consistunt in cōuersione ad bonū cōmutabi- le. ex cōsequētī aut̄ in auersione ab incōmu- tabili bono. Qui em̄ fornicat̄ nō intēdit rece- dere a deo. s̄ carnali delectatōne frui. ex quo sequit̄ qd̄ a deo recedat. In p̄ctō aut̄ despatio- nis p̄ncipaliē recedit hō a deo. ex cōsequētī autem ad aliquod bonum cōmutabile se cō- uertit sc̄z ad motum p̄prie uolūtatis sequendū & in peccato suo manere. Item nota qd̄ licz̄ de- speratō ex radice bona uideat̄ p̄cedere sc̄z ex ti- more dei. & ex horroze magnitudis p̄ctōz̄ su- oz̄. qd̄ aut̄ ex radice bona uideat̄ esse bonum. Iuxta illud. Math. vii. Arboz̄ bona fruct⁹ bo- nos facit. Et. Ro. xi. Si radix sancta & rami sancti. tū despatio mala est. Nā ex radice uir- tutis potest aliqd̄ p̄cedere duplicit̄. Vno mo- directe & ex p̄te ip̄ius uirtutis. Sic actus p̄ce- dit ex habitu. & hoc mō ex uirtuosa radice non potest aliqd̄ p̄ctm̄ p̄cedere. Hoc em̄ dicit̄. aug⁹ in libro de libro. ar. qd̄ uirtute nemo male utit̄. Alio mō p̄cedit aliquid ex uirtute indirec̄te & occasionalit̄. & sic nichil phibet aliqd̄ peccatū ex aliqua uirtutis radice p̄cedere. Sicut inter- dum supbiūt aliqui de uirtute. s̄m illd̄ aug⁹. Supbia bonis opibus insidiat̄ ut peant. Et h̄ mō ex timore dei & horroze p̄prie peccatoz̄

contingit desperatio. Inquantū hīs bonis aliquis male utitur. ab eis occasiōem accipiēs desperat. Item sciendū q̄ in damnatis est desperatio. Nouerūt enī impossibilitatē reditus sui ad beatitudinē. uel ad ueniā unde iam nō sunt in statu sperandi. q̄ aut nō sperāt uel despant. nō imputat̄ eis ad culpam s̄ ad sue damnatōnis cumulū & penam. Sicut & in statu uie si q̄s desparet de hoc q̄ nō est natus adipisci. uel q̄ non esset debitū adipisci nō esset peccatū. puta si medicus desparet de curōne alicui⁹ infirmi. uel si desparet se fore papatū uel magnas diuitias adepturū.

Quarta scōm scilicet utrū peccatū desperatōnis possit esse sine infidelitate. Sciendū q̄ fides & infidelitas p̄tinet ad intellectū. Spes et desperatō ad appetitū. Contingit autē habentē rectam estimatiōem intellectus in uli circa mortuum appetitiuū non recte se habere corrupta eius estimatiōe p̄culari. sicut habet. iiii. de anima. et inde est q̄ aliq̄s habens rectā fidem in uli deficit in modo appetit⁹ circa p̄cularia. corrupta eius estimatiōe p̄culari p̄ habitus uel passionē. Sicut ille qui fornicat eligēdo fornicatiōem ut sibi bonū ut nūc corruptā h̄ estimatiōem in p̄culari. cū tñ in eo remaneat uera estimatiō s̄m fidem sc̄z q̄ fornicatō sit mortale p̄ctm̄. Similit̄ aliq̄s retinendo in uli uerā estimatiōem fidei sc̄z q̄ uere est i ecclesia remissio p̄ctōz potest pati mortū desperatiōis sc̄z q̄ sibi in tali statu existētī non sit de ueniā cōsequēda sperandū. corrupta eius estimatiōe circa p̄culare. et p̄ hunc modū p̄t esse desperatio sine infidelitate sic et alia peccata mortalia.

Quarta tertiū sc̄z utrum desperatio sit maximū p̄ctōz omnium. Sciendū q̄ peccata q̄ opponunt uirtutib⁹ theologiacis s̄m genus suū sunt omnibus peccatis aliis grauiora. q̄z cū uirtutes theologice habeāt deū p̄ obiecto. peccata eis opposita directe & p̄ncipaliē impozitāe auersionē a deo. In quolibet autē peccato mortali p̄ncipaliē ratō mali et grauitas est ex hoc q̄ auertit a deo. Si ei posset esse conuersio ad bonum commutabile sine auersione a deo q̄z uis esset inordinata non esset peccatum mortale. et ideo illud quod p̄mo et per se habet auersionem a deo est grauisimum inter peccata mortalia. Virtutib⁹ autē theologiacis opponunt̄ infidelitas. desperatio. & odiū dei. m̄ que odiū dei & infidelitas desperatōni oparetur inueniuntur s̄m se quidē. i. s̄m rōni p̄prie speciei grauiora. Infidelitas enī puenit ex hoc q̄ ip̄am dei ueritatē nō credit. Odiū uero dei puenit ex hoc q̄ uolūtas hoīs ip̄i diuine bonitati cōtrariatur. Desperatio autē ex hoc q̄ hō non se sperat bonitatem dei p̄cipare. de quo patet q̄ infidelitas & odiū dei sunt extra deum s̄m qd̄ in se est. desperatio autē s̄m qd̄ eius bonū p̄cipatur a nobis. Vñ maius p̄ctm̄ est s̄m se loquēdo nō credere dei ueritatē. uel odire deū. q̄z desperatē cōsequi gl̄iam ab ip̄o. S̄z si cōpetur desperatō ad alia duo peccata ex p̄te

nostra. sic desperatō est piculiosior. q̄z p̄ spem reuocamur a malo. & introducimur in bona p̄ sequēda. Et ideo sublata spe irrefrenate hoīes labunt̄ in uitia. & a bonis laborib⁹ retrahuntur. Vñ sup̄ illud. p̄. xxxiii. Si desperaueris lapsus in die angustie minuet̄ fortitudo tua. dicit glo. Nichil ē execrabili⁹ desperatiōe. quā qui habet in generalib⁹ huius uite laboribus & qd̄ peius est in fidei certamine cōst̄ antiā p̄dit. Et ysi⁹. in libro de summo bono dicit. p̄petrare flagitiū aliq̄d est mors anime. s̄z desperare ē descendere ad infernū. Vterius notandū q̄ desperatio p̄ncipaliē & specialit̄ oriē ex accidia. p̄t tñ aliquo mō oriri ex luxuria. quod o clarat̄ hoc mō. Obiectū enim spei est bonū arduū possibile uel p̄ se uel p̄ aliū acquiri. Spes ergo de beatitudine obtinēda p̄t in aliquo deficere duplicit̄. Vno mō quia non reputat ut bonū arduū. Alia mō q̄z nō reputat eā ut possibile adipisci. uel p̄ se uel p̄ aliū. ad h̄ aut q̄ bona sp̄alia nō sapiūt nobis. q̄ bona uel nō uideant̄ nobis magna bona p̄cipue deducimur p̄ hoc q̄ affectus n̄r est infectus amore delectatiōum corporalium. inter quas p̄cipue sunt delectatiōes uenerere. Nā ex affectu h̄az delectatiōnū cōtingit q̄ homo fastidit̄ bona sp̄alia & nō sperat eā. q̄ bona quedā ardua. & s̄m h̄ desperatio causat̄ ex luxuria. Ad hoc autē q̄ hō bonū arduum nō estimet ut possibile sibi adipisci p̄ se uel p̄ alium p̄ducit̄ ex nimia deiectione. que q̄ in affectu hominis dñat̄. uidet̄ ei q̄ nūq̄z possit ad bonū releuari. Et q̄z accidia est tristitia quedā abiectiua sp̄s. Iō per hunc modū desperatio ex accidia ḡnatur. Nam bonū & arduū etiā ad alias passiones p̄tinet. unde sp̄alius oriē ex accidia. p̄t tamen oriri ex luxuria rōne iam dicta.

Quarta quartū sciendū q̄ multa sunt q̄ nos debēt mouere ad desperatiōis flagitiū detestandū. P̄mo quidem exempla pietatis & m̄ie diuine circa p̄ctōzes uolentes penitere. ut dauid. ii. Reg. xii. Manasses. ii. pal. in fine. Mat̄. sicut patz de uocatiōne eius. Mat̄. ix. Marie magd. Luc. vii. Latronis. Luc. xxiii. Pauli. act. ix. De hac materia nota sup̄ de ḡdibus & effectib⁹ m̄ie dei. Silr. infra. de p̄nia Itē. infra. de stritiōe. Silr. de cōfessione. Scōm est misericordie dei immēsitās. ps. Misericordie eius non est n̄s. gen. xxxiii. Minor sum cūctis miseratōnib⁹ tuis. Bern. Maior est dei pietas q̄z quis m̄qtas. Ecōtra dicebat chaym. gen. iiii. aug. Deus n̄r misericors est patus saluare clemētia quos nō potest saluare iustitia. Idem. Quasi scintilla in mari sic omnia peccata cōparata misericordie dei. De hac materia sup̄. de gradib⁹ misericordie dei. Tertiu est beate marie immēsa misericordia q̄ est aduocata n̄ra & spes n̄ra. Mat̄ gratie & m̄ie. eccl. xxxiii. Mater pulchre dilectōnis & timoris & agnitōnis & sancte spei. In me om̄is gr̄a uie & ueritatis. in me om̄is spes uite & uirtutis. Quartum quod suadet spem & dissuadet

desperationem sunt uerba sacra. ps. **Speret in te omnes qui nouerunt nomen tuum. Sperate in eo omnis congregatio populi. ps. xxii. ad amicum. Si produxeris gladium non desperes. quoniam est regressio ad amicum scilicet christum. Verba ligni uite uel folia sunt in medicinam desperantium. Quin tum remedium contra desperationem sunt unguenta mansuetudinis & misericordie christi. cant. i. **Currem in odoze unguentorum tuorum. Ibi. B. Omnia propter mansuetudinem & misericordiam que predicatur & est in te o bone ihu currem post te. scietes quod non spernas pauperem. nec horreas peccatores. &c. Non horruisti confitentem in cruce latronem. non lachrymante peccatrice. non chanaanem supplicante. Idem. Crede michi inueni christum carentem cauterio non unguento. Sextum quod suadet spem & est remedium contra desperationem est incarnatio christi. ty. ii. Apparuit gratia dei saluatoris nostri puocans ad spem. unum sequit. ut abnegantes impietatem & secularia desidia &c. Septimum remedium contra desperationem est christi passio & mors. treu. iiii. Recordare paupertatis mee & transgressiones mee absinthii & fellis. Memoriae memor. &c. Et post. Hec resonans in corde meo in deo sperabo. Ad hoc pertinent que habent supra. de passione domini. Item Bern. Peccatum peccavi grata turbat conscientia & non perturbatur. quia uulnera domini recordabor. quid tam ad mortem quod non per christi mortem saluetur. Si in me uenerit tam potens tam efficax medicamentum nulla iam possum malignitate terreri. Idem. Quid mirum si caput nostrum per membris accepit curationem quantum in ipso fuit non habuit huius indigentiam. sed uoluit caput uulnerari per membris. ut ea curarent. si nos contrarium cauterium facimus in membris ignobili oris per curatione membri nobilitatis. ut cum doleret caput uulnerat brachium. dolent renes in tibia fit cauterium. Contra autem nobile caput nostrum uulnerat per curatione membrorum. Octauum remedium contra desperationem sunt christi sacramenta. ut sunt baptismus precipue & penitentia que mundant & curant ab omnibus infirmitatibus & iniquitatibus spiritibus alibus. ut patz. act. ii. Cum predicasset petrus crucifixorum domini iudeis. & quererent ab apostolis quid facerent. petrus ait. Penitentiam agite & baptizet unusquisque uerum in remissione peccatorum uos. & accipietis donum spiritus sancti. quod usque ad tria milia fecerunt. Alios ut dicit. Sap. ii. Excecauit eos malitia eorum & nescierunt sacramenta dei neque mercedem sperauerunt iustitie. nec iudicauerunt honorem animarum sanctarum. Nonum remedium est liberalitas domini que dat penitentibus & petentibus uerum in signum huius se uel donum spiritus sancti. Vnde accipietis donum spiritus sancti. act. ii. Aug. Summa liberalitas domini dat donum equale sibi. Quod probat dominus. Luc. xi. Petite & accipietis. Et post. Pater noster celestis dabit spiritum bonum petentibus se. Item non solum restituit ablata per peccatum sed auget gratias & confert maiora. sicut dicit. eze. xxxvi. Habitate nos facias sicut a principio. bonisque donabo.****

maioribus que habuistis ab initio. ecci. xx. Est que multa redimat modico pretio & restituit ea in septuplum. Decimum remedium sunt diuersa diuine bonitatis experimenta. que ex parte sunt sperantes de misericordia dei. quibus multa beneficii uirtute spei prestat. que sunt multa. Primum est quod eos inhabitat. & letificat. que sensibiliter & confortat. ps. Letent omnes qui sperant in te in eternum. exultabunt & habitabis in eis. Item speret in te omnes qui nouerunt nomen tuum. Spes est que confortat. ap. ls. Spe gaudetes. Idem dicit dominus. Mat. v. Gaudete & exultate quia merces uestra capiosa est in celis. Luc. x. Gaudete & exultate quia nomina uestra scripta sunt in celis. Hi. xxxi. Quiescat uox tua a ploratu. & oculi tui a lachrymis. quia merces est operi tuo. Secundum spes adiuuat. ps. Adiutor in opportunitatibus in tribulatione. speret in te qui nouerunt nomen tuum. &c. Item sperate in eo omnis congregatio populi. &c. Silr. In ipso sperauit cor meum. & adiutus sum. ps. Reuela domino uiam tuam & spera in eo. & ipse faciet. ecci. ii. Respiciate filii nationes hominum & scitote quoniam nullus sperauit in domino & confusus est. permansit in mandatis eius & derelictus est. aut uocauit deum & despexit illum. Tertio misericordia prestat. ps. Sperantem in domino misericordia circumdabit. ecci. ii. Sperate in domino & ueniet uobis misericordia in oblectatione. Quarto firmat contra aduersa ut anchoza nauem. arma militum. i. thes. iiii. Galea est spes salutis. heb. vi. Confugiamus ad propositam spem. quam sicut anchozam habemus anime tutam & firmam. Silr. Euidam pisci de quo habet in hystoria trasmar. qui uocatur ethmus. quod cum sit uix quantitatis unius pedis quam nauis coniunctus adheret contra percellas reddit eam stabilem. Quinto liberat & saluat. ps. In te domine speraui &c. Silr. In te sperauerunt patres nostri &c. Ad te clamauerunt & salui facti sunt. ps. xxviii. Qui sperat in domino saluabit. Sexto beatificat. ps. Beatus uir qui sperat in eo. Item Beati omnes qui confidunt in domino. ps. xvi. Qui sperat in domino beatus est. Septimo fouet & conseruat. ps. Oculi omnium in te sperant domine. & tu das escam illorum in tempore opportuno. Item Oculi domini super metuentes eum. & in eis que sperant super misericordia eius. ut eruat a morte animas eorum & alat eos in fine. Undecimum quod suadet spem & dissuadet desperationem est gaudium & meritum celestium. gaudet enim deus & angeli & sancti de peccatorum conuersione & reuersione ad pacem dei. sicut dicit. & probat dominus. luc. xv. Magnam gaudium est deo & angelis eius super uno peccatore penitentiam agente. Et hoc probat per exemplum ouis reducte. dragme repte. filii prodigi redeuntis cum gaudio recepti. De hac materia satis habet super. de gradibus misericordie dei. In persona sanctorum dicit. Ro. v. Gloriamur in spe glorie filiorum dei. Consideratio merito filii dei & sanctorum maximum est remedium contra desperationem. qui si copaterent hominibus & orarent pro peccatoribus. cum essent hic cum eis. ut dicit Bern.

multo fortius cum ante faciem dei sui consistunt
 .i. fonte pietatis & misericordie. Illa enim beata
 patria caritate eorum non immutauit sed augmen-
 tauit. ecci. xliiii. Isti sunt uiri misericordie quo-
 rum pietates non defuerunt. Iob. iiii. Voca si est qui
 tibi respondeat. & ad aliquem sanctorum conuertere.
 Maxie autem ad spem puocat meritum christi & pas-
 sio. Veniam appenderent peccata mea quibus iram
 merui. & calamitas quam patior in statera &c. In
 uita beati. Berni. clareuallis legitur quod cum uisum
 esset ei quod raptus in spiritu esset ante summum iudicem
 & dyabolus eum de multis accusaret. querenti
 dyabolo unde crederet habere regnum eternum. re-
 spondit. Scio quod merita mea ad hoc non sufficiunt.
 sed dominus meus ihesus christus est consubstantialis
 dei filius. cui competet iure hereditario. Item appetit
 ei iure emptoris. quod emit illud sanguine suo
 altero iure sibi contentus. altero iure de miseri-
 cordia sua illud michi donat. Quod audiens dy-
 abolus confusus recessit. **D**uodecimum quod dis-
 suadet desperare est multiplex nocendum quod facit
 desperare. Primum est quod desperare est periculosa in-
 firmitas. spernens omnem consolationem. refectionem
 & remedium. Contemnit etiam desperans seipsum ex-
 cutere a faucibus draconis infernalis. Contem-
 nit et erigere se a profundo uitio. & inuocare
 dei adiutorium. ps. Omnis escam abhominata est anima
 eorum. & appropinquat usque ad portam mortis. Reg. ii. An
 ignoras quod periculosa sit desperatio. Iere. xxv. fa-
 ctus est dolor meus perpetuus. & plaga despera-
 bilis renouit curari. Et. xxx. Insanabilis est fra-
 ctura tua & pessima plaga tua. ps. xviii. Im-
 pius cum in profundum uenerit peccatorum contemnit
 & sequitur eum obprobrium & ignominia. Contra
 spes clamat ad summum medicum sperans eius ad-
 iutorium. Mich. vii. Ego autem ad dominum aspiciam
 & expectabo deum saluatorem meum. Et. ps. De pro-
 fundis clamaui ad te domine. Secundum nocendum
 est. quod desperatio facit hominem excordem & infir-
 mum. quod mortuum in tenebris per peccatis. ps. Sic
 uulnerati dormientes in sepulchris &c. Epla.
 hiere. Sunt sicut mortui piecti in tenebris. Iob. xv.
 Non credit quod reuerti possit de tenebris ad lu-
 cem. circumspectas undique gladium diuine. sed ul-
 tonis. Et post. Non credat frustra errore decep-
 tus. quod aliquo precio redimendus sit. Contra spes
 facit hominem fortem & magnanimum. ysa. xl. Qui
 sperant in domino mutabunt fortitudinem suam. In
 domino sperans non infirmabo. Tertium nocumen-
 tum est. quod desperatio facit hominem exosum & dis-
 placere deo. quod tractat eius bonitatem & miseri-
 cordiam. Sicut caym qui dicebat. Maior est ini-
 quitas mea quam ut ueniam merear. gen. iiii. Hier-
 sup. ps. ciiii. dicit quod iudas plus peccauit quod se
 suspendit desperans & magis deum offendit. quam
 quia eum tradidit. Contra spes facit deo placen-
 tem. Vn. ps. Bnplacitum est domino super metuen-
 tes eum. & in eis qui sperant super misericordiam. Quar-
 tum quod desperans est sordidus omni uitio expo-
 situs. Eph. iiii. Propter cecitatem cordis ipsorum
 desperantes semetipsos tradiderunt impudicitie
 in operationem omnis immunditie in auaritiam.

Contra spes impetrat absolutioem remissi-
 onis. heb. x. Abluti aqua munda teneamur in spei
 nostre confessionem. ps. Saluauit eos quod speraue-
 runt in eo. Quintum est quod desperatio aliquando ducit
 hominem ad occisionem sui. Ut dicit. Iob. vii. Des-
 speraui. nequaquam ultra uiuam. Et. x. Tedi animam
 meam uite mee. Ut achitophel. qui
 disposita domo sua suspendio suipius inter-
 ruit. ii. Reg. xvii. Et. Math. xxvii. Iudas qui
 abiens laqueo se suspendit. Et ut Herodes asca-
 lonita qui uoluit se occidere. Et pylatus & ne-
 ro desperantes qui manu propria sese occiderunt
 Contra spes adducit ad uitam glorie. plangat
 uitam nature. ps. Speret in te omnes qui nouerunt
 nomen tuum &c. Sap. iiii. Spes illorum immortalita-
 tae plena est. Sextum est quod desperatio euellit ho-
 minem ab omni bono spirituali & eterno. ps. Deus
 destruet te & euellit te de tabernaculo tuo. &
 radicem tuam de terra uiuentium. Iob. xix. Quasi
 si auulse arbori abstulit a me spem meam. Contra
 spes plantat & solidat & uiuificat in bono.
 Iere. xvii. Benedictus qui confidit in domino. & erit
 dominus fiducia ipsius. & erit tanquam lignum quod trans-
 plantatum est iuxta prefluentes aquas ad hu-
 morem nutrit radices suas. &c. Et post. Nec alius
 quam desinet facere fructum. Iob. iiii. Etiam si occide-
 rit me sperabo in eum. Et. xiiii. Lignum habet spem
 quod si percisum fuerit rursum uirescit. & ramis
 pullulat. Septimum nocendum est quod desperatio
 in infernum impellit. ps. Ascendunt usque ad
 celos presumendo. & descendunt usque ad abyssos
 despando. Iob. xvii. In profundissimum abyssi
 descendet omnia mea. Contra spes eleuat usque
 in eternum. ps. Letent omnes qui sperant in te in
 eternum exultabunt &c. Sap. iiii. Spes illorum im-
 mortalitate plena est. ysa. xxvi. Sperastis in do-
 mino in seculis eternis.

DE AVARITIA. PARS SEPTIMA. DISTINCTIO PRIMA.

Consequenter considerandum est
 de quinto uitio capitali. quod
 est auaritia. Et primo dicen-
 dum de auaritia. Secundo
 de prodigalitate. De auaritia
 uero primo dicendum est in
 generali. Secundo in speciali. De
 auaritia in generali consideranda sunt. v. Primo
 uidentur quid sit. & unde dicatur. & utrum
 sit peccatum. Secundo utrum sit peccatum mor-
 tale. Tertio utrum sit peccatum carnale uel spirituale.
 Quarto de filiabus eius. Quinto que mouere de-
 bent ad hoc uitium detestandum.

Auaritia in generali consideranda sunt. v. Primo
 uidentur quid sit. & unde dicatur. & utrum
 sit peccatum. Secundo utrum sit peccatum mor-
 tale. Tertio utrum sit peccatum carnale uel spirituale.
 Quarto de filiabus eius. Quinto que mouere de-
 bent ad hoc uitium detestandum.

Arca primum sciendum quod auaritia secundum tullium
 est immoderatus amor habendi. uel immoder-
 ratus amor pecunie. Item secundum alchimum. Aua-
 ritia est nimia acquirendi. habendi. retinendi que
 cupiditas. Dicit autem auaritia. quod auaritia auri
 & auarus quasi auri auarus. Vel dicitur auari-
 tia ab aueo aues. quod est cupio cupis. unde dicitur
 auaritia. quod auaritia eris. Ex his patet utrum aua-
 ritia sit peccatum. In quibuscumque enim bonum con-
 sistit in debita mensura. necesse est quod per excessum